הצופה

ב"ה, יום ששי, י"ב אדר תשמ"ז (13.3.1987) • שנה ג' • גליון 14342 •

עתון התנועה העולמית של המזרחי והפועל-המזרחי

מייסד ועורך ראשון: הרב מאיר בר-אילן ז"ל

היום

	פרשת תצוה	
	יום שני	יום שבת
הפרק:	יחזקאל יב"יד	יחזקאל טו"יז
המשנה:	סקואות ח, ב"ג	מקואות ח, ד"ה
הדף — בבלי:	בבא מציעא נד	בבא מציעא נה
ירושלמי:	סוטה ז	סוטה ז
ההלכה:	או"ח שא, מ"ר	או"ח שב, א"ג
רמב"ם:	ברכות ד"ו	ברכות ד"ם
הזריחה:	5.50	5.48
השקיעה:	5.47	5.48
סוף זמן ק"ש:	8.04	8.03

הדלקת הנר

	ע"י"ש	בת"צ
ירושלים	5.07	6.21
תל אביב	5.25	6.21
חיפה	5.17	6.22
באר-שבע	5.24	6.22
אילת	5.25	6.22

משכנתאות חופשיות ולזכאים

מגוון תכניות חסכון

בנק טפחות

ד"ר י. רוטנשטרייך וצבי צור — ועדת הבירור בפרשת פולארד

השופט משה לנדאו דחה הצעה לחברות בוועדה

באת סופרנו המדיני בירושלים

"ועדת הבירור, שהחקור את פרשת פולארד, תהיה מורכבת מ"ר יהושע רוטנשטרייך ושיא מרצה העיתונות, ורב אליף (בל.) צבי צור, לאחר שהשופט פרישמן מאנה הודיעו סרב לקבל את ההצעה".

זו היא כתב הפינוי מאת רוה"מ ר' הרם אחמול ובו נאמר שהוועדה יכו' לה לקבל כל מידע שהיא תרצה ו' היא מתבקשת להגיש את המלצותיה ל"ר"ם בתוקפם, ככל שתמצא לנכון.

אתמול פעלו במשרד רוה"מ כדי לכניה מועמד אחר במקומו של ה' פרופ' לנדאו וחצה כדי למנוע מי' ני' ועדת חקירה משפטית במקום ו' ועדת בירור. לאור התקדים שהיה עם הרפאל מנה, נראה כיה המשפט ה' עליון, שסרב לכנס כתבי בוועדת בירור בפרשת סברה ושתילה וכתר' באה מכך הוקמה ועדת חקירה אי' כי' סמכויותיה הן רחבות הרבה יו' ה'. לוועדת חקירה יש סמכות ל' פרסם את מסקנותיה, ואילו ועדת בירור עלולה להגיש לשפוט את מסקנותיה בסוד.

ועדת המשנה לענייני כוח'ציון של ועדת החוץ והבטחון התכנסה אתמ' כדי בלשכת שר הבטחון והתחילה לקבל פרטים מפי שר הבטחון על פ' רמת פולארד.

השופט לנדאו מסרב

השופט משה לנדאו נימק את סי' רובו לקבל את התפקיד בוועדת הבירור, משום שהוא כשופט רואה צורך להגיע לאמת באמצעות ועדת בירור עצמית ונעיות מלאות, לה' זמין עדים ולדרוש מהם את האמת כולה, ואילו ועדת בירור סמכויותיה מוגבלות.

דיר יהושע רוטנשטרייך הצהיר שאם יתברר לו שהוועדה לא יכולה להוציא את העדים המערבים בפ' רשה כדי לדעת את כל האמת, הוא לא ימשיך כתבר בוועדה.

רוה"מ יצחק שמיר הצהיר אתי' כול שהוא אמנם כתובד לבל' בוחיה של חקירת בפרשה זו, אבל הסכים לסרות האת לקבל את ההצעה ל' ועדת בירור. המשלה תקבל את המלצות אבל אינה חייבת לקיים אחרי כל ההמלצות והמסקנות.

בחוצי הממשלה סברים כי רוה"מ שמיד נוכח כי הוא הפריע בעבודתו הקיצונית נגד חקירה וכי עמדה זו הביאה לתתמרמרות בדעת הקהל ב' ארץ ובצה"ל.

בר-לב: ועדת הבירור תבדוק גם את חלקו של הדרג המדיני

שר המשטרה חיים בר-לב אמר, כי ועדת הבירור תבדוק גם את חל' קו של הדרג המדיני בפרשה.

בר-לב אמר אתמול בביקור בת' חנת המשטרה בבית שאן, כי כדוכר בבשא רגיש שהמורה הנבחנה ל' ברר ולחקור אותו הוא ועדת מצו' מצמת של בעלי רקע במחתי וסט' פוד, שאמשר למנוע עליהם באופן מלא, שאכן יעשו את מלאכתם נא' מנה.

א. שרון: ויינתן פיזע למשפחת פולארד

ניתן ויינתן סיוע ישראלי למשפ' חת פולארד, אך אין זה מחוויב שהסיוע יהיה של במשלת ישראל דוקא — כך אמר ביום ה' שר התע' שיה תמסטר, אריאל שרון, במהלך סקס במצפה רמון, שבו הרשקה לו אוחזות כבוד של הרשוב.

בתשובה לשאלת יצחק לוינסון כתב שרון בדרום, על הסנונת כלפי משמלת ישראל על נשיפות את משפחת פולארד, אמר שרון: היחודים לא נוסיפם את אלה ש' סיימו לתם, אפילו אם היו חריגות מתוך העובדה, שכל הארגון הזה הנמיד אותנו במצב קשה שכזה.

השר הרבינוביץ: אין כפרה

שר התקשורת פרופסור אמנון רר' ביגשטין אמר אתמול בפורום של הדרות הבריתות כי שום דבר לא יכול להחליף את פרשת פולארד. לדבריו, אין כפרה לזה שהיחודים לא נוסיפם את אלה ש' סיימו לתם, אפילו אם היו חריגות מתוך העובדה, שכל הארגון הזה הנמיד אותנו במצב קשה שכזה.

השר הרבינוביץ: אין כפרה

שר התקשורת פרופסור אמנון רר' ביגשטין אמר אתמול בפורום של הדרות הבריתות כי שום דבר לא יכול להחליף את פרשת פולארד. לדבריו, אין כפרה לזה שהיחודים לא נוסיפם את אלה ש' סיימו לתם, אפילו אם היו חריגות מתוך העובדה, שכל הארגון הזה הנמיד אותנו במצב קשה שכזה.

"ביגיע דחה אתמול על הסף, את עתירתו של תרשב ת"א יחודם אלי' צו בענין פרשת פולארד, אליבו בי' קש מבגיע להודות לראש הממשלה לגמלק מדוע לא יסיע לבני הוות פר' לארד ומדוע לא יבטה אם אלה ש' הפעילו את פולארד.

סוריה מואשמת בטבח 200 אזרחים בלבנון

לוהרון (ע"ע). אירגון „אמנסטי אינטרנשיונל" הסמיכה הארא ק' ראי למשלת דמשק לפתוח מחר קורה, בעקבות ידיעות על טבח שבוצע מאזרחים מדרום לבנון ואבנר מ' ליבה תחה פיקוחם ביותר ב' 200 אזרחים הבדי נשק, מולל ני' שים ילדים בבריחה ובמרחבי שבצפון לבנון.

הארגון שבסיסו בלונדון, סמר כי הפדויות שבידיו „יראות כמס' טות בלקן הגדול". הוא הסיף, כי נמסר לו על „הצלחתם" של כאות אנשים, שנהפסו בסרטין ע"י ה' כיתות הסוריים או במסרו על דיחוס למליציות של התנועה הבריתית א' מל.

לפי „אמנסטי הכבה הראשון אירע בהצבור אשתקד בטריפולי, בצת פ' עולה תגבול כנקמה על מותם של 15 חילים סוריים.

שני ישראלים מואשמים בהונאת ענק בארה"ב

ניויורק (דיוסר עתי"ש). שני ישראלים, שהם ואנשיהם ע"ש רשת מוסר מאשמים כיש רשת נרי' רדם הקשר האמריקאית בקנונות נהכמה לסבר בלתי'חוקי בסנ' כיתות בדרום ארה"ב.

על הכנסת אסרם היכ מאקי לי' סריא את חיכ שולמה אלוני לי' ברקת ובפרואר ת"ש. חזר לפה"ל, ואחר שהגב על שנת שירות בצבא יצא ושרים בפקד אלונה בחטיבת „גבעתי". לקראת תום שנת השירות, ניקם מבוכרות הצעיר האוהבה כל חבי שנה, מדי שיהיה לצבור קודם שיש ילדים את שירות האיבוים שי' פיסודיו.

„חזית ההגנה הלאומית הלגיטימית" מקבלת לאחריות המה הקצין

„חזית ההגנה הלאומית הלכ' נגיה סבנה האחרונה להעריה.

ארגון זה סופן ראחריות לרוב הפיגועים האנטי-ישראליים הפר' ב' מיבת בחיל מחלל מיגל בדרום לב' נון ביגב 1985. בהודעה בנמסרה לכתבים בדרום לבנון נאבר, לי אנחי חיזת ההתנגדות הציבי בארב לפיור ישראלי בסרים מי הכפר ריפב. בקבה רציחה הבבחין ה' ישראלית.

סרן רמי בן צבי מעין חרוד נהרג בהיתקלות עם מחבלים

סרן רמי בן צבי, שנפל מי' התקלות עם מחבלים בדרום ל' בנון אתי לוים חמישי, יובא מ' יום לקבורה לבית"ש בבית ה' עלמין בעין חרוד מאחוד.

התעדת אירגון ו' קים בשנות מערבית לכפר בית ניכל. המחבלים התקרבו אל כיתו כל צה"ל באיזור זה, הילי בחיל דרך אותם המחבלי' הילוכי הארב, נהיג הקצין בנצב הרגיל. המחבלים הבריחו הרימים, בכיסם נתגלה רבי הנ'ניקוב ומח' מניות של בקלע.

הרמכ"ל רב"אלוף משה לו, א' לוף פיקוד הצפון יומי פיל ובפקד הפיבבה מידו באיזור החקירה י' היתקרו ובת המכירות הרחילים.

זו הפפם הסגיה, תוך יכמה, ש' הרבים מנסים לחדיר האיזור זה ל' סכרות פיגוע. אור ליום רביעי ה' ניסו חילי צהל בחבליכ, אשר ניסו לחדיר באותו איזור, בסריקות בערכו חילי צבא דרום לבנון הב' גילו רובה קלצ'ניקוב, שהי פצבוה אר-פי-ג'י. ובסבר החבושה אר' זה.

באו שבחיה התיצב בכני עבר' גבול לבנון, לפני מכתיים גורמו בדרום לבנון סלרסיבעבר חיל' צהל, שבי חילים נהפכו. נוום ישראלי נמצא בידי ארגון אמל.

רמי מדבבי הה יוצ בן 26, הי' בנופלו, הורי, אבנון ולאה בן' בני הם דיר שני בצין הדיר יסבי, צבי סגן, הוא מבוחרי עין חרוד כעת בצין חרוד איחה.

למשפחה בן יוסף, שהתחתר בצהל לפני שנה ועבד עתה בבור

סן כל הקיבוץ ובת המכירות עתה בשירות סדיר בצה"ל. ברעת הגולן, רמי ניל הסתחרר משירות סדיר ומעמה של שירות כמבא באר' בוסס 1985. הוא חזר לקיבוצו ועבד בדיסת ובפרואר ת"ש.

ח"כ פרופ' שאקי בהצעה דחופה לסדר היום לכנסת

קורטוב של גזענות אנטי-דתית בהתקפת אלוני על פרופ' איילון

בהצעה דחופה לסדר היום לכנסת יכן בבכתב איתי קרא היום פרופסור שאקי לנוסיא מדינת ישראל לבטל המנע להבא מכל התבטאות גסה שהיא כלפי שופטים ומשפטנים ד' תיים כי גם שופטים ומשפטנים ד' תיים אזרחי ישראל הם הראויים ראיתי יהם כבוד ואהוה זכות אחרת שתתבטאה לזכויות האזרח א' מורה כביכול לתגן עליה.

הנשיא נקרא לבטל את בקורתו בגזענות

בהצעה לסדר היום לכנסת יכן בבכתב איתי קרא היום פרופסור שאקי לנוסיא מדינת ישראל לבטל את תכניתו לבקר בגרמניה בצל' דיר הקרוב.

ח"כ שאקי קבע כי בעיצומם של הימים שבהם מתנהל בירושלים בי' שפט דאגיוק, המפלה בחדש בבל' הציבה את זוועות השואה ותוך' עיקה הנאצית בכלל, לא עלה על הדעת שנשיא מדינת ישראל יבי' קר בגרמניה ולהקן ידי גרמנים, דבר העשוי להתפרש בגרמניה כי אות אי כסמל להתפייסות לאומית כביכול בין בני העמים.

ארגון טרור מאיים בהריגת בן ערובה

בירות (ע"ע ורדיו עתי"ם) — ארגון הגדף מהמשבר"ים אים להר' ביא להורג תוך 48 שעות את בן הערובה הצרפתי דאן'לואי גרמא נדו, אם סיראק (ראש ממשלת צ' פת) לא ימסור בהחרות הסבר על דברים של הנשיא כיראן, לגבי בני הערובה והרכן הסיע הנמצאי ל' איראק".

מיסראן אמר ביום שלישי בפגי' מה עם עתונאים בפריס: „מדפת הבטיח לכפל נשע לעיראק אם כי אין היא אוחבת של איראן. ציפת מיפסה נשק לעיראל ב'11 המנים האחרונות".

מיסראן גם אמר כי הבטא ומתן בין מדינה למדינה לא הביא לשח' רור כל בני הערובה. „משום שהרי נאים שקבעו המומפים לא יכלו ל' המקבל על הערה". הוא הזכיר כי הוא מסרב „להחל"ף רוצח תמורת אדם רף מפשע". אפילו אלילה עמדה זו „להלול תקוהר בבני הערובה.

הארגון הזהיר בפיסיפון אה מדינה כי בני הערובה יחרגו אם יעשה מיון לחלצם. סבורים כי רבים מ' בני הערובה כוחזקים בדרום בידי מי.

מכבי תל-אביב וטרייסר מילאנו בגמר גביע אירופה

פאריס (ע"ע). מכבי תל אביב וטרייסר מילאנו והמחדה מיכ' כי אפריל בהזאון, בגמר גביע אירו' פה לאלופות מדורבל, לאחר שתי' קבוצות הנציגות אירבו נוצחה אתמול אחתיא בבריחיש ע"י ראי' לבורים קובנה.

מכבי תל אביב וטרייסר מילאנו' עלו לגמר בלי להתחרב בתוצאות של המשחקים אתכול. תאת מיסים מילאנו, בילאנו ותל אביב, ש' הובילו שלוחתן בראש הבית, היה אותו מסאר נקרחה. אולם אחרבו, בגלל הפרש שלים פחות טוב מי' אחר לשתי ירבותה, היתה חיבת לנצח את קובנה כדי לעות ולצלות לגמרי. קובנה ניצחה את אתרנו 94—84, לאחר שפיגיה במחצית 40—34. לציתהם של 5,000 בוים.

מכבי ת"א ניצחה את ריאל מדריד בתוצאה 82:89

דותיהם של אדבת ספרד את אלופת מדרטלב סכבי ת"א אבש הרס' סוריה באאר ביצהו לראשונה בתול' ספרד ריאל מאדריד בתוצאה 82:89 ועלו בעצם ההפרשים בתולדותיהם לגמר גביע אירופה לעבוכות אלו' פית.

מנהיג יהודי אמריקאי:

הרפורמות בבריה"מ לא הביאו להגירה חופשית יותר ליהודים

לוהרון (ע"ע). מנהיג יהודי אמריקאי, אמר כי הרפורמות בבריה"מ לא הביאו לעליה מוגברת ליהודים.

אברם, שהיה בעבר נצ' ארה"ב בוועדת זכויות האדם של האו"ם, אמר, כי קשרי המסחר בין ארה"ב ל' ברה"מ יכלו להשתפר, לזא הין מ' תרים אם יצאותם של יותר יהו' דים סובייטיים.

הוא גם אמר כי אין הוא סבור ש' ארה"ב תקבל בקשה שהיה בסח' לנקת שהעלתה ממשלת ישראל ב' תדש שעבר, שלפיה, המלול ושי' נגמון כביסה חופשית מיהודים ה' עובים את בריה"מ בעזרת אשרות לישראל.

בקשתה של ישראל זכתה לביקורת בארה"ב, בגימוק כי למהגרים ברי' חוק ל„עדכון משכרי", שריתון אי' שפר במחלקה לסיפול בשרן בבית הר' לים בלוס-אנגלס.

לפי הדיווח, לקה בהתקף לב, בשעה שהנסלם בלוס-אנגלס עבור תמונות הדשות שתבעו כסנו פקידי משרד ה„אוברר", בגימוק שהדבר נ' חוק ל„עדכון משכרי", שריתון אי' שפר במחלקה לסיפול בשרן בבית הר' לים בלוס-אנגלס.

לוהרון (ע"ע). אירגון „אמנסטי אינטרנשיונל" הסמיכה הראש ק' ראי למשלת דמשק לפתוח מחר קורה, בעקבות ידיעות על טבח שבוצע מאזרחים מדרום לבנון ואבנר מ' ליבה תחה פיקוחם ביותר ב' 200 אזרחים הבדי נשק, מולל ני' שים ילדים בבריחה ובמרחבי שבצפון לבנון.

הארגון שבסיסו בלונדון, סמר כי הפדויות שבידיו „יראות כמס' טות בלקן הגדול". הוא הסיף, כי נמסר לו על „הצלחתם" של כאות אנשים, שנהפסו בסרטין ע"י ה' כיתות הסוריים או במסרו על דיחוס למליציות של התנועה הבריתית א' מל.

סרן רמי בן צבי מעין חרוד נהרג בהיתקלות עם מחבלים

סרן רמי בן צבי, שנפל מי' התקלות עם מחבלים בדרום ל' בנון אתי לוים חמישי, יובא מ' יום לקבורה לבית"ש בבית ה' עלמין בעין חרוד מאחוד.

התעדת אירגון ו' קים בשנות מערבית לכפר בית ניכל. המחבלים התקרבו אל כיתו כל צה"ל באיזור זה, הילי בחיל דרך אותם המחבלי' הילוכי הארב, נהיג הקצין בנצב הרגיל. המחבלים הבריחו הרימים, בכיסם נתגלה רבי הנ'ניקוב ומח' מניות של בקלע.

הרמכ"ל רב"אלוף משה לו, א' לוף פיקוד הצפון יומי פיל ובפקד הפיבבה מידו באיזור החקירה י' היתקרו ובת המכירות הרחילים.

זו הפפם הסגיה, תוך יכמה, ש' הרבים מנסים לחדיר האיזור זה ל' סכרות פיגוע. אור ליום רביעי ה' ניסו חילי צהל בחבליכ, אשר ניסו לחדיר באותו איזור, בסריקות בערכו חילי צבא דרום לבנון הב' גילו רובה קלצ'ניקוב, שהי פצבוה אר-פי-ג'י. ובסבר החבושה אר' זה.

באו שבחיה התיצב בכני עבר' גבול לבנון, לפני מכתיים גורמו בדרום לבנון סלרסיבעבר חיל' צהל, שבי חילים נהפכו. נוום ישראלי נמצא בידי ארגון אמל.

רמי מדבבי הה יוצ בן 26, הי' בנופלו, הורי, אבנון ולאה בן' בני הם דיר שני בצין הדיר יסבי, צבי סגן, הוא מבוחרי עין חרוד כעת בצין חרוד איחה.

למשפחה בן יוסף, שהתחתר בצהל לפני שנה ועבד עתה בבור

סן כל הקיבוץ ובת המכירות עתה בשירות סדיר בצה"ל. ברעת הגולן, רמי ניל הסתחרר משירות סדיר ומעמה של שירות כמבא באר' בוסס 1985. הוא חזר לקיבוצו ועבד

אוטובוסים ישראליים נרגמו ב„רצועה"

שלושה אוטובוסים ישראליים נ' רגמו ביום ה' במקומות שונים ברי' צועה שזה. לא היו נפגעים.

הדת הבטחון של „שוב" גרם ק' סיף דגה כהשלמה של עיתונית הפר' גה. הקיימת לדעתם בחודש האח' רון, ובתוך כך הובטה הערבה, ע' הדר הגזבה הולמת של צחיל ל' מסונות הפיגוע, עלולה להוביל ל' התארגנות אחדות ההגונות.

ראש מרפאת גרם קיבוץ, ראובן יר' ובלים, פנה בברקים לגורמי הבט' חון וכתב בין היתר: „לא ייתכן ל' כנגד התארגנות עצמית של תושבים, כולל תביבות חריגות, אנחנו אחרי' עצת האפס, ויש לפעיל בידיות ובי' תיבות. אדי לבנות הסלמה מוחל' מה.

רק ארה"ב התנגדה לגינוי ישראל בוועדת זכויות האדם

ג'נבה, האומות המאוחדות (ע"ע), ועדת זכ' ות האדם של האו"ם „בי' גתה בה' ף את ישראל על פעולות התעקפות מהה אדיים לבגוף, בי' חמלה ראיבה ביום רביעי בערב בבינבה.

ההחלטה אישרה ב'26 קולות נגד אחד (ארה"ב) ואילו 15 מדינות נמנעו (רובן מדינות מערביות). ה' החלטה קוראת לכינוס ישראל' ביאה והיא הנאים מתוחם לבני' מה.

בבעי רם ומיעון קודר אנו מודיעים על פטירתה של יקירתנו

בתיה חרי ע"ה

תלוויה התקיימה אתמול, יום חמישי י"א אדר תשמ"ז (12.3.87) — בהר הזיתים, ירושלים

המשפחה

ידיעות „שבעה" בביתה, רחוב הפרצים 8, ירושלים.

מועצה מקומית זכרון-יעקב — המועצה הדתית זכרון-יעקב

בהלאת שנה לפטירתה של הרבנית

מרת מינה חיה עזריאלי ע"ה

אמה יבלחט"א הרה"ג הרב יקותיאל עזריאלי שליט"א רב יפורא דאתרא של מושבתינו קדש, זכרון יעקב

יתקיים ארה הספד ואזכרה בבה"כ הגדול „אוהל יעקב" מרכז המושבה ביום חמישי ד"ה באדר תשמ"ז (19.3.87) בשעה 6.00 בערב

קוראים לדמותה, דברי הספד והיזוק:
עש"י רבנים, אדמי ציפור וכבי משפחה
ילמדו מהניות לצילוי נשמתה, ואמרו פרקי תהילים

בני משפחתנו ומוקיר זכרה
מיוחדים לרשל חלק בעדת השוב זה

בבי"כ נצלה לפקד את קברה בהר הזיתים ירושלים הלקת הנביאים מול הבנת אינטרקונטיננטל בדם שישי ע"ק י"ם באדר תשמ"ז 20.3.87 בשעה 11 לפנה"צ

המעה מזכרון-יעקב — הבא בשעה 8.00 בבוקר מבית הרב וחי' הארבים 22. המבקשים להצטרף להסעה, צריכים להתקשר לטלפון 06-399081

אילת ודניאל קאופמן

מודיעים בשמחה על הולדת הבן

אח לשירה

נכד: להרברט ודפני קאופמן, לונדון
לאליצור וחנה דיבון, ירושלים
נין: לגב' מאיה קאופמן
לגב' מרים דיבון, ירושלים
לרבנית רינה אויערבך, תל אביב

י' באדר תשמ"ז (11.3.87)

אוכל מוכן לליל הסדר וחג הפסח!

לאור הביקוש הרב הרינו להודיע כי ניתן להזמין

אוכל מוכן לבית לליל הסדר וחג הפסח

בטעם מעולה ובטעם משובח

עד לראש חודש ניסן (31.3.87) „אולמי וגשל"

בהשגחת הרב מ. לנדא אב"ד בני-ברק.

רח' מלצר 13 טלפון: 785052, 784536.

בית

לביה"ס „הצב"י"

במושב **קשת** ברמת הגולן

דרושים:

מנהל ומחנכים/ות

בעלי-חזון ורצון

בוא אלינו להתרשם, לחזות ולהשתתף בניסיון פדגוגי-רוחני ישן-מחודש לאור הדרכתו וברכתו של מרן צבי יהודה זצ"ל

חבורליא — תלמידיו

לפנות חיים בן דוד, קשת — 06-960503

הצלחה אדירה באמריקה ועכשיו בעברית

בימים אלה יוצא לאור

הספר

רבי משה פיינשטיין

ספר חיין של הגאון בעל ה„אגרות משה"

חדש!! חדש!!

צ"ל בלווי תמונות רבות כולל תמונות צבעוניות

דרוש בחנויות לספרי קודש!!

להזמנות ישירות נא להתקשר אל „נחלה"

רח' החבצלת 6 ירושלים, טל: 02-247553, 222879

המחיר: 17 ש"ח

אנו מתנצלים בפני כל הפונים בעקבות המודעה הראשונה עכשיו הספר בכל החנויות

כל אפיקי ההשקעה

בקרנות הנאמנות של בנק המזרחי:

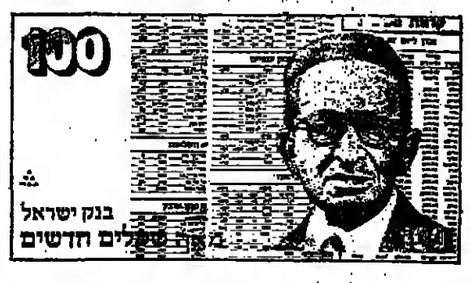

מעמחה מניות

נטיף קרן מניות
עידית קרן נאמנות צבירת (גמישה)
כספית קרן נאמנות צבירה (בנקים שבהסדר)
ברקת קרן נאמנות (בנקים שבהסדר)
ספיר קרן נאמנות לתשלומים תודשיים (בנקים שבהסדר)

מעמחה מדד

סלע קרן נאמנות צבירה
לשם קרן נאמנות צבירה
מקשה קרן נאמנות צבירה
חלמיש קרן נאמנות לתשלומים תודשיים
צוק קרן נאמנות

מעמחה מט"ח

שחם קרן נאמנות

• קרנות אלו משקיעות לפחות 75% מנכסיהן באג"ח סחירות בבורסה שהוסקו ע"י המדינה ובניע בוקאים שבהסדר

קרן נאמנות מדרגה חברה לניהול קרנות נאמנות מקבוצת בנק המזרחי

בנק המזרחי

בסייד

מכללת אמונה

ללימודי עיצוב, אמנות וטכנולוגיה — ירושלים.

לפרטים והרשמה:
מכללת אמונה
דרך בית לחם 104,
ירושלים ת.ד. 10290
טלפון 711554, 715760

תנ"ל ..... הדתית-לאומית

אמונה

נמשכת ההרשמה לשנה"ל תשמ"ח

בין המגמות המרצעות:

הנדסאות מחשבים — מגמה דו-שנתית
- **ישומים**: חשבונאות, מתעללי ישומים, כיבוד תמלילים, חבנוה שימושיות, גרפיקה וכו'.
- **פיקוח ותואר**: הנדסאי מחשב, ממה"ב — הסכמת הממשלתי להכשרה מקבולה.

ניהול עסקי ושיווק — מגמה דו-שנתית
- **ילמדו קורסים בתחומים הבאים: —**
כלכלה, מסחרולוגיה, סטטיסטיקה, פרסום, שיווק בינלאומי, חשבונאות, ניהוח פיננסי, תחיקה עס' קית מסחרית, מערכות מידע ממוחשבות, ניהול ואירוח.
- התלמידים תוכשרנה למילוי מיבון רחב של תפקידים ניהוליים ושיווקים במינהלים הפרטי והמעבורי.
- בפקות משרד החינוך והתרבות הכשרתוף הסכה לפ"יון העבודה הרצוי.

לימודי קודם בתנה גבוהה משרבים מהבנים הדיבדים

בהתבלית בנות מרשרות מצוות בעלות מיסודים בהא' מים ולאחר מרות לאומי - אפשרות המגרים מעקים

אמרגן לחזנים

מקבל פנויות

מחזנים

המעוניינים לשרת בחוליל לפנות 052-451919

לא בשבת

כתיבה במכונה

שיטה עוורת

תלמדו היטב ב-12 שעות בבית-הספר למסחר

„רימון"

תל-אביב, דיזנגוף 85.
טל. 281985

מועצה מקומית זכרון-יעקב — המועצה הדתית זכרון-יעקב

בהלאת שנה לפטירתה של הרבנית

מרת מינה חיה עזריאלי ע"ה

אמה יבלחט"א הרה"ג הרב יקותיאל עזריאלי שליט"א רב יפורא דאתרא של מושבתינו קדש, זכרון יעקב

יתקיים ארה הספד ואזכרה בבה"כ הגדול „אוהל יעקב" מרכז המושבה ביום חמישי ד"ה באדר תשמ"ז (19.3.87) בשעה 6.00 בערב

קוראים לדמותה, דברי הספד והיזוק:
עש"י רבנים, אדמי ציפור וכבי משפחה
ילמדו מהניות לצילוי נשמתה, ואמרו פרקי תהילים

בני משפחתנו ומוקיר זכרה
מיוחדים לרשל חלק בעדת השוב זה

תחזית מזג האוויר

שבת ומחר, יום ראשון, ט"ו באדר, תשקיף לשבת: הגשם יפסק בסוף היום.

השפעות ההוריות:
ירושלים 2—6, רמת הגולן 1—4, נהריה 7—13, צפת 1—5, חיפה 7—13, שמרון 7—13, נגדה 5—11, עמק הירדן 3—8, תל אביב 7—13, נגב המערבי בן גוריון 7—13, ירוחם 8—14, עזה 8—15, באר שבע 7—14, אילת 7—21.

דרושה

פקידה / טלפונאית

לכחצי משרה לבית אבות ריתי בת"א (רובר גרמניה)

טל. 03-333351
03-339020

עמדת התנועה הדתית לאומית

„האומר או כותב דבר על שופט או דיין לענין כהונתו בטונה לפגוע במעמדו, או מפרסם דברי־גידוף נגד שופט או דיין כדי להחשיד או לבזות את דרכי השפיטה, דינו מאסר שלוש שנים. אולם ביקורת כנה ומדיבה לסיב .תחלטתו של שופט .או דיין בדבר שיש בו ענין לציבור לא תהא עבירה לפי סעיף זה".

(סעיף 255 לחוק העונשין, תשל"ז—1977)

ח"כ שולמית אלוני מצחירה: „השופטים היושבים על תקן השופט הדתי, יותר משיש עליהם מרותו של החוק וחממלכתיות, יש עליהם מידאת הרבנות וציבור .העסקנים הדתיים ששלחו אותם". דבריה נמסרו בתגובה לקביעתו של שופט ביהמ"ש העליון, מנחם אילון, בנושא זכות העמידה לפני בג"ץ, בדיון בענין הסגרתו של נקש.

התנועה רואה בחומרה הטחת ביקורת אישית כלפי שופט בישראל, וכלפי כל אדם בישראל, אך ורק בשל היותו שומר תורה ומצוות.

הערעור על מידת מהימנותו השיפוטית־מקצועית של שופט, בגלל היותו דתי, מהווה זלזול במידת הדין והצדק, ופוגע באופן חמור בשלטון החוק במדינה, בכבוד בית המשפט העליון ובשופטיו.

הדברים הללו חושפים את צביעותם של המסיתים, שרוממות שלטון החוק בפיהם אך ורק כאשר פסיקות בית־המשפט עולות בקנה אחד עם דעותיהם.

התנועה פונה אל היועץ המשפטי לממשלה בתביעה נמרצת, כי יפעל להסרת חסינותה של ח"כ שולמית אלוני והעמדתה לדין.

התנועה הדתית לאומית

לדבר התנועה.

חד־פז
השחזה ם שרות ם מכירה ם
עוד 31 יום לפסח
הזמנו לקראת חג הפסח הבעל"ט
להשחיז סכינים וכלי מטבח
חג פורים שמח
חד־פז יפו 125 טל. 02-221967
מול תחנת האוטובוס אחרי מחנה יהודה

עין המצפה

בין בירור לחקירה

החלטתו של הסופט בדימוס מכה לגדיו, מי שהיה נציג בהסמ"ש העליון, אלא ליטול על עצמו את המינוי כחבר בוועדת בירור של פרשת פולארד חידשה את הדיבוח סביב השאלה: האם יש להסתפק בוועדת בירור. ייתכן שהממשלה תמצא מבפסן אחר שייצגה לבקשה, עם זאת, אי אפשר להתעלם מהעובדה שמשפטן בעל שם ומוניטין סירב להשתתף בוועדה כזאת, בפרט שיש מפרשים את הסירוב שהתנגדות לוועדה כזאת.

החלטת הממשלה לכונן ועדת בירור, במקום ועדת חקירה ממלכתית, שורה תגובות שונות בדעת הקהל בארץ ובעולם. גם אלה המתכנים לראות בוועדת בירור מצעד פתרון לסבך הפולארדי, אינם רואים בה את התשובה המתחייבת המחייבת בירור יסודי מקיף כדי להשיב על השאלה העקרונית: האם ידע הדבר המדיני על פרשת פולארד, או לא?

שאלה זו הטעונה בירור, איננה מצטמצמת לפרשת פולארד בלבד. היא מקישה יותר באצבע זו נוגעת לסדרי עבודתו של הדרג המדיני ומידת אחריותו לנעשה בתחום המשרדים שהוא ממונה עליהם.

הממשלה בהחלטתה לכונן ועדת בירור עשתה זאת, ככל הנראה, בעקבות הלחץ של דעת הקהל — מחד, והרצון לפיים את ארצות־הברית שנפגעה מפרשת פולארד — מזה. בשני המקרים לא הסיגה את מטרתה. דעת הקהל בארץ, הלחצה על כינון ועדת חקירה ממלכתית — לא נרגעה. לפי התגובות המניעות מוושינגטון, גם ארצות־הברית אינה רואה בכינון ועדת בירור מקום תרומה להפגת המתח, מלוחה אי־אימון, ביחסי שתי המדינות.

לאור האמור, נראה כי במוקדם או במאוחר לא יהיה מנוס מכינון ועדת חקירה ממלכתית אשר תוכל לחקור את מחדלי פרשת פולארד ולחסוך מסקנות עיבוחיה בי לא יישבו מקדים־מחדלים כגון אלה בעתיד.

עם זאת, מן הראוי להימנע מקבלת החלטות תחת לחצים כבדים מצד דעת הקהל בארץ ובארצות־הברית. תחילה יש לעשות הכל כדי לברר היטב־היטב את הביבטים השונים הקשורים בחקירת הפרשה, ובמיוחד — האין בחקירה שתיערך, יחלח לחץ האירועים. משום פגיעה באינטרסים במחוגיים. רק אחרי בירור שרומי בנדון יש לגשת לקבלת החלטות לגבי יצורה שפרשת פולארד ומחדליה יחקרו.

הממשלה בהחלטתה מיום ד' האחרון, להקים ועדת בירור, לא העריכה נכון את מידת התגובה הציבורית של הקמת ועדה כזאת ולא היתה מודעת לכך, כי אין בה כדי להשיב, באופן אמיתי, על השאלה. לא רק מי נתן את ההוראה להפעלתו של פולארד. אלא מי אחראי לכך שקיים נתק בין הרשות המבצעת לבין הרשות המדינית שמחובתה וממסכותה לקבוע את דרכי הפעולה הביצוע, בפרט כשמדובר במקרים רגישים ביותר הקשורים בפעילות מודיעין וביון.

הממשלה תיטיב איפוא לעשות, אם תקפיד לקבל את החלטותיה מתוך שיקול רצח מידבי וראיית הגולה. מה שבעשה עד־כה, ספק רב אם עומד במבחן הקרימינוגים של ראיית הגולה.

מצרים וועידה בינלאומית

שתי הודעות שנתפרסמו השבוע בקאהיר — האחת לסיכום ביקורו הממלכתי של נשיא קוגנו במצרים, והשנייה בועידה זוטא של מדינות אפריקה, חושפות את כוונותיה האמיתיות של מצרים ואת העמדה שהיא תנקוט בועידה בינלאומית בכל הקשור בסכסוך הישראלי־ערבי.

בהודעה המשותפת לסיכום ביקורו של נשיא קוגנו במצרים נאמר, כי ממשלת מצרים איתנה בדעתה לדרוש נסיגת ישראל מכל השטחים הכבושים, כולל מזרח ירושלים — בתנאי מוקדם לכינוס ועידה בינלאומית.

גם בהודעה השניה שנתפרסמה בעת דיוני ועידת הוזטא של ארצות אפריקה, בה השתתפו בין היתר, קוגנו, נאיר, אוגנדה וזימבאבוואה, מורגשת הדרישה המצרית לנסיגה ישראלית מרמת הגולן, מהעזה, ושומרון ומרצועת עזה. כן נאמר, כי מצרים רואה באש"ף את הנציג הלגיטימי של הפלשתינאים ישתתפו בועידה הבינלאומית כתנאי מוקדם לביטוח הועידה.

ההודעות הנ"ל שהתפרסמו כשבוע ימים אחרי ביקורו של סמלא מקום ראש הממשלה ושר החוץ שמעון פרס בקאהיר, שעם סיומו נתפרסמה הודעה בדבר כינוס ועידה בינלאומית מוכיחות, כי פרס ומובארק אינם מתנאים בסנגון אחד, בכל הקשור בכינוס הועידה ודרך פעולתה. בעוד פרס חוזר ומדגיש כי ועידה בינלאומית תצטמצם בצד המקסי בלבד, שהדיונים המעשיים יתנהלו בנפרד עם כל מדינה ומדינה שתהיה מעוניינת בכך, הרי שמובארק רואה בועידה בינלאומית את העיקר להשגת הסדר במזרח התיכון והוא מתנה את ביטוח בשיתופו של אש"ף ובהצגת הדרישה החד־משמעית לנסיגה ישראלית מכל השטחים ש„כבשה" בימי מלחמת ששת הימים.

לפנינו הבדלי גישה מהותיים ביותר החושפים כוונותיו האמיתיות של נשיא מצרים, וכן מה שצפוי לישראל עם כינוס ועידה בינלאומית.

השינויים הבולטים בעמדות בפי שהן מוצגות על ידי פרס ומובארק, לא עוררו הד רב בישראל, בכל הנראה בגלל הימים הנוכחים בפרשת פולארד. בכל זאת, יש להקדיש תשומת לב לשתי הוראות שהן אינן מודיות ומקום לספקות וודאי לא לתקוות לגבי הועידה הבינלאומית.

נשיא מצרים, תוסכי מובארק, המעוניין בכינוס ועידה בינלאומית, אינו עושה זאת כדי לקדם את השלום בין ישראל לשכנותיה הערביות. לפניו מטרה אחרת לגמרי. הוא מעוניין להופיע כדובר של הערבים בכלל ושל הפלשתינאים בפרט, כדי להתקרב אל העולם הערבי ולזכות באמונו. אחרי שנים של נתק וחרם שמדינות ערב המילו על מצרים בתגובה על חתימתה על הסכם השלום עם ישראל.

בנסיבות אלה, מוטב איפוא להימנע מיוזמות מיותרות ואולי אף מזיקות לכינוס ועידה בינלאומית בפרט עתה כאשר ממשלת מצרים חשפה את עמדתה בהעמידה בראש הדרישות — את הדרישה לנסיגה ישראלית מכל השטחים בשיתוף מלא של אש"ף בנציגם הבלעדי של הפלסטינאים בועידה בינלאומית.

התנועה הדתית־לאומית — הדור הצעיר

חגיגות פורים

* **באופקים** — ביום א' בבית התרבות שליד המתנ"ס — 18.00—23.00 מורימארה — משחקים והתעלים, תחרויות ועוד.
* **בבני ברק** — ביום א' באולם ביה"ס גזה שרה הרצוג, ק. הרצוג 20.30 — הבדרן שלמה (ג'ונגי) גולדברג ושעשועי בינגו עם זאב דורון.
* **בגבעת שמואל** — במרכז"ק במכינה לישיבות בנ"ע, גבעת שפואל, 21.30 — הבדרן שייקה אמיר, שעשועי בינגו ומשחקי חברה עם שוקי וסלבי. תחרות תחפושות — ופרטים.
* **בירוחם** — במרכז"ק במרכז הצעירים (ליד המשטרה) 20.30, עדליאדה, משחקי חברה, בינגו ופרסים.
* **בחילון** — ביום ב' באולמי ארמון — 19.00, דבדי הורה — חרב אלתן שבת, הבדרן — גוי זגול, ומקוי — יוסי ברק. חומר — אורי שבת, והקוסם אלאריון.
* **עכו** — במרכז"ק כפניה בני־עקיבא — 21.30 — שירה בציבור וביבור קל. ביום ב' הקיים שיל לגליל העליון. הרשמה: אצל מאיר לתן — יו"ר מועצת הסניף.
* **רמת השרון** — במרכז"ק בבהכנ"ס „חיי עולם" — חרב שלום בצלאל. תכנית אמנותית ושירה בציבור — ביבור קל.
* **ברמלה** — במרכז"ק בסניף הפועל המזרחי — 21.30, הרצאת הרב המקומי, חומר אורי שבת.
* **בראשל"צ** — במרכז"ק באולם ארנמן — 22.00, עמי דיין — אבן המלעתות, סעודת פורים.
* **בשדרות** — במרכז"ק במרכז הצעירים — 21.00, שירה בציבור וביבור קל.

רבבות מנות „משלוח מנות" יחולקו ע"י חסידי חב"ד

בקרב חסידי חב"ד ברחבי הארץ יש גיוס מלא לקראת מבצע פורים רב-ממדים שיועדך בימי חג הפורים ביום ראשון וביום שני לפי הוראת האדמו"ר מליובביץ', דבני מנחם מנדל שניאורסון שליט"א, שביקש מוזמידיו להת-בונן בעוד מועד לקראת מבצע פורים.

כבר במוצאי שבת יצאו חסידי חב"ד רבים לבתי אבות ולבתי חולים וכן לבתי שהיר, כדי לזכות יהודים בשמיעת קריאת המגילה למעוניינים.

ביום חג הפורים יבקרו כ-600 נשיב ובנות חב"ד אצל למעלה מאלפים משפחות שפלות כדי להביא לכל משפחה ומשפחה לבתה משלוח מנות למשפחה ולילדים.

ביום ראשון וביום שני יבקרו אלפי חלוצות של חסידי חב"ד בקרב אנשי המיעוטן המזרחים ברחבי הארץ, וכן אצל כחתות־המשטרה בבתי מוהר ובבתי חולים, כדי להביא לכולם משלוח מנות בשמו של האדמו"ר מליובביץ'. חסידי חב"ד יחלקו במשך ימי החג רבבות מנות של משלוח מנות כפי אחני המן כדי לחרבות במציות פורים ולעודד אנשים לקיים את מצוות „משלוח מנות איש לרעהו".

הצעה: המניות הבנקאיות יזמרו במניות חברות ממשלתיות

מאת מופרנו הכלכלי

האצר בדק את האפשרות שר „פדיון מניות הבנקאיות שבחזקת הציבור בפרקים לפרקים, לתת כי מניות חברות הממשלה, שביקש מוזמידו להת-בונן בעוד מועד לקראת מבצע פורים.

כבר במוצאי שבת יצאו חסידי חב"ד רבים לבתי אבות ולבתי חולים וכן לבתי שהיר, כדי לזכות יהודים בשמיעת קריאת המגילה למעוניינים.

ביום חג הפורים יבקרו כ-600 נשיב ובנות חב"ד אצל למעלה מאלפים משפחות שפלות כדי להביא לכל משפחה ומשפחה לבתה משלוח מנות למשפחה ולילדים.

ביום ראשון וביום שני יבקרו אלפי חלוצות של חסידי חב"ד בקרב אנשי המיעוטן המזרחים ברחבי הארץ, וכן אצל כחתות־המשטרה בבתי מוהר ובבתי חולים, כדי להביא לכולם משלוח מנות בשמו של האדמו"ר מליובביץ'. חסידי חב"ד יחלקו במשך ימי החג רבבות מנות של משלוח מנות כפי אחני המן כדי לחרבות במציות פורים ולעודד אנשים לקיים את מצוות „משלוח מנות איש לרעהו".

„הקצין המושתל" דובב את דמיאניוק
„אדם שהוטל עליו תפקיד חייב לבצוע"

מאת יעקב שליש, כתב עתים

האם המלה „זדון" היא כולל גנאי אבריסבית או שמא כינוי לגיטימי ליהודי — סוגיה זו נידונה, בין השאר, בהחלך הקיי דהו של עד הבריבה רב־פקד אייבה קפלן, על ידי מגיגורו של בנין איזאן דמיאניוק, שיל אדר קונדר, בהשתך משפטו בירושלים.

בסדר החלה החקירה הנגדית המ־שך רפ"ק קפלן המסם, בתשובה לשאלותיו של הסובע עדיד מיכאל שקד, קטעים מדויחות רישום שע־רך. בעקבות שיחותיו עם דמיאניוק, באגף „בדק" בבלא איילון. הזכור ספיר רפ"ק קפלן כי הוא „השתולי בכלא, בהיותו קצין ביחידה הארי צית לחקירות משעים המורים במש־טרת ישראל. שם הטל עליו התפ־קיד „לדובב" את דמיאניוק כבלאו, מאחר שהוא שולם היטב בשפה ה־רוסית.

רפ"ק קפלן קרא כתוך דו"ח פעו־לה שרשם משיחתו עם דמיאניוק בכלא איילון ב־28.4.86: „שאלתי את דמיאניוק אם אנשי הכנסיה ה־אוקראינית באו"ש, היו תומכים בו במידה שלא היה מכחיש את הבעיים הבריחים לו. בתשובה אמר לי דמיאניוק, כי הוא הוטל עליו תפקיד „לדובב" את דמיאניוק בכלא, בהיותו אדם בעל ניסיון, כי הוא הוטל עליו תפקיד לבצע בשלמות ובדיוק את המשימה שהוטלה עליו, ולעודד אנשים לקיים את מצוות „משלוח מנות איש לרעהו".

מאת יעקב שליש, כתב עתים

האם המלה „זדון" היא כולל גנאי אבריסבית או שמא כינוי לגיטימי ליהודי — סוגיה זו נידונה, בין השאר, בהחלך הקיי דהו של עד הבריבה רב־פקד אייבה קפלן, על ידי מגיגורו של בנין איזאן דמיאניוק, שיל אדר קונדר, בהשתך משפטו בירושלים.

בסדר החלה החקירה הנגדית המ־שך רפ"ק קפלן המסם, בתשובה לשאלותיו של הסובע עדיד מיכאל שקד, קטעים מדויחות רישום שע־רך. בעקבות שיחותיו עם דמיאניוק, באגף „בדק" בבלא איילון. הזכור ספיר רפ"ק קפלן כי הוא „השתולי בכלא, בהיותו קצין ביחידה הארי צית לחקירות משעים המורים במש־טרת ישראל. שם הטל עליו התפ־קיד „לדובב" את דמיאניוק בכלאו, מאחר שהוא שולם היטב בשפה ה־רוסית.

רפ"ק קפלן קרא כתוך דו"ח פעו־לה שרשם משיחתו עם דמיאניוק בכלא איילון ב־28.4.86: „שאלתי את דמיאניוק אם אנשי הכנסיה ה־אוקראינית באו"ש, היו תומכים בו במידה שלא היה מכחיש את

איראן מספקת לארה"ב טנקים רוסיים „טי 72"

וושינגטון (ע"ב). שרידי הי־ביח האמריקאיים שכו יד על מ־נקים סובייטים מדגם טי־72 ר־מעבריים אותם לארה"ב לבדיקה מחקרית — מכר סרם רמיעי ב־ירוד מקיד במשלחי אמריקאי ש־רבה בסיוים שם.

רשת הטלוויזיה האמריקאית אן־בי־סי מסרה שדם לכן, מפי מקורות מאלפים משפחות שפלות כדי להביא לכל משפחה ומשפחה לבתה משלוח מנות לשפחה ולילדים.

ביום ראשון וביום שני יבקרו אלפי חלוצות של חסידי חב"ד בקרב אנשי המיעוטן המזרחים ברחבי הארץ, וכן אצל כחתות־המשטרה בבתי מוהר ובבתי חולים, כדי להביא לכולם משלוח מנות בשמו של האדמו"ר מליובביץ'. חסידי חב"ד יחלקו במשך ימי החג רבבות מנות של משלוח מנות כפי אחני המן כדי לחרבות במציות פורים ולעודד אנשים לקיים את מצוות „משלוח מנות איש לרעהו".

ראן. הוא הוסיף כי מדובר ביחוד מבנק אחד, בלי למסור פרטים גר־ספים על מקור המנקים הללו.

דוברת של סוכנות הביון האמריק־איח, הגבי שרון מוסטר, סירבה ל־תגיב על הידיעה. רשת הטלוויזיה האמריקאית מסרה כי מדובר קרוב לוודאי מקוחה להמשיך ולקבל נשק והלקי הילוף אמריקאים הנדות ל־מסירת המנקים.

יש גם מסרה כי כאשר צהיל"ר־לש ללבנון ב-1982, לכד מנקים סו־ריים מדגם סי־72, אולם אלה היו מנוגים יותר מדי כדי שאפשר יהיה לעמוד בסרוסרם על תכונותיהם.

ממשלת קואליציה חדשה הושבעה בגרמניה

בה, (רויטר, עתים) — הי־פרלמנט המערב גרמני הבכיע אמבטיל ממשלת קואליציה חדשה לא שינויים גיבוים, פרט למס־פר מנים חדשות, המבקשת ב־חלקה את עלייה הליברליים ב־בחירות הכלליות שנערכו לפני חודש וחצי.

הקבינט הלמנס קוהל תפס את מקומו הדגול בראש השולחן תחנם קרית־בונר חזר לתפקיד כשר־חוץ, גרהארד שטולטנברג כשר ה־אוצר והבפרד הרבר כשר ההגנה.

אולם הממלכה ומפלגת החוק־שרת הליברלית הקטנה, קיבלה מר־שב אחד יותר בממשלה, דהיה יש לה 4 כסאי 18 תחיקים.

אימי רצח נגד הישראלים שיתתפו ביריד קהיר

קהיר (ציב רויטר עתים). ארגון המהנתרת „מהפכה מצרים" איים ל־הרוג את הישראלים הנמנים להשר־תתף ביריד הבינלאומי בקהיר הזל המתחבת הקרובה, מסר אתמל עתון המאוחדיציה המנמית הליברלית „אל־אמסר", בעמודו הראשון.

שגריר ישראל בקהיר, משה ששון, הוסיף הנתון. קיבל איומים ברוח זו, ואמצעי הבטחון מסביב לשגרי־רות ולמקומות מגוריהם של אחר־תים ישראלים תוגברו.

דובר של שגרירות ישראל הבחיש ידיעה זו בתשובה על שאלה של מוכנות הידיעות הצרפתית, ואמר כי 25 מבעלים ישראלים ישתתפו ה־שנה ביריד קהיר ה־30.

זעקי, ארץ אהובה

תכשות אל־מאל את עצמי: מדע מלאכי בוא ה„משבר" שלנו? מדע לא הוה „אבא" לעניין הזה? ומדע אין „אבא" לכשלון המחפיר של מלחמת אירן? אירן וכו'? ולא הוה דם עמוד בראש מדיניות אדירות ותרמו לקי־חמון ואילו בהחנה ישראל, מדיניתם מראש הם מתגלים כמסמרים?

מבורני שמצאתי את התשובה: עשוים אין להם זמן לטפל במשק המדינה!

אמת הדבר, שעל ראש הממשלה, שר חוץ, בחוון ואוצר, של ישראל — מוטל עומס כבד של בעיות מיוחדות לישראל, אבל הצרה הגי־קרית שמנה בכך שהעיסוקים הבינמפלגתיים ההוגן־סיעתיים, אינם מניחים לשרים הבכי־רים — שהם גם עסקנים ראשיים במפלגותיהם, לתת דעתם וחמתם, כנדרש, לכל העיסוקים ה־ממלכתיים. אין פלא שגם עשרים וארבע שעות ליממה, אינן מספיקות להם למלא תפקידיהם כנדרש.

אולי צריך לחוקק חוק שפי שנבחר לשר בממשלה וכל שכן — ראש הממשלה — אסור לו לעסוק בעניינים מפלגתיים.

שערו בנפשכם כמה זמן צריך ראש הממ־שלה בהווה, יצחק שמיר, להקדיש למאבק במת־חרות דוד לוי? למנוע סעות: אני דוקא מכבד את מר שמיר, וציינתיו לטובה לעומת מר בגין (והוא גם משי־כבע יותר ממר פרס) אבל יד על הלב: האם המאבק הפנימי הנושאים הבר־תנים, השי־חות, הרוח, הוסיף כי מדובר ביחוד מבנק אחד, בלי למסור פרטים גר־ספים על מקור המנקים הללו.

דוברת של סוכנות הביון האמריק־איח, הגבי שרון מוסטר, סירבה ל־תגיב על הידיעה. רשת הטלוויזיה האמריקאית מסרה כי מדובר קרוב לוודאי מקוחה להמשיך ולקבל נשק והלקי הילוף אמריקאים הנדות ל־מסירת המנקים.

יש גם מסרה כי כאשר צהיל"ר־לש ללבנון ב-1982, לכד מנקים סו־ריים מדגם סי־72, אולם אלה היו מנוגים יותר מדי כדי שאפשר יהיה לעמוד בסרוסרם על תכונותיהם.

בקצה העט
מאת צב

עדיין בעין הסערה

תגובתם של בכירי השרים בממשלה — ראש הממשלה, פ"מ ושר החוץ, שר הבטחון — לסערה שקמה בארה"ב ובישראל, עם אישומו החמור של פולארד ורעייתו, חוששת יותר ויותר את המבוכה שהם שרויים בה, זאת, בגינוד לתקווה שדעת הקהל, בפי שהיא מבוטאת בכלי־התקשורת, תלך ותרגע תוך התמהמהות מוא־שיגטון שהידידות בין ארה"ב לישראל איתי־נה, בסיסית וכי וכו'. הגדילה לעשות ההנהגה היהודית בארה"ב שפרסמה גינוי תרפ לממ־שלת ישראל.

ואילו ממשלתנו נראית כמי שטומנת ראשה בחול ומתעלמת, בקוחם, מהשלכות ההמחויות שבהתכחשות הדרג המדיני לאחריותה והמעמדה שיש בה יותר מכיטוי מפחיים.

עד היום נמשך הפולמוס לגידת האחריות של הדרג המדיני ולו גם לקידומו האווילי של אל"מ סלע, ימים ספורים לפני חריצת הדין על הוגי פולארד. האם פעל כאן „המוח האנליטי" של שר הביטחון, הידוע לנו מאז 1977, שבעצתו פורזה הממשלה בראשות המערך, כדי לפלס דרך לשלטון הליכוד? ואפילו לא היה זה ביתו־מתו — בלום לא היה בכוחו לבטל את היזמה של קידום סלע ואפילו לחגוג את ההתגרות במשטר האמריקאי בפומבי ר"ב? זאם גם זה הלא נעשה, כלום אין זה מחובתו של מישהו או מישהם, אחרי שעולו לישראל מה שעולו — להשפיע על מר סלע שיתפטר מרצונו גם אם, לדעתו, אין הוא רואה עצמו אשם?

ראש הממשלה מר שמיר חוזר ומודיע בי חות עם הטוחים על התכסיסים לקראת ועידת „תרות" הקרבה ובאה — אינם חובים אצלו ליותר שעות עבודה מאלה של עיסוקי ראש הממשלה?

והרא שניתן לומר גם לגבי מר פרס, מימ ראש הממשלה ושר חוץ שאולי יש לו עתה, שעות בעיות במפלגתו — אבל סיבך עצמו בצורה גדולה עם מינוי שני מנכ"לים למשרד החוץ?

וכל זה הוא כאין וכאפס לעומת הכושר האינ־מלקסואלי הכחות הפיסיים הדרושים מהי"ה שמיר ופרס, כדי לנהל מאבקם תחרני — האחד נגד תועידה הבינלאומית, והשני — בעדה. גם זו תרבות. שלמון יתיתבן דק בישראל. הגם הגבחר ואור לגויים?

גם למר שמיר וגם למר פרס יש עוד בעיות בלתי־ממלכתיות: הראשון עוזל לבחירי „הת־חייה" ומקנין את סגנון מאבקו בפרס, כדי לזכות בקולותיהם. ואילו מר פרס עושה אותו דבר אבל בכיוון הפוך: כדי לזכות בנתח הגון בבחירות הקרובות הוא זקוק לקולות השמאל (ואולי, אולי גם של הערבים). את פרשת מודעי כבר שכחנו? היכן שמעתם נקמה ונמירה כה עזה למעמד של מחצית הממשלה לתפקיד של שר ועל שום מה? מילא, מודעי יהיה שר או לא — זו בעייה שלו ושל שמיר. אבל האם יש מדינה בעולם, שמבציית מודעי הולך ונבנה מעין מגדל של נושאים ממלכתיים המחבים לפתרונות שללא פתרון מודעי יקנצוו בתיקו?

קיצורו של דבר: זעקי ארץ אהובה! זעקי התפללי שנזכה ליום בו יהיו ראשי ממשלה ושרים שלנו פנויים דיים כדי שיעסקו בבעיות ממלכתיות בלבד, ולגופן.

„עשה זאת בעצמך"

תגובתם של בכירי השרים בממשלה — ראש הממשלה, פ"מ ושר החוץ, שר הבטחון — לסערה שקמה בארה"ב ובישראל, עם אישומו החמור של פולארד ורעייתו, חוששת יותר ויותר את המבוכה שהם שרויים בה. זאת, בגינוד לתקווה שדעת הקהל, בפי שהיא מבוטאת בכלי־התקשורת, תלך ותרגע תוך התמהמהות מוא־שיגטון שהידידות בין ארה"ב לישראל איתי־נה, בסיסית וכי וכו'. הגדילה לעשות ההנהגה היהודית בארה"ב שפרסמה גינוי תרפ לממ־שלת ישראל.

ואילו ממשלתנו נראית כמי שטומנת ראשה בחול ומתעלמת, בקוחם, מהשלכות ההמחויות שבהתכחשות הדרג המדיני לאחריותה והמעמדה שיש בה יותר מכיטוי מפחיים.

עד היום נמשך הפולמוס לגידת האחריות של הדרג המדיני ולו גם לקידומו האווילי של אל"מ סלע, ימים ספורים לפני חריצת הדין על הוגי פולארד. האם פעל כאן „המוח האנליטי" של שר הביטחון, הידוע לנו מאז 1977, שבעצתו פורזה הממשלה בראשות המערך, כדי לפלס דרך לשלטון הליכוד? ואפילו לא היה זה ביתו־מתו — בלום לא היה בכוחו לבטל את היזמה של קידום סלע ואפילו לחגוג את ההתגרות במשטר האמריקאי בפומבי ר"ב? זאם גם זה הלא נעשה, כלום אין זה מחובתו של מישהו או מישהם, אחרי שעולו לישראל מה שעולו — להשפיע על מר סלע שיתפטר מרצונו גם אם, לדעתו, אין הוא רואה עצמו אשם?

ראש הממשלה מר שמיר חוזר ומודיע בי

רבים מקוראי כתב זה פנו אלי הביעו הס־תיגות ממה שנתפרסם בי בכ"א בשבט ש.ז. (20/2/87) בגנות „הגרפרים" הרוצאים מבר־הו"מ כדי לעלות לישראל ואנרים לנו בדרך. בוכות המעמדם בפליטים, שארה"ב מעניקה להם זכות בלעה וגם הטבות שונות לראשית הילל־טוהם. צריך לציין שהדים לחורת רוח, נשמעים גם בעתונים אחרים, שבהם אפילו מדברים על כפיה לעלות לישראל.

לא מיניה ולא מקצתיה! יהודים מכל ארצ־שה א. רשאים וזכאים לחגר לכל מקום שיריצו וכאות בפ וכותם. של יהודי בגרת המסמנת מי כ.ם ה. ר.ים לעבוד לגלות אחרת. רשאים לעשות כן אבל בתנאי אחד: שיעשו זאת בשי־מת „עשה זאת בעצמך" ולא על חשבון מדינת ישראל, לא הון כדי בלוילה וגם לא תוך גרימת נזק ליהודים שעוזרו עדיין בברית המועצות.

אילו יהודים שאינם רוצים, מטעמים שלהם, לעלות לישראל (וכן ארגונים העוזרים להם בכך) ולהגר ל.ר.ה.ב או לכל מקום אחר בעו־לם, הין פגיעה בגלוי — איש לא היין מכוה בהם. לא בן (תרתי משמע) הדבר, כאשר הם מתחזים כמי שרוצה לעלות לישראל דווקא, מקבלים בזכות זו רשות יציאה, ויזה ישראלית — וכל זאת תוך ניצול המאבק היהודי והעולמי נגד טלטונות ברית המועצות — ובהגיעם ל־ווינה, הם הפכים עורם ועשים למשהו קרוב לנלגב, גם את מדינת ישראל וגם את המאבק הזה. ולקינוח, הם שוללים מקרובי משפחותיהם את האפשרות לאיחודם בישראל.

במאבק למען היחס עליהם של יהודי ברי־ה"ם לישראל, פמון הרעיון שיהודי ארץ זו כמוהם לשוב למולדת הנתיקה.אנחנו מדברים אפילו על מספר של 400,000 שהם בעשרים וחמישה אחוז מהאוכלוסיה היהודית בארץ זו, המבריחים, לעומתנו, „אומדים" את מספר הרוי־צים לעלות לישראל בהרבה שחות מזה. ידוע

ביזוי שלטון החוק

„האומר או כותב דבר על שופט או דיין לענין כהונתו בטונה לפגוע במעמדו, או מפרסם דברי־גידוף נגד שופט או דיין כדי להחשיד או לבזות את דרכי השפיטה, דינו מאסר שלוש שנים. אולם ביקורת כנה ומדיבה לסיב .תחלטתו של שופט .או דיין בדבר שיש בו ענין לציבור לא תהא עבירה לפי סעיף זה".

(סעיף 255 לחוק העונשין, תשל"ז—1977)

ח"כ שולמית אלוני מצחירה: „השופטים היושבים על תקן השופט הדתי, יותר משיש עליהם מרותו של החוק וחממלכתיות, יש עליהם מידאת הרבנות וציבור .העסקנים הדתיים ששלחו אותם". דבריה נמסרו בתגובה לקביעתו של שופט ביהמ"ש העליון, מנחם אילון, בנושא זכות העמידה לפני בג"ץ, בדיון בענין הסגרתו של נקש.

התנועה רואה בחומרה הטחת ביקורת אישית כלפי שופט בישראל, וכלפי כל אדם בישראל, אך ורק בשל היותו שומר תורה ומצוות.

הערעור על מידת מהימנותו השיפוטית־מקצועית של שופט, בגלל היותו דתי, מהווה זלזול במידת הדין והצדק, ופוגע באופן חמור בשלטון החוק במדינה, בכבוד בית המשפט העליון ובשופטיו.

הדברים הללו חושפים את צביעותם של המסיתים, שרוממות שלטון החוק בפיהם אך ורק כאשר פסיקות בית־המשפט עולות בקנה אחד עם דעותיהם.

התנועה פונה אל היועץ המשפטי לממשלה בתביעה נמרצת, כי יפעל להסרת חסינותה של ח"כ שולמית אלוני והעמדתה לדין.

התנועה הדתית לאומית

לדבר התנועה.

הצופה

מוסף של שבת

„פרשת פולרד" והבעייה היהודית

מאת נשה אישון

שני מאמרים העוסקים ב„פרשת פולארד" פרי עטם של יהודים נתפרסמו השבוע בשניים מעתוניה המרכזיים והחשובים ביותר של ארצות־הברית: ה„ניויורק טיימס" וה„וואשינגטון פוסט". שניהם מפנים אצבע מאשימה כלפי מדינת ישראל. הם מכוונים לעורר תשומת לב לבעיה היהודית שעלתה על הסדר בעקבות גזר הדין נגד יונתן פולארד ורעייתו אן. אחד הכותבים, ויליאם טפאייר, פובליצייסט ידוע, הנמנה בדרך כלל עם דורשי טובתה של ישראל בפולמוס עם ראשי הממשל ב„בית הלבן", ב„פנטאגון" וב„סטייט דיפרטמנט". הכותב השני, ראביי קונסרבטיווי, יעקב נויזר, תושב ואשינגטון די.סי.

הראביי הקונסרבטיווי במאמרו ב„וואשינגטון פוסט", אינו הוסך את שבם הביקורת ממדינת ישראל. הוא מצליף בה על שמאל ועל ימין ומוכיח לה את תמאותיה בלא לתצמצם בפרשת פולארד בלבד. בלתם הביקורת הוא קובע בפסקנות, כי ארצות־הברית היא הארץ המובטחת ליהודים ולא ישראל וכי ליהודים טוב יותר בארצות־הברית מאשר בישראל. כיוון שלא הגשימה את החזון הציוני.

מה עניין פולארד לארץ המובטחת ומהו הקשר בין הגשמת החזון הציוני לבין פרשה זו? — לראביי הקונסרבטיווי פתרונים. אולם מבין השיטין מבצבצת התשובה, כי פרשת זו מגשמת לו עילה המסבירה את יחסו המסתייג מהמדינה. ומהעם הרואים בארץ־ישראל את הארץ המובטחת שזו חידש אותה מראשית השנה עד אחרית שנה. לפיכך, אל לנו להתיחס לדברי כאל פצעי אוהב היוצאים מלב כואב על. מחדלי פולארד. תחילתם מעידה על סופם — על טוגוותיו של הראביי לצד שני ציטורים ביריה אחת, היינו לפגוע במדינה היהודית כארגם המובטחת של היהודים ולשאת חן בעיני ה„פריץ", ובדרך זו ליסדר מכל חשד של נאמנות למדינת היהודית על חשבון הנאמנות לארצות־הברית.

גם הכותב השני, ויליאם טפאייר, מוציא את חמתו על ישראל, לא כפובליצייסט ותמונאי, אלא כיהודי הרואה עצמו נפגע מפרשת הרינול.

טפאייר כותב ב„ניו־יורק טיימס". בין היתר: „יהודים אמריקאיים מרגישים נבגדים פעמיים: קודם כל הם רואים את בטחון מיזח החוץ שלהם מנוצלים כדי לקנות את מחנות ארצות־הברית ושנית, בצורה שונה נוצלו רגשותיו הציוניים של פולארד תוך עיוותון לחוטר מטריות שבשיחול אדם לבגוד בארצו".

בהמשך דבריו בא רמז הכולל אזהרה ברורה ליהודי ישראל: „כל זה לא יחלוף אם הרוח, אם העמם של הישראלים לא יספיק כדי לקרוא את מנהיגיהם לסדר, הם יזמינו עליהם את הנתוש שהיא יותר מכל את אויביהם: קיצוץ בתקציב סיוע הזרם. סבור שמישהו יציע „קנס פולארד" שנו תתמוך הקואליציה המזרחית ביותר שראתה וואשינגטון מה זמן רב...".

בשני המאמרים יש יותר מרמיזה לחיכוכים לעומק הרגישות והראנה ש„פרשת פולארד" גרמה ליהודי ארצות־הברית ועל מידת נחישותם לעשות הכל, כדי להופיע כפטריוטים של הארץ המובטחת שכמה: ארצות־הברית.

ומחדרים מחזיקים אחריהם, ראביי וציקים הנשיאים היהודיים בארצות־הברית ובעיתונות האמריקאית שהם, ממהנא יהודי. ואף הם מוציקים שכים ואדץ נגד מדינת ישראל על מה שעולה לארה„ב. גם הם תובעים עריפת ראשים, בתוספת אימים להפסקת התביבה הכספית בישראל והסלת הרם על הקצין הבבור ששמו נשתרבב בפרשה, לרבות בסיס הילי־האוויר שהוא מפקד עליו.

ייתכן שזו הדרך הקלה להקים תרופה למכה כדי להדוף את ההסתה האנטישמית בסרם פרצה אל רשות הרבים. מי שטובר כך אינו אלא טופה. דברי הוודאי וההתבצלות של היהודים האמריקאיים, בתוספת דברי התקפה חריפים נגד מדינת ישראל והעומדים בראשה, לא יצילו אותם מפגעי האנטישמיות. כנוגאי ישראל שבכל דור ודור אינם מתרגשים מדברי התבצלות. אדם אינה ברויה לכך. דרכם לנצל בל דבר שנזדמן תחת ידיהם כדי להכות ביהודים. בקנאם סיטי הם ניצלו את המשבר החמור שפקד את החקלאים אשר בדסו תחת הול הכבד של הריבית שהיו חייבים לבנקים בהסילם את אדמות אל הבנקאים היהודיים הרשקים בכיבול את הגוי. בשיקאגו הם מפגינים כדי פעם בפעם בלבוש ניאו־נאצים נגד יהודים, בלא להתחשב בלל בשלטון החוק האוסר הסתה גזענית בצורה כלשהי. וכיום, אנו עדים לנסיונות להציג את הנקודה היהודית ב„פרשת פולארד" כאילו מדובר בקשר יהודי שחוסיו נמתחים הישר מארצות־הברית למדינת ישראל ובל מסדתו לפגוע באינטרסים היהודיים ביותר של הגדולה במעצמות הבל.

ומי הופך שותף לתיזה אנטישמית זו?

לא אחרים, אלא יהודים. בנסיונותיהם הבלתי נלאים להפגין את נאמנותם הדר־משמעית לארצות־הבריה, מכלל הנן שהם מטמיעים בוקע הלאו — ההתחשדה העצמית כאילו יש יהודים והם גם ציונים הקוטרים קשר עם מוכנים של מדינת היהודים לשם חשיפת סודותיה הכמוסים של ארצות־הברית.

הצגת דברים ברוח זו אינה אלא שידות רב ליהודים ושידות טוב שאין טוב הימנו לאנטישמים המצטיינים בשנאתם הבפולה: ליהודים ולמדינת היהודים.

האם נעלם רבר זה מהתנהגה היהודית בארצות־הברית: האם טחו עיניהם של מנהיגים יהודיים מראות את חמונת הבצב כהוויתה?

ובאלות הללו עולות על הפרק למקרא הדיוחים המגיעים משם ובמיוחד לטמע בללי הזרועה המזהירים כי ישראל חוכת בכיסה אם לא תעלה את הקרבנות הדרושים, כדי לרצות את הממשל הזועם.

מילא שאנשי ה„פנטגון" וועכים: נס ביתן להבין שב„סטייט דיפרטמנט" אינם שבעי רצון מצבו זה או אחר שנקטה ממשלת ישראל. הם נפגעו. אבל על מה רוגשים היהודים?

לא הם אחראים ל„פרשת פולארד". העובדה שהמשורב בה הוא במקרה יהודי, אין בה כדי להפליל את העדה כולה.

יונתן פולארד ורעייתו אן הם קודם כל אמריקאים, ובתור שכאלה הוראו לדין. אין אישוא מקום או תגיון כלשהו להפוך אותם לסוכנים יהודיים שפעלו בשירות מדינת היהודים. מדובר בסובבנים שהרפסקו בטעות וגם מעבד ונבשלו.

אנשישמים בלבר — באמור — נהגים להיתלות בזהותו היהודית של נאשם, כדי לעורר את קצפו של הציבור הלא יהודי על כלל היהודים. חשוב כי מזכור זאת. בעדם ניגשים לבחינת הדיבטים השונים של „פרשת פולארד" והשפעתם של יחסי ישראל — ארצות־הברית.

*

אמנם אין זה סוד שיהודים על־פי עצם מבנם בהיותם בגלות נפוחדים מקול עלה ניתן. אפילו במדינות החופש הסוגדים ומתפארות בפסל החירות, כמסל לחירות. ולחופש האדם באשר הוא אדם — יהודי אינו חש בן חורין אמיתי. לכן ניתן אולי ללמד זכות על אותם יהודים שנבעתו ונתחלחלו עם מתן נזר הדין המרשיע נגד יונתן פולארד. אף על פי כן, אין להשלים עם תופעה זו הנושאת בחובה סכנות מרובות ליהודי ארצות־הברית, לא רק לטווח קצר, אלא לטווח ארוך. בדגש שיהודים הנפכים שותפים להצגת „פרשת פולארד" כבעיה יהודית־ישראלית, הם במו ידיהם מעוררים חשד נגד כל יהודי ויהודי, בפרט כשהוא ציוני ומזדהה עם המדינה היהודית הציונית.

אם יהודים מציגים את השאלה של נאמנות בעולה, בפיזור הצהרות מהמדרגת שונות לשם הפגנת נאמנותם הבלתי מסויגת לארצות־הברית, הרי שהם מזמנים לגיטימציה לאלה המסלים ספק בנאמנותם לארצם ומולדתם בגבר.

ומי שבא לומר, כי לא ישראל אלא ארצות־הברית היא הארץ המובטחת של היהודים, כפי שעשה זאת הראביי הקונסרבטיווי ב„וואשינגטון פוסט", משתוק ליהודים של האנטישמיים המוצנים בלאו הגיי כי ארצות־הברית נשלטת על־ידי בעלי הון יהודים.

ממלא, שגם במדינת ישראל חונים מסויימים הפכו שותפים להצגת „פרשת פולארד" כבעיה יהודית. אכנם המיוצגים המעלים על־יהם אינם דומים לאלה כפי שהם. מוצגים על־ידי יהודים נלוזים נפוחדים המוכנים לכסוף את קומתם בעת משבר שלא להרגיז ושלא לעורר חשדות נגדם. בכל זאת, על־ידי תפניית

„פרשת פולארד" הפנתה את הזרקור על „נאמנותם הכפולה" של היהודים המתחלקת בין ארה„ב לישראל ★ האמנם יש קשר יהודי לפרשת הריגול המעיבה על יחסי ירושלים — וואשינגטון? ★ פולארד ורעייתו נשפטו כאמריקאים ולא כיהודים ★ אין להפוך פרשה זו — לבעייה יהודית, כפי שגורמים מסוימים עושים זאת ★ הלחצים של הפנטאגון וה„סטייט דיפרטמנט" על ממשלת ישראל פוגעים במעמדה כמדינה עצמאית ★ חיפושי דרך להתפייסות — כן; כניעה לתכתיבים — לא ולא! ★ על ישראל לנהל את הוויכוח עם ארה„ב בקומה זקופה — כיאה לעם בן חורין ★

תשומת הלב לנקודה היהודית — לסבנות ש„פרשת פולארד" טומנת בחובה לקהילה היהודית הגדולה ביותר בארצות תבל, יש משום עיוות ופגיעה בקהילה זו.

מי שבאמת ובתמים חרד לגורלם של היהודים בארצות־הברית מחובתו לגרום את קולו נגד הנסיונות הבלתי פוסקים להפוך את „פרשת פולארד" לבעיה יהודית. חובה להסביר לראשי ופרנסי הקהילה היהודית בארצות־הברית, שפולארד לא הופסק כציוני, גם לא כיהודי. זה הזמן להבהיר, כי המדע שהעביר לא עסק בחשיפת סודות הקשורים בבסתונה של ארצות־הברית. בסך הבל מדובר בחומר. הנוגע יחידות לבסתונה של מדינת ישראל. מסתבר, שארצות־הברית, הרף ידי־דותה: לישראל, נמנעה מלהביא חומר זה לידיעתה, למרות שמדינת ישראל העבירה את המודיעין האמריקני בחומר חשוב שנפל לידה ולארצות־הברית היה עניין מיוחד בו.

הפסדת דברים על דיוקם הצגת הפרשה במגדיה ונכונים, בלא הפרזות, כפי שעורכים זאת גדמים אינטרסנטיים ב„פנטגון", צשוים לתרום להדגעת הרוחות בקרב דעת הקהל הנפערת ואולי אף לכתן את דברי ההסתה בכלי התקשורת על „ני מרכיבה: הכנתובה האלקטרונית. אז בלבד ניתן יהיה לקיים בירור אמיתי, מתוך שפיות־דעת ואחריות, לשם הסקת המסקנות המתחייבות ס„פרשת פולארד".

אין עתרין שפרשה זו מחייבת הפקת לקחים כדי לסגוע חקלות מסוג זה בעתיד, ובעיקר כדי להביא להיסול המשבר המעיב על יחסי ישראל—ארצות־הברית. אולם את המשבר יש לחסל על־פי קדימויות המקובלים בחיים בין מדינות ידידותיות. מתוך הבנה ולא על פי הכתבה מראש: צל־ידי נילוי רצון טוב לתקן עיוותים, אך בטום שגים ואופן לא על־ידי עריפת ראשים.

ישראל כמדינה ריבונית — היא בלבד צריכה לחתלים אילו צעדים עליה לנקוט ומתי, נגד אלה שהרגו מסמכותם וסיבבו אותה בפרצה זו.

בל עוד לא יכירו בכך עלול להימשך הסחף ואהו יחר גם הלחצים המגיחים על ישראל תשומת הלב לנקודה היהודית — לסבנות ש„פרשת פולארד" טומנת בחובה לקהילה היהודית הגדולה ביותר בארצות תבל, יש משום עיוות ופגיעה בקהילה זו.

מי שבאמת ובתמים חרד לגורלם של היהודים בארצות־הברית מחובתו לגרום את קולו נגד הנסיונות הבלתי פוסקים להפוך את „פרשת פולארד" לבעיה יהודית. חובה להסביר לראשי ופרנסי הקהילה היהודית בארצות־הברית, שפולארד לא הופסק כציוני, גם לא כיהודי. זה הזמן להבהיר, כי המדע שהעביר לא עסק בחשיפת סודות הקשורים בבסתונה של ארצות־הברית. בסך הבל מדובר בחומר. הנוגע יחידות לבסתונה של מדינת ישראל. מסתבר, שארצות־הברית, הרף ידי־דותה: לישראל, נמנעה מלהביא הומר זה לידיעתה, למרות שמדינת ישראל העבירה את המודיעין האמריקני בחומר חשוב שנפל לידה ולארצות־הברית היה עניין מיוחד בו.

הפסדת דברים על דיוקם הצגת הפרשה במגדיה ונכונים, בלא הפרזות, כפי שעורכים זאת גדמים אינטרסנטיים ב„פנטגון", צשוים לתרום להדגעת הרוחות בקרב דעת הקהל הנפערת ואולי אף לכתן את דברי ההסתה בכלי התקשורת על „ני מרכיבה: הכנתובה האלקטרונית. אז בלבד ניתן יהיה לקיים בירור אמיתי, מתוך שפיות־דעת ואחריות, לשם הסקת המסקנות המתחייבות ס„פרשת פולארד".

אין עתרין שפרשה זו מחייבת הפקת לקחים כדי לסגוע חקלות מסוג זה בעתיד, ובעיקר כדי להביא להיסול המשבר המעיב על יחסי ישראל—ארצות־הברית. אולם את המשבר יש לחסל על־פי קדימויות המקובלים בחיים בין מדינות ידידותיות. מתוך הבנה ולא על פי הכתבה מראש: צל־ידי נילוי רצון טוב לתקן עיוותים, אך בטום שגים ואופן לא על־ידי עריפת ראשים.

ישראל כמדינה ריבונית — היא בלבד צריכה לחתלים אילו צעדים עליה לנקוט ומתי, נגד אלה שהרגו מסמכותם וסיבבו אותה בפרצה זו.

בל עוד לא יכירו בכך עלול להימשך הסחף ואהו יחר גם הלחצים המגיחים על ישראל תשומת הלב לנקודה היהודית — לסבנות ש„פרשת פולארד" טומנת בחובה לקהילה היהודית הגדולה ביותר בארצות תבל, יש משום עיוות ופגיעה בקהילה זו.

מי שבאמת ובתמים חרד לגורלם של היהודים בארצות־הברית מחובתו לגרום את קולו נגד הנסיונות הבלתי פוסקים להפוך את „פרשת פולארד" לבעיה יהודית. חובה להסביר לראשי ופרנסי הקהילה היהודית בארצות־הברית, שפולארד לא הופסק כציוני, גם לא כיהודי. זה הזמן להבהיר, כי המדע שהעביר לא עסק בחשיפת סודות הקשורים בבסתונה של ארצות־הברית. בסך הבל מדובר בחומר. הנוגע יחידות לבסתונה של מדינת ישראל. מסתבר, שארצות־הברית, הרף ידי־דותה: לישראל, נמנעה מלהביא הומר זה לידיעתה, למרות שמדינת ישראל העבירה את המודיעין האמריקני בחומר חשוב שנפל לידה ולארצות־הברית היה עניין מיוחד בו.

הפסדת דברים על דיוקם הצגת הפרשה במגדיה ונכונים, בלא הפרזות, כפי שעורכים זאת גדמים אינטרסנטיים ב„פנטגון", צשוים לתרום להדגעת הרוחות בקרב דעת הקהל הנפערת ואולי אף לכתן את דברי ההסתה בכלי התקשורת על „ני מרכיבה: הכנתובה האלקטרונית. אז בלבד ניתן יהיה לקיים בירור אמיתי, מתוך שפיות־דעת ואחריות, לשם הסקת המסקנות המתחייבות ס„פרשת פולארד".

אין עתרין שפרשה זו מחייבת הפקת לקחים כדי לסגוע חקלות מסוג זה בעתיד, ובעיקר כדי להביא להיסול המשבר המעיב על יחסי ישראל—ארצות־הברית. אולם את המשבר יש לחסל על־פי קדימויות המקובלים בחיים בין מדינות ידידותיות. מתוך הבנה ולא על פי הכתבה מראש: צל־ידי נילוי רצון טוב לתקן עיוותים, אך בטום שגים ואופן לא על־ידי עריפת ראשים.

ישראל כמדינה ריבונית — היא בלבד צריכה לחתלים אילו צעדים עליה לנקוט ומתי, נגד אלה שהרגו מסמכותם וסיבבו אותה בפרצה זו.

בל עוד לא יכירו בכך עלול להימשך הסחף ואהו יחר גם הלחצים המגיחים על ישראל

ועדת בירור ומה הלאה?

מאת יעקב אדלשטיין

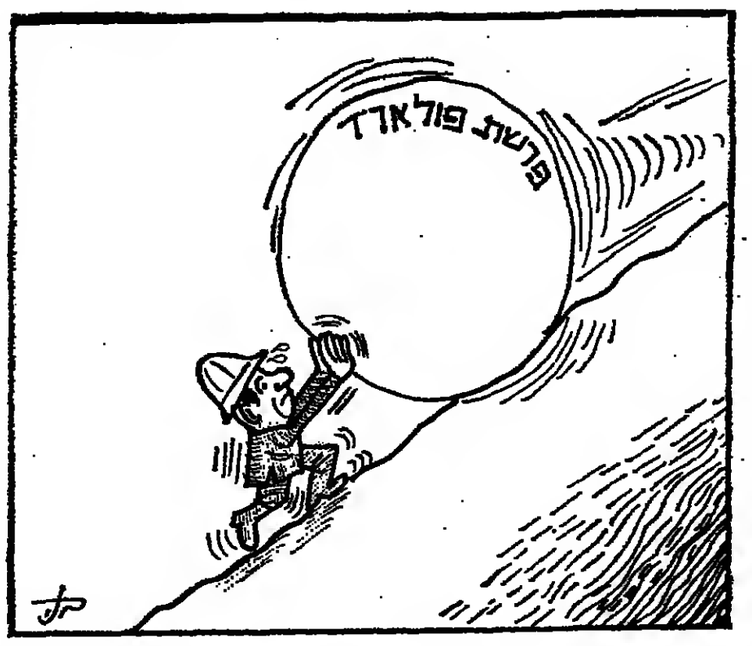

החלטת הקבינט המדיני על הקמת ועדת בירור, היא תוצאה של לחץ רעת הקהל בארץ, ושל דרישה בלוגי פו. גלית באדה"ב, לא לגנוז את הפרשה אלא לנהוג כמקובל בארה"ב לגבי מחדלים מסוג זה.

ראש הממשלה יצחק שמיר שהטיף יום אחר יום, בגאומים, נגר כל חקירה ודרש גניזה של הפרשה, נאלץ לה־כיס עם הדרישה שהפכה להחלטה בקבינט.

החלטה זו היא פשרה בין ההצעה ל־קבת ועדת חקירה ממשית, המסקנותיה תחייבנה את הממשלה, לבין ועדה שמסכיותיה בונגלות, מכוח שאין לה כח לבפות על עדים להופיע בפניה ולומר את האמת.

ועדה רוחה הוקמה בפרשת ה„עסק הביש", הידועה בשם „ועדת אולשן—דורי". ועדה זו לא יכלה להגיע למסקנה ברורות מסביב ל־שאלה, מי נתן את ההוראה? כך הבטיחו דאז פנחס לבון ז"ל או ראש המודיעין האלוף בנימין נ"בלי?

פרשת „העסק הביש" ארעה לפני לבעלה מכלוכים כבר. אך יש קווי דמיון בין שתי הפרשיות. גם אז התעור הדרג המדיני ככל אחריות לבחול.

בעקבות מסקנות „ועדת אולשן—דורי" הת־פטר שר הבטחון פנחס לבון, למרות שהועדה לא הגיעה למסקנה ברורה, שהוא נתן את ההוראה. המסקנה היתה חיקו. אך לבון התפטר בגלל מה שכונה „אחריות מיניסטריאלית". זה היה המוצא הנבון באותו זמן. אבל פרשה זו לא נסחיבה בכך והיא זעזעה את המדינה בשנות הששים.

והיה אילו בדקו...

אילו ממשלת ישראל היתה מבנה ופדה בדקת לפני שנה וחצי, כאשר הפרשה נודעה ברבים, היא היתה חוסכת מעצמה הסחבנות שנגרמה כשיש לאחר מתן פסק הדין ולאחר שנודע על מעורב של אל"מ סלע. המעורב בה להפקיר כביר בזיל האוויר.

יש להניח שבעקבות מסקנות ועדה כזו, לא היה מתרחש מהלך כזה שגרם נוק לבעמדה של המדינה באו"ם.

ביתן ועדת הבירור תביא להפיגה ומיגה בלחצים מסביב לפרשה זו באו"ם ובארץ. אבל מסקנות הועדה יכולות להביא לזעזוע מחדש אם הועדה תמצא את האמראים להיראה.

יש להניח שלפני הועדה תתחיל ריבה הדשה של הטלת האחריות, כאשר הדרג המדיני מנסה להטליך את האחריות על הדרג המבצעי. ואילו זה מחזיר את הכדור לדרג המדיני. הממשלה אמנם אינה חייבת לקבל את המלצות ועדת הבירור, אבל היא לא תוכל להתחמק מלתן של. דעת הקהל לבצע את המסקנות.

הדיבה בפרשת החקירה במקרה פולארד המתקד מול שתי בעיות מרכזיות. מצד אחד, לסובב הבחסים בין ישראל לארה„ב. יש צורך להוריד את הפלשה. מכלול הדם הבינדור ב־ארה„ב. אמנם לחתוק את הגרוגה חם זמן רב. מצד שני, חובה על המדינה לחקור מחדל זה ולמצא את האשמים. כך מסרות אלה כינו־דות את הועדה. לא הל כירסום בהסד של הד־ממשל בארה„ב לישראל.

אך בעוד הפעולה בקרב הממשל נשאה פרי, לא התבוגנה הממשלה לקראת מסע הס־ברתי בעקבות פרשת פולארד בקרב דעת הקהל. בריאד. היהודים. בארה„ב ולא הכינה מסע הסברה בקרב חברי מתי הנבחרים. ברוראי לולא הסכירה מה שניתן היה, לדעת הקהל בישראל.

וגלא רק זאת, בשל חוסר חיאום כאה פרשת הגיוס של אלוף משנה אביאם סלע והחירה את הכבב. בכך סיפקה הממשלה ואמר מזין להקשות מדי ללבות את האש. זאת לסרות שהממשלה ותחזרה הרבה זמן קודם לכן ע„י המשל האמריקני לגבי רגישותו. בכל הנוגע לבעמדו של סלע. תאשמות ההדדיות בין שר הביטחון לבין הרמטכ„ל כקשר למחדל, אינן גורמות מזאמרוא, אלא להיפך. הן מוכיחות על חוסר שליטה במערכת מצד הדרג המדיני. ה־סרון שלא ידע על פולארד ולא על מינוי סלע. מינוי של סלע בעיתוי בזה היה מעשה אומלל. שר הביטחון, המאשר מינויים כאלה, יכול היה לבנות זאת. אך לא עשה זאת. רק לאחר מעשה נזכר לומר שהרמטכ„ל אשם בכך.

אילו מונתה ועדת חקירה, אפשר יהיה לחו־זות את התוצאות מראש. בהתאם לתקדימים של ועדות קודמות; היא היתה קובעת שהדרג המדיני אחראי לפרשה, בין שידע עליהן ובין שלא ידע. אם היא תקבע שידע, מעמד שהחיר המדיני מסר למשל האמריקני פחות ברור. אם לא הוכיח את דגיסוהם. הנדרה זו אכן תואמת את המקרה.

על כך שילמנו כהיר כבד ביותר: קודם כל בהרעה ביחסים עם ארה„ב, הן במישל הן מדעת הקהל. כה כגרת יותר היא שגם אכלים דגים מסריחים וגם נזרקים מהעירה. בעקבות המואה ההריפה כה המכול האמריקני צוכב הקרנות בדרגה של אל"מ אביאם סלע. מעמדות דבר שנגרר הקדים בי ארה„ב מתעדכת במי־נויים בבה"ל. גם אם בבקרה חדיב זה יש מהצדק בעמדתה, יכן הדין היה שאכן ישראל תקבל את הדריפה האמריקנית, הדי התקדים הוא בלתי־ת בפרדיד. יש כבר הפמה על דרגים — גם כמדבר בהיק לגופו, על כגון דא אמרו, כי הי־לא לתבין את דגיסוהם. הנדרה זו אכן תואמת את המקרה.

על כך שילמנו כהיר כבד ביותר: קודם כל בהרעה ביחסים עם ארה„ב, הן במישל הן מדעת הקהל. כה כגרת יותר היא שגם אכלים דגים מסריחים וגם נזרקים מהעירה. בעקבות המואה ההריפה כה המכול האמריקני צוכב הקרנות בדרגה של אל"מ אביאם סלע. מעמדות דבר שנגרר הקדים בי ארה„ב מתעדכת במי־נויים בבה"ל. גם אם בבקרה חדיב זה יש מהצדק בעמדתה, יכן הדין היה שאכן ישראל תקבל את הדריפה האמריקנית, הדי התקדים הוא בלתי־ת בפרדיד. יש כבר הפמה על דרגים — גם כמדבר בהיק לגופו, על כגון דא אמרו, כי הי־

חקירה — כן; חקירה — לא; — שאלות אלה העסיקו את הממשלה בשבוע האחרון לבסוף הוחלט על הקמת ועדת בירור ★ ועדה זו מה תפקידה ומהן סמכויותיה? ★ ההחלטה על הקמת הוועדה — כניעה להכתיבים, או מחווה כלפי ארה„ב? ★ מה קדם לקבלת ההחלטה המפתיעה? ★ לפי התגובות הראשונות מוואשינגטון — אינם מסתפקים בהחלטה הישראלית ★ האם תיאלץ ישראל לנקוט צעדים נוספים כדי לפייס את האמריקאים?

המסקנה פעלה כקרב הממשל האמריקאי. מי־ לשסכנו, כי היה כאן משנה וכי הדרג המדיני לא ידע על כך. הממשל אמנם מוכנע לשחות למראית עין, בביקורו של שמיר בארה„ב ולמצא את האשמים. כך מסרות אלה כינו־דות זאת. האווירה היתה ניטרה. הכיחות הין מוצילות. לא הל כירסום בהסד של הד־ממשל בארה„ב לישראל.

אך בעוד הפעולה בקרב הממשל נשאה פרי, לא התבוגנה הממשלה לקראת מסע הס־ברתי בעקבות פרשת פולארד בקרב דעת הקהל. בריאד. היהודים. בארה„ב ולא הכינה מסע הסברה בקרב חברי מתי הנבחרים. ברוראי לולא הסכירה מה שניתן היה, לדעת הקהל בישראל.

וגלא רק זאת, בשל חוסר חיאום כאה פרשת הגיוס של אלוף משנה אביאם סלע והחירה את הכבב. בכך סיפקה הממשלה ואמר מזין להקשות מדי ללבות את האש. זאת לסרות שהממשלה ותחזרה הרבה זמן קודם לכן ע„י המשל האמריקני לגבי רגישותו. בכל הנוגע לבעמדו של סלע. תאשמות ההדדיות בין שר הביטחון לבין הרמטכ„ל כקשר למחדל, אינן גורמות מזאמרוא, אלא להיפך. הן מוכיחות על חוסר שליטה במערכת מצד הדרג המדיני. ה־סרון שלא ידע על פולארד ולא על מינוי סלע. מינוי של סלע בעיתוי בזה היה מעשה אומלל. שר הביטחון, המאשר מינויים כאלה, יכול היה לבנות זאת. אך לא עשה זאת. רק לאחר מעשה נזכר לומר שהרמטכ„ל אשם בכך.

אילו מונתה ועדת חקירה, אפשר יהיה לחו־זות את התוצאות מראש. בהתאם לתקדימים של ועדות קודמות; היא היתה קובעת שהדרג המדיני אחראי לפרשה, בין שידע עליהן ובין שלא ידע. אם היא תקבע שידע, מעמד שהחיר המדיני מסר למשל האמריקני פחות ברור. אם לא

חשבון נפש — זאת המסקנה המתחייבת מ„פרשת פולארד" ★ חשבון נפש כלפי פנים, כדי לבדוק כיצד זה קרה שהדרג המדיני לא ידע על הפרשה ★ דרוש בדק בית יסודי למניעת הישנותם של מקרים כגון אלה בעתיד ★ פרשת המינויים המפתיעים של רפי איתן ואל"מ אביאם סלע ★ האם התפטרותם תרגיע את האמריקאים הזועמים? ★

חשבון נפש /

מאת יצחק דויטש

פרשת הריגול של פולארד חמורה מראי־שיתה ולכל אורך הדרך. ישנן קושיות רבות וקשות לגבי עצם החחלטה שנת־קבלה בעת שפולארד החל לפעול והרש־לנות הדבה שליוותה את פעולתו במשך הזמן. קשות מהן השאלות בדבר ליקוי המאורות שהשתרר לאחר גילוי הפרשה.

עצם הפעלה המדגל בארצות דבריה, ידידתה ובת בריתה של ישראל, בכנים הטובות ביותר בחיסים בין שתי המדינות, מעיר שהמבטת נגנה. במשך התקופה התחלפו מסבר. פעמים ראשי מסלה ושרי ביטחון, מדע הם לא איור־רו את הנעשה, ומדע לא ידעו את הבבר? התשובה הא לכאורה בהסבר. שזו היתה. פעולות טרסיגנית בלא ארצוד הממלה. הבובה זו קבה כעבר לקרה המיוחד שבו מדובר. אם בדאבר יכולה להיות פעילות פרסיגנית בעבאים כה רגי־ים בלי איתוד הממלה, אדי הבבב פרץ מאוד. זון פוה לסיכונים כדובים. כדא אדם ריייצן לכל בי שתוקף את הממלה הבבבר־ות הנתיות בעניין זה לסוג מהודית רמה כלשהי. הדרך להבטחת בטחונה של מדינה ריבונית איבה תמיד נוגה בסרטנים. לא אחת יש ביתך בבעות „פעולות מלוכלות" — ופרים כך כל מדינות הבינתון בעולם. יש גם עכשיו יגינה כה בבר־עות אצלנו יבבקומות אחרים. דדוגה בדה רבה מאד שה הבמות, אולי באחדות של הדרג הבבבעל אין ריגול בחדינות ידידותית. שבה מאוד להתנם על כך שזהו המצב בין הידידות הסובות ביותר. דוקא בגום כך הפרבינות הפורה ביותר: מסלה אהראית ידעה לתחום את החתמה.ב.**

עובדת בארה„ב קשה מבחינת האחראים על הפ־עלת פולארד ב„חקופת העקה". כפי שהבבר, הוא ביצע את פעולות הדיגול בגנים ארוכות. מדגל הבבבא בבקום דגיש בגמה. בבבר הכמן הייב לתרכוף. עפ„י התאדרים הוא גם בעל באותן ביטנות ובאותם בקומות, בגד עיני הבפ־ילים בדרך הדה לעבות גם הלקה של אל־ כהן ה„ה. הבאריש בתפקידו זמן בה בבוכך בדה בצד בחדיבות היתה בלתי בגמנת. פרק הכמן הבמרכך שבו פעל פולארד בבדר את הבאלה בל בלבי הדחירות והרבה הבקבדיבית בל הבפ־ילים. באלה זו בדרבה לחיבבן בבבר לבקרה בל פולארד ללא עבר עם החסים בין ישראל ואדה„ב.

יריקה בפרצוף

**בבבם הפעלתו בל פולארד ע„י „הדידה ל־עבדי מדע" אפבר לבבוא בד זבות בבדים. בבל בהדבר הדה שלילי ומדבבה בדבדי. הדי הבהבה הדתה חובבת, להבבע בדבע בדבבת בל ישראל. מה בארן לחבן — אי אפבר הבבדיב — הוא הבבבד בל בדים בל אל„מ אביאם סלע, אבר בפדי הבאבר הדה בבד־ראל. הדא הדבבה, בבר הדדב. בהבקופה בבבבבבן בדיד בבלע בבל מתוך בבדים בבדבדים בדבלים בדבבבן בבדבבן בבבבבבן בבבבבבן בבבב

هكذا من الاصل

האם פולארד הוא „המתופפת הקטנה" של הביון הישראלי?

מאת נ. גולן

צבא שצעד לשדה הקרב על קיבתו ועל רגלי חיילו ולא הובהל אליו בנגמ"שים נוהג היה להעלות מוראל באמצעות ילד מתופף לבוש מדים ההולך בחלוץ בפני המחנה. המתופף הקטן סיבן במובן את חייו, היה הראשון מול ברורי המוות של הצד השני, וקורבנו, אם לחפשיטו ממלבושי ה-פטריוטיות המצוים למשל במפר „חלב" של ד"אמיציס המאר ילד-מהופף שכזה — היה קרבן מיותר. ג'ונן לה-קארה חולץ את המתופף הקטן ממקומו השמור בהיסטוריה של ימים עברו והפכו לסמל של סוכן ביון תמים המגויים למטרה שהוא לא בדיוק מבין את סכנותיה — סוכנת במקרה שלו, בספרו: „המתופפת הקטנה", ספר המוקיע את סוכני ה„מוסד" הישראלי ואת יריביהם באש"ף גם יחד.

האם ביונתן פולארד הוא „הביתופפת הקטנה" של המודיעין הישראלי? את האיש שיכולן למאסר עולם לא יכולתי לגאול שאלה זו במובן. הזדיר והזדיר אותו הוראיבו ושעבו: „יש ראל בשמה את ילדינו. הקריבה אותם קרבן. מה אוכרים מוכנים לעבור שאם יש מישהו בעולם היכול להזדהות עם פולארד ולהביבו מבכרו ומנפליו — הם האנשים!

על ראשה של שולה כהן מוטל נזר דין מות בכל ארצות ערב פרט ללבנון עד עצם היום הזה. כלבנון — מחכה לה „רק" מאסר של שבע שנים.

שולה כהן התגדבה, ביוזמתה, להעביר מידע במחנני חשיב למדינת ישראל כאשר היתה תושבת לבנון. גם במקרה שלה, ועדיין אי אפ-שר לפרש יותר מזה, נעשה משהו כלכהו מצד מפעיליה בארץ, שגרם לכך, שתתפסה, נאסרה, נחקרה ונידונה למוות. כל יפי מעצרה לא הוד-יה בריגול. כל הנסיונות לסחוט ממנה הודאה, עלו בתוהו. מאמצים תמוים. כאי אפשר לספר עליהם, גרמו לכך, בתוספת לעובדה שלא נמצאו הוכחות קונקרטיות נגדה, שעונש המוות הנמ-תק למאסר עולם, לאחר מכן לעבדים שנה ולבסוף לשבע שנים.

היום, כאמור, שולה כהן חיה בישראל. על מערכת היחסים כין הזוג פולארד לבין מפעי-ליהם היא אומרת: הכל מה שכתובים, משודרים ומצלמים בתקשורת — מבוסס על חצאי ידיעות חצאי אמת. דווקא אני, שראיתי איזה מרחק קיים כין מה שכתבו עלי לבין העובדות, מבי-נה, הבל הפרשניות של החבמים למיניהם — אינן קולעות לאמת. מה בדיוק קרה בפרשת פולארד — רק פולארד עצמו יודע. ודיי במה אנשים יודעים ולבן זה איני הוגן מבחיל להביע דעה, אפילו להגיד אם הפקירו אותו או לא הפקירו אותו. לא אני ולא אף עתונאי יכול לדעת ולכן כל הדיבורים ביטים האחרונים הם רעש מיותר ואפילו רעש מזיק".

איך בכל זאת השפיעה פרשת פולארד על רגשותיה?

מדובר כיהודי שעבד לטובת ישראל, חוהי עובדה שאיש לא מכחיש. יהודי בצרות שנגזר עליו מאסר עולם. על זה בואב הלב. ראיתי בשידור טלי"זיה שהובילו אותו לבית המשפט במדי אסירים — ונדהמתי.

האמריקאנים אינם נותנים לו תליפה לפחות לבית המשפט? זה מריח לדעתי באנטישמיות.

מה אפשר לעשות למען פולארד?

שולה בה: „מה שצריך היה לעשות למענו — היינו צריכים לעשות לפני שנתפס. עכשיו יה כמו חלב שנשפך. ואם יש מה לעשות — מדאי לא לדבר על זה ברי שלא להזיק לאחרים. לרבים שעובדים למען המדינה, ואיש אינו יודע עליהם. הלוואי שמקרה פולארד יגרום למי שאחראי לנושא לדאוג יותר לאחרים ולשמור עליהם עכשיו — כשהם בשטח ולא להכות על חטא בשמאיחר מדי".

האם יונתן פולארד דומה לרוברט דסה?

הפרשיה הקלאסית של „הכאה על תסא כש-היה מאתר מדי" — היה „עסק הביש" במצרים. גם אז, בשנותיה הראשונות של המדינה, נחשפו יהודים מקומיים (מצריים) שנשלחו ע"י מפעילים ישראלים (שבנימין ביבלי דאש אמ"ן עמד בראשם) לחבל ביחסים שבין מצרים לבין ארה"ב ובריטניה. גם אז מונתה ועדת בירור ועדת אולש: — דורי) כדי לגלות „מי אחראי", תאם הדרג המדיני (דהיינו שר הבימחון פנחס לבון) או הדרג המבצעי (ביבלי ואנשיו). כמה עצוב לגלות שקורקים שנה תולשות — ו„עסק הביש" תור על עצמו".

רוברט דאסה, ביונתן פולארד של „עסק ה-ביש" (הוי לו במובן חברים ושתפים רבים אחרים במצרים בינוב לפולארד ששיתף ב-מעשה רק את אשתו) — האם יסקרה שלכם דומה למקרה הנכחי?

ראשה: לדעתי, כלל לא. פולארד הוא אורח. אנחנו נזיסבו ע"י ישראל לעיתות הבימחון שלה וקיבלנו מינוי צבאי. הבדל זה מצדיק הבדל בטיפול של המדינה באנשים. שהיא כוד-לתת לבצע תפקיד למענה. אבל לטרות זאת, ובלי לדעת את כל העובדות, רגיתי אני מזדהה מאוד עם הוגי הוה. הם עשו מה שעבור מכניי-ים אידיאולוגיים וציוניים וצריך לעזור להם".

איך לעזור?

ראשה: כאני נלכדתי ונעצרתי, היתי בארץ אוייב, במצרים. ממלא ישראל ניסתה לגייס תמיכה מבל העולם, מנשיא ארה"ב ועד לאפ-פיפ בדי להציל אותי ואת חברי. הפעם — כדובר בארץ ידידותית, גיזם צר. שליחי כדי לחשהול לטען פולארד בתוך ארה"ב — זה אבסורד כמובן. אבל יש את מי לגיים, את עם יכראל. יהודים וישראלים צריכים לשלוח מבר תבי עידוד וחמיכה לאן ולבוזתו. פולארד. הם צריכים לדעת שבעיני יהודים בעולם מה שעשו — לא עשו לטרא, מבסיבי האיבי אני ידע שמכתבים כאלה הם דבר גדול וחשוב מאוד למי שיהוב בהלא על דקע אידיאולוגי".

האם זה מקבל? כפי שלימדים כמחתיבי הדיבור של להדקאיה ואהדים, שאם שר-כן שהמפס ונחשף מנהיגים מגעו?

ראשה: אולי כשמדובר בסוכן מקצועי שעובד רק לכען בסף ולא דוגים להסתבן איתו. מעבר לזה — מבתקים מגע. אבל יהודים וישראלים לא ילכו בכיוונה להפקיד אנשים לא עשו כך. בעבר ולא עושים כך, אני מאמין, בהווה.

„אסר הכסף", הוא אסר הראל, ראש המוסד לשעבר, היה פעם האיש הסדר ואנונימי ביו-תר בממשלת ישראל. מי שניצח על לכידת אייכ-מן ועל עשרות פרשיות מוצלחות שהדהדו להן יצאו למודיעין הישראלי מוניטין רב בקהילות הריגול הבינלאומית. מתייחס, כמעט ל„שלקה" סביב פרשה פולארד בחומרה גדולה. „שלקה"? עסק ביש"? בעיני אסר הראל אלה מלים דכות, ממיות. בלתי קולעות למטרה. הוא כשוכבע שפרשתו חולל כאן „אבן יאבי", מובן שכשלונות היו גם בעבר, גם ביטיו כלו בראש המערכת הסודית. לטרות שבתוקף סרב ידבר איתי על „ההסטוריה", ובלי להתייחס ישאלה מי מהשמות הבאים פעל בתקופתי, איזה ישראלי אינו מכיר שמות כמו אברהם דר (ציון דרליבג) ולפגנג לרן (זאב בוך אריה), אלי כהן (נהלה בדמבק) סילחיה ראבל (פרכה לילהמר ועוד. אבל את אסר הראל שאלתי רק:

> האם פרשת פולארד היא פרשתן של שירות המודיעין הישראלי ואם כן, האם היא מצריכה ארגון מחדש או הקרה של שירות זה?

אסרי הראל: ללא צל של ספק ראבי הבלתן ארץ מתעניים — לא ידענו, לא כלתנו, לא מיגינו אנשים. אם אמת בפיהם — הרי זה חוקף מציאות נוראה. מה קורה כאן? ניפים מדיהרים ערבים בקיבוי מה שהם הזדמן ב-הפקרה? אם כך, מתי יגילו לנו אמנות נדילים יהרי חייבת לקום ועדת הקירה שתבדוק איך הגענו למצב כזה. שלי אין שום ספק בי הבל-כותיו מרחיקות לכת. יהיו למעשה השלטות על דעת הקהל האמריקנית, על מדיניות הבית ת-יבן, על הקונגרס, על הפנטגון ומה ממאיב לא פחות, אילי יותר — על מצבם כל היהודים בארצות הבריית. ישראל, בעצם קיומה, החיימ-רה לוקוף את קשת היהודים בכל העולם ולתר-רום לבטחונם העצמי והפיזי. הנה יבראל היא

> איסר הראל:
> **„ראשי השלטון בארץ טועים — לא ידענו, לא שלחנו, לא מיגינו אנשים, אם אמת בפיהם — חרי זה חושף מציאות נוראה. מה קורה כאן?"**

*

> רוברט דסה:
> **„רגשית אני מזדהה עם הזוג פולארד — הם עשו מה שעשו וצריך לעזור להם..."**

*

> שולה כהן:
> **„הלוואי שמקרה פולארד יגרום למי שאחראי לנושא לדאוג יותר לאחרים ולשמור עליהם עכשיו — כשהם בשטח ולא להכות על חטאי כשמאוחר מדי..."**

זו שבמעשה הטוסים של פולארד השפילה את קומתם. יהודי ארה"ב חשים היום מבויישים, אשמים, וגם אם לא יגידו כך במלים גלויות, אני משוכנע שאצל רבים היתם אלינו ישתנה מחיבה ומסידות, — לטיבה ושנדנות".

יש מוקיים שנזקה של ועדה תקירה מס-לכתית יהיה גדול מהנלהה.

(שיחתנו, אגב, התקיימה בטרם נודע על הק-סתה של ועדת בירור.) הראל סובר להיפו: ועדת חקירה תקיפה רק תוביא את האזירה ותעזור לנו הן ביחסינו עם ארה"ב והן בתיקון הליקויים הבמיימים בישראל. דבריו מוכיחים כי הוא אינו כאמין שאכן הדרג המדיני לא ידע: „על ועדת הקירה לקבע: א) מי יזם את מבצע פולארד ומי אישר אותו? ב) מי ידע עליו ולא הפסיקו? וכשיגאצו האחראים — חייבים להסיק מסקנות לגביהם ולא השוב כמה נכה הם יש-בימי כעניין הזה עליהו לדיוה הלמדיהם של דאמריקאנים

עלינו ללמוד מהאמריקנים

הנה היתה להם פרשת אירן אוסר אסר הראל, עסק ביש משלהם. הם מיגו ועדת חקירה, הגיעו עד הנשיא, בלי לחוס על אף אחד, הי-בשיא ריינגן קם בטוטבי ומעל מסך המלוזיה אמר: שגיתי מעיתי בשיקול דעת, לא ידעתי מה נעשה בביתי ואני מבקש את סליחת העם. האם דברים אמיתים אלה פגעו בו. כואל הדאל רטורית, אדרבא, הם שיקמו אה הרמיבו. הר-דאה דומה כצד ישראל — עדייה לטקס גם את הדמיתנו.

ואולי הכדשתה של ישראל שהיא שולחה את פולארד אכן משקפה מציאות עיבר-היה יפולארד היה „שליח ממש עבוד"?

איסר הראל: אז מהי זה מספר את המצבו מי שהאיון להצעתו של הבחור היה צריך מייד לומר לו: אנחנו רוצים יהודים אמריקנים בתוך-כבשפיעים על דעת הקהל — לא כמרגלים. וה יהיה נורא בשבילנו ונורא בשבילכם. שב בשקט. לא אמרו לו כך והתוצאה? יהודים אמ-ריקנים בעבודת בטחוניות בכירות עלולים ל-היחשב לסיבון כסחוטי. כל הקהילה היהודית חשה תסבול ומבוכה. האם לזה חתרנו?"

ברור מדברי הראל שהעדות ביזור, ללא שי-ניים" אינגה הרועה המרה שתבריא אותנו. מאיש שהסריות נר לרגליו אפיר היה לצפות שיחשוש מגיקה של ועדת חקירה גליה אבל איסר הקסן אומר בתקיפות: „אל דחה מיון כה על הסך. אם אנחנו רוצים לשקם את יחי-סינו עם האמריקנים, חסים שבעצם דבתיתם פגענו ואם אנחנו רוצים לשקם את המערכת הפנימית שלנו, בישראל, דבר חיוני לא פחות, חייבים לחקור. לא כל דבר בחקירה צריך לה-יות גלוי. אבל את הממקנת — לגלות. ואם יתברר שהדג המדיני אחראי, שדג זה הענן לשתק בחוכר נפץ ולסכן את המדינה — שיסיק מסקנות אישיות..."

ריגול הדדי — עובדת חיים

הדיבורים על סכנה למדינה אי הצורך להכות על חמא בפני האמריקנים מקוממים ישראלים דבים. יש האומרים: מה המהומה? ריגול הדדי הוא עובדת חיים מוכחת ומוכרת גם בין מדינות ידידותיות. יכי אין לאדה"ב מערכת ממוקפת כה איסוף אינפורמציה על ישראל?

ניב אמריקני: הצבקו לאמריקנים מידע בס-יוני בלא יכולא בפו (הצולה בערכו אפילו על המיליארדים שהם מצניקים לנו) ואם הם אינם נותנים לנו בידע החשוב לנו, בתמורה, אז מה מוריא כל כך אם ניכינו להשיג בדרך אחרת?

על שני כיוני המחשבה הללו מגיב איסר הראל כמעט בבהילת ולפחות — בבת תהומי. הוא בכבה ניתם ידידותיים כצד אחד ועקמומיים כוהחבבים כצד אחר, ותשובתו:

„למדינה כזאת לא מעט על חסדיה ורצונם הטוב של האמריקנים — אסור לשלוח יד לתוך הבערכת הבטחונית שלהם. רק אריתופל יכול היה להביע הצעה עכמה. אנחנו מקבלים מענק כל כלכה: ארבעה מיליארד דולאר לשנה ובנים את עקביב הבטחון שלנו עליו. אנחנו נהנים בארים מהוהמו האמריקני שהוא בסלע איתן מאחריבו. הטלת הערב כולו ש-שעבמה שלמית זו עומדת ליפ-גנו ולידיעה זו בבמוצות מהיקת לכת, הגענו לא מכבר לחב-נת אסכרמנית עם ארה"ב גם במיבור האמדי וגם בבמיבון הגלובאלי ואת כל זה מסכנים בהימור כזה: אתם מרגלים אצלנו אז גם לנו מותר.

אנחנו מקיימים את ארה"ב בספנינו אנחנו אמרה הבטחונית שלהמו אה, אין הם מוכנים לספק לנו ידע מדיניני שאנחנו מעוניינים בו: גנת כבם כלוכה המיליארדים שלהם לא הי בספיקים לנו הייתם רוצים יותר — האם יהיה מותר לנו לשלוח מוכן שיעריץ את ה„בנק אף אמריקי" ושלח לנו עוד כסף? וגנוח מבנים בבד את כל הסיעונים שגזברו עד כה — היכן הוגאה לעם היהודי?

יהודי ארה"ב חכים, לדעתי, בבדע, כבר-גרים. כאלו אותי כבר בקול ישראל האם אחרי הקה מבדני — יבוא סוף פסוק למעשה. עניתי — ביהסיבו עם יהודות ארה"ב זה לא סוף אלא התחלה. יעבור הרבה מים עד שיסכמו לנו את תומר האחריות עבילנו לגודלם רתחיים — ואולי לא יסכמו לעולם.

על גיונתן ואן פולארד, האנשים, וגורלם ה-איכי — לא מוכן איסר הראל לדבר כרגע. „מצאת לחאי סראגית של האסון הגדול" הוא מכנה את מה שהוטל עליהם ומוסיף „לו הבבתי מכזובר בתקלה מדיעינית, ניחא. אפבר היה להקדיש יותר זמן ומשנים האלה. אבל כמבציה גדולה הרבה יותר עומדת על הפיק, כהתגרבה כולה מעורצות וצריך לב-דוק אותה לתקן מדי שדבר כזה לא יקרה עוד — חייבים להקדיש את כל המחות לדגישה אחת: חקירה אמיתה. טיפול שורש".

כמי שמכיר את המציאות הפוליטית בישראל את התתמקות מאחריות מיומסמראלית, את ההממות כנוסה: לא ידעה, האם מאסון איסר הראל שוועדת חקירה מהסוג שהוא מעונ-יין בה — אכן תקום?

אינו יודע. הוא עונה בפיו כשארשת אנוי מוכיחה שאף הוא שותף לפקפוקי, אבל מיד מוסיף: לבן אני פונה אל דעת הקהל ומצפה מהציבור בישראל שלא יתפתה להתחכמויות ודרדש בעצבו תיקון מן הטורש. דבר זה חשוב לעצם קיומנו: ואם כבן זאת — נפעל נפרן!

ערב התכרעה ב„קבינט" על הקמת „ועדת בירור" לבחינת התיבטים השונים של „פרשת פולארד", כאשר באופוזיציה וב-קואליציה נשמעו קולות בזכות הקמת ועדת חקירה ממלכתית ביקשנו תגובות על התועלת שב-עיסוק חטטני בסוגיה זו. פנינו אל מקורבו של ראש הממשלה, יצחק שמיר, ח"כ דן מרידור (ליכוד) אל הפרופ' למשפטים, ח"כ אבנר שאקי (מפד"ל) ואל תא"ל (מיל') ח"כ בנימין („פואד") בן-אליעזר (מערך) שנמנה בעבר על קהיליית המודיעין.

מאת שאול שיף

ח"כ פרופ' אבנר שאקי (מפד"ל): ההלקאה העצמית המופרזת — מחלישה אותנו.

האם הנכון בעיניה לקיים ועדה חקירה ממלכתית עכשיה „פרשת פולארד"?

לא! אני סבור שההלקאה העצמית המופרזת בשאלה זו מחלישה אותנו. כמן גם שאני משוב-נע שהבסיס המוסרי של העניין כולו — דעת, ואלה עמדי: ראשית: אני סבור ומשוכנע שלא נגרם כל נזק לבטחונה של ארה"ב כי תוצאה מחידע שפולארד מסר לישראל.

שנית: מן המפורסמות, כי ישראל מתחפת את ממשלת ארה"ב בכל הידע המודיעיני הנצ-בר אצלה. הן על הוצמה הערבית הן בכל הקשר למתרחש בעולם חקומרטיסה. מפום כך המהה ביותר ההכרזה המיתממת כאילו הפרטים שמסר פולארד לישראל גרמו נזקים של מיל-יארדים לארה"ב. זאת נוסף למה שאינו מוטל בספק, כי פולארדים אמריקנים דבים מסתובבים במדינה ישראל ותרף הדיבה הזו מעולם לא עשתה שום ממשלה בישראל מתומה אי צעקה בגרבא זה.

אבל הנקודה המכרעת בעיני היא, שהתת-ערבות האמריקנית לבטחון ממדים הגבלים עם תכתיבים למדינת ישראל, דבר הגורע מ-מעמדה כמדינה עצמאית. נכון הוא שהסיוע האמריקני לישראל גדיב ביותר ונכון הוא באותה מידה, שהצלחותנו במלחמותנו עם ה-מדינות הסכנת הדיבות הרבה לסיוע האמריקני. ברם, הגיע הזמן שישראל תתיצב על יתי-דגליה ותכריע קבל אמריקנים ועולם, שהסיוע המדיניני האחד שישראל תורמת למפילת ארה"ב לא דק שאינו גופל בערכו הצבאי ה-בספי מזה שנותנת ארה"ב לישראל. אלא שיש הגורסים ובהנם כמה מראשי המדיניאים והביון בארה"ב — אף עולה עליו.

ככל שנגביה סנים בפרשת פולארד כן המזק ביותר על שר ההגנה האמריקני קספאר וינברגר הידוגה באוזניה העליון לנו נגיק, וזה עיקר בעיני. למעמדם ובטחונם הצמי של יהודי ארה"ב. הדיבורים על „כפל נאמנות" והזיקושים, אחר אשמים בקרב הצדים, קציני צה"ל ועובדי מימשל מעידים בראש וראשונה על חוסר ביטחון עצמי ועל תוסר אמון בצדקת מאבקנו באייב הערבי ובראשו מדינות הסיוב הארגוני הטרור.

פולארד נענש בענש הממר ביותר ותשבר הוא מראבי בהלעצמו. דעי איתן. שילם כבר בכך שעתידו המקצועי, נחסם אם לא. תוסל. ואילו אביאם סכל איבד כפי. שמעבו את. סיוריו לקידום לדרגת מפקד תיל-אויר.

מניין המוכיחים הזה לדגות בבעלונם וב-השפעתם של עדים, של איש ביון מצולה ושל קצין בכיר בצה"ל, סוף סוף לא. היה המעשה הזה בגדר סיוע למדינת אויב? הרי פולארד לא התכוון להיזק לבטחון ולאינטרסים הקיי-מים של ארה"ב ובפועל לא פגע כלל וכלל בבטחונה של ארה"ב.

אני בדעה: שבנושא ראוי שיוד בהקדם מסדר יומנו. עיפנו מודעות הקיר שהצליחו עד מה לפלג את העם ולהעמיק את הקרעים בתוכנו. סוב שממשלתנו התגלה ומוב וגם מעודד שהדבר נעשה שלא בהשראת מדינה עליונה.

ועדת חקירה לא תוסיף דבר משמעותי לגבי העובדות. הללו נקבעו כבר על-ידי בית המשפט האמריקני. אין גם היגיון בהתצלות נוספת שכבר נעשתה אי בעניינה נוספת של הנוגעים בדבר, שכבר נצטלו. את אי-האמון היחיד הקיים לדעתי ברגע זה יש להפנות לעבר הרצון הכפייתי הקיים בחלק מן העם להלקות את ישראל, להשפיל את מנהיגיה ולהצביע על עומק המחלוקת בתוכה.

איך שנראה. מבר שהדת המדיני מוען ב-אמרהה לעובד ברמות פרי, כי „לא ידע ולא הודע"?

אני מבין שאתה מתכוון לפרשיות השב"ב. אירן ופולארד. בבדיקה מקרוב מתברר לעין בלתי משוחדת כי אכן נעשו מעשים ומחדלים של דרגים נמוכים יותר, מבלי שהיתה כוונת מכוון להביא לאותן תוצאות, במה שתבטאות קבלת האחריות בארה"ב כפי שאנו לומדים אותה? בכך שיום אחר קם נשיא ארה"ב ומודיע כי אכן טעה, כי המקן ממנו דברים, כי אינו זוכר. האמנם זו כל מה שמצפים לו אלה שמבקשים חשפם והשרב הקפת ועדת חקירה? המכנה המשותף לשלוש הפרשיות הוא, שהמציאות המסחרית והמדיניות שבה פרוה ישראל המסובבת בתוריני מיומת. ב-נגדה, מטילה נטל כבד על כתפי חפרגנים וקצינים בכירים, נטל שאין לו את ודיגמה בפציאות של ימינו אולי בא „משפט דמיאנ-יוק" להזכיר למי שוקוק שיזכירו לו, כי חובתה של מדינת ישראל מעל לכל, היא למנוע הישגות זוועות השואה.

והה אחריות כבדה בנשוא ואין כוח חיבול למנוע. לעתים, במציאות קשה זו, תריגות ו-תריגים.

כל המבקרים גם יחד לא הצליחו ולא יצליחו להצית תרופת פלאים שתמצע סמיה. מה רשם בדרגי הביצוע מן ההוראות העליונות. מכאן, שוועדות חקירה לסוגיהן אין בידן משה קסמים שיבטיח כי ארועים הריגים לא יישנו לעולם.

אין אחדר בתחבוסמות נוסמת, שרק תשרת את מסרות האייב ככך שתחליש את האחדות בתוך המדינה והן בין ישראל לתפוצות בכלל ולידידות ארה"ב בפרט.

ח"כ (תא"ל מיל') בנימין („פואד") בן-אליעזר (מערך):

נעשתה כאן תאונה והממשלה אינה יכולה להתנער ממנה

האמנם יש צורך להקים ועדת חקירה ממלכתית לבדיקת „פרשת פולארד" כלעדיה אי-אפשר להביע לחקר האמת?

כרגע, אני בעד חקירה מכל סוג שהוא. נדמה לי שהחקירה האמת נתונה בראש וראשונה לממ-שלה. מדובר בתאונה מן המסדרות שידענו (חיי-בים לדון חייבים לחקור את תהליך התגלגלות הפרשה.

האיכי מכור שהאינפורמציה שהוגלתה תזיק יותר הישיר את אשיות הממשל?

היה לנו ניסיון עם ועדות חקירה, שחומר מדי שהוגדר כסודי לא דלף. ללא חקירה, ייגרם לנו נזק בסתרנו חמור ומשבר שלא. אוטיף בעניין זה. ראש הממשלה, שר הבטחון ושר המדע אינם מתי-לה ביצע שלמת ועדת חקירה, מאחר שהם מבוריים. כי חקירה רק תגרם נזק לישראל מדיע שלא תפלגו את שיקול הדעת שלהם?

ביקוד התשובה שלי, כפי שאמרתי, מונחת הסרכה שכאן. נעשתה תאונה קשה, שהממשלה אינה יכולה להתנער ממנה, מבלי לבדוק את כלוא הפלכתיה, משום שמדובר גם במדינה דמוקרטית המחייבת להפיץ באופן הבדוק ביותר שורה של לקחים, כדי למנוע הישגותן של תאונות מסוג זה בעתיד.

האיכר מכן לקבל את מהאחריות של בסרת המדינה מי הדיר המדיני לא ידע על פולארד?

אני מבין שאתה מתכוון לפרשיות השב"ב. אירן ופולארד. בבדיקה מקרוב מתברר לעין בלתי משוחדת כי אכן נעשו מעשים ומחדלים של דרגים נמוכים יותר, מבלי שהיתה כוונת מכוון להביא לאותן תוצאות, במה שתבטאות קבלת האחריות בארה"ב כפי שאנו לומדים אותה? בכך שיום אחר קם נשיא ארה"ב ומודיע כי אכן טעה, כי המקן ממנו דברים, כי אינו זוכר. האמנם זו כל מה שמצפים לו אלה שמבקשים חשפם והשרב הקפת ועדת חקירה? המכנה המשותף לשלוש הפרשיות הוא, שהמציאות המסחרית והמדיניות שבה פרוה ישראל המסובבת בתוריני מיומת. ב-נגדה, מטילה נטל כבד על כתפי חפרגנים וקצינים בכירים, נטל שאין לו את ודיגמה במציאות של ימינו אולי בא „משפט דמיאנ-יוק" להזכיר למי שוקוק שיזכירו לו, כי חובתה של מדינת ישראל מעל לכל, היא למנוע הישגות זוועות השואה.

והה אחריות כבדה בנשוא ואין כוח חיבול למנוע. לעתים, במציאות קשה זו, תריגות ו-תריגים.

כל המבקרים גם יחד לא הצליחו ולא יצליחו להצית תרופת פלאים שתמצע סמיה. מה רשם בדרגי הביצוע מן ההוראות העליונות. מכאן, שוועדות חקירה לסוגיהן אין בידן משה קסמים שיבטיח כי ארועים הריגים לא יישנו לעולם.

אין אחדר בתחבוסמות נוסמת, שרק תשרת את מסרות האייב ככך שתחליש את האחדות בתוך המדינה והן בין ישראל לתפוצות בכלל ולידידות ארה"ב בפרט.

אכן, נקודת המוצא שלי היא, שהחדר המדיני לא ידע ולכן אינני חושש מהדיקת הנושא. עליהו לזכור כי על כך המאוניים מתנת מערבת שיקו-לים בבדה מאד של יחסי הגומלין בין מדינת-ישראל לבין ארה"ב. קיימת סכנה של פגיעת במערכת קשרים עניפה וחשובה, שנים דבות, בין צה"ל לבין צבא ארה"ב. ולא פחות חשוב, אנחנו חייבים להוציא מכובה את היהודים בא-ה"ב, שנחפשו נגד רצונם לאחד המצבים הבלתי נעימים שידעו אי-פעם.

לא מדובר כאן, לצערי, באירוע אחד בעייתי, אלא בשרשרת של אירועים, שלכל אחד מהם יש אולי הסבר מגוון את הזעת, אבל לכולם ביחד יש מכנה-משותף אחד: אסימות וחוסר רגישות כלפי ארה"ב. זה הוא אמנם בפולארד, אבל כל נשכח שעדיין אנחנו גוררים את פרשת אירן ובאמצע סיפור ההזדרזו של עמוס ידין מקנדה וכעת פרשת מינויו והעלאתו בדרגה של אל"מ אביאם סלע.

האם לא נראה לך מעמת ראש הממשלה, יצחק שמיר כי בארה"ב כלל לא מקשקים בסוגיה זו יפי כרגיר בפחדים ישראלי?

אני שולל טענה זו מכל וכל. שמענו דיווח מרי מח"ב נפש. דיברן שחוד זה עתה מארה"ב, וחזקה עליו לדעת את מה שקורה שם. מתיאוריו וממה שאני שומע וקורא, אני למד שהמדינה הזאת, ארה"ב, נמצאת בגעישה. אני רוצה להיות זהיר מאד בדברי: הממשלה זזו חייבת לחניח לעניה כשיקול עליון את הפגיעה החמורה בפזורת הגדולה של העם היהודי החיה בארה"ב. יתכן שהתעלמות בזאת ראסימות כזאת, יכולה לדחוף יתודים רבים, שתופסים עמדות מקרבה ודרשות ממשל בארה"ב ובכלל זה הצבא, למצבים מאד מאד לא נעימים.

לכן, להערכתי, כדי לעצור את הסחף הזה וכדי למנוע נזק גדול על הממשלה לעשות שלושה דברים:

א) שראש הממשלה בשם הממשלה יתייצב בפני העם ויקח על עצמו את האחריות המלאה;

ב) שיזעגו להרחקתם של דעי איתן ואביאם סלע, מתפקידיהם;

ג) להקים מיד, צוות חקירה שיסיק מסקנות מהפרשה אל כל גלגוליה ויציגן על שולחן ה-ממשלה.

ח"כ דן מרידור (ליכוד):

חקירה בכל עת שמישהו אינו מרוצה מהממשלה

האם אתה מצדיד בהקמת ועדת חקירת ממלכ-תית, לבדיקת כל הנכבים ב„פרשת פולארד"?

פרשת פולארד היתה תקלה חמורה וגרמה נזק לישראל. משגתגלתה התקלה, צריך לעשות שני דברים: ראשית — כלפי-חוץ, לעשות מאמצים לצמצם את הנזק בכל האפשר, מפני שמדובר באינטרסים חיוניים ביותר של מדינת ישראל, ובעיקרם היחסים עם ארה"ב ה"ל; שנית — כלפי-פנים, צריך לבדוק את הגיב-סים השונים של הפרשה, גם במישור הממשל-תי וגם במישור הפרלמנטרי. אני מניח כי בדרגי הממשלתי הדברים נבדקים. במישור ה-פרלמנטרי תעניין צריך להיבדק על-ידי ועדת המשנה לענייני מודיעין, של ועדת החוץ וה"ל ביטחון של הכנסת. כפי שאכן הציע ראש הממשלה, יצחק שמיר, בהזדמנות בפני ועדת החוץ וביטחון של הכנסת.

אני מתפלא על זיזר ומודה, ח"כ אבא אבן, שקיבל את הצעת ראש הממשלה, אך בציבור יצר רושם כאילו הוא זה שדוגש דיון בזה ובניגוד לדעת ראש הממשלה, יצחק שמיר.

בציבור נוצר הרושם כאילו ראש הממשלה איבו יודע לשים קרובות מדי, מה שקורה בדרגי הביצוע. כך בפרשת אירן, כך בפרשת השב"ב ועכשיו בענייני פולארד?

אין שחר לרושם הזה שנוצר אצל כמה בתנים ואצל השמאל הפוליטי. אני, במקומם, הייתי מבקש סליחה כמה פעמים מראש הממ-שלה, אחרי שהאשימו אותו בהאשמות דומות בעניין השב"ב, ובסוף הוכיח צוות המשפטנים של משרד המשפטים, שדבריו היו אמת לאמי-תו. אגב, בעניין פולארד נאמר הן על-ידי שר הבטחון, יצחק רבין והן על-ידי שר החוץ שמעון פרס והן מפי ראש הממשלה, יצחק שמיר, כי הדרג המדיני לא נתן את הוראתו, ועדי לא שמעתי, ששאלו את שני האחרים, זה פרס ורבין, שאלות, שהסוג שמציגים בעניין זה ליצחק שמיר.

בכלל, בעניין פולארד מתקיים באופן מוגזם הכלל, שככל שאדם, שר, ח"כ או עתונאי יודע פחות, הוא מדבר יותר.

יש אנשים הרוצים להקים ועדת-חקירה בכל עת שיש להם טענה כלשהי נגד הממשלה, שחיקה בוו של ועדת חקירה תזיק גם למוסד ועדת החקירה וגם תזיק לתפקודה התקין של הממשלה, כל ממשלה שהיא.

ח"כ דן מרידור שמרבית תלמידיה באים לכנות לימודים אחת לשנות ורבים מהם אף שנתיים ויותר.

כשמדברים על עליה אי אפשר לתעלם מתופעת הירידה שהשלכותיה השליליות על העליה מגבילה את תחושת התסכול והיוסר האנים של כל אלה העוסקים בעידוד העליה. גם לכך נתן הדגש שפירא את דעתו בביקורו האחרון בארה"ב. נושא הירידה, אומר יוסקה, הוא הנושא הקשה ביותר לפתרון. תמיד הייתי מצר על העובדה שיש ירידה. אולם היום אני מודאג מהיקף הירידה ומרמתם האיכותית של הירודים. דאגה זו צריכה להיות נחלתו של כל אחד מאתנו וכמובן בחלתם של הטוסדות הממלכתיים שמתפקידם לבלום את התופעה. לשם כך יש לנקוט צעדים מיוחדים ולהבמיח שלא תהיה ירידה מקרב אנשי מדע וטכנולו-גיה. דבר זה מחייב את המשך פיתוחו של מוסד הלביא ופרוייקטים דומים המספקים אלפי מקומות עבודה למדענים וטכנאים ברמה גבוהה. במקביל יש לתת את הדעת לטיפול הולם במשוחררי צה"ל העושים את צעדיהם הראשונים בחיים. לקראת אלה יש לבוא ב-הקלות בתחומים שונים שיאפשרו להם רכישת השכלה ומקצוע ובמידת האפשר גם סיוע בתחום הדיור. יחד עם זאת אין מנוס מעריכת בדק בית רציני בשנה החיבוך לערכים. למר-בה הצער לא נעשה עד כה כמעט דבר לחיזוק הסורים היהודיים של הנוער וקשריו לארץ. מעדכת החינוך אינה מתמודדת עם דמותו היהודית של האדם. החילוני התוצאה היא כמובן נתק מכל אותם ערכים המהווים למעשה את הבסיס הרוחני והמוסרי שעליו מושתת קיומה של מדינת ישראל.

שיחות עם ראשי האורתודוקסים

כאיש תנועה בכיר שנטל חלק במאמץ לחי-דוש פניה של התנועה בארץ הקדיש יוסקה חלק מזמנו גם להרצאות בפני חברי התנועה ולשיחות עם ראשי היהדות האורתודוקסית. על פרק זה המסכם את ביקורו בארה"ב אומר יוסקה: המתיחות בין הרפורמים והאורתו-דוקסים שנברה באחרונה בעקבות הדיכוי בסוגיית הגיור ומאמציהם של הרפורמים לחזק את אחיזתם בהסתדרות הציונית הביאו לכך שתנועת „המזרחי" זוכה לתמיכה מקיפה ב-מטגרת המפקד הנערך בימים אלה לקראת הבחירות לקונגרס הציוני. ישנה חתושה של שותפות אמיתית בין כלי תלקי היהדות המש-תייפים לנים והאורתודוקסי. יחסי הזיפגות מיוחדת במינה לאיחוד ולליכוד השורות בקרב היהדות. הדחיית לאומית בארה"ב. בשיחותי עם ראשי המתנה הציוני הדתי לאומי ציינתי כי יש לשקול מחדש המשך השותפות שלנו בהסתדרות הציונית אם יתברר שאחיזתם של הרפורמים מתחזקת בעורתה של תנועת ה-עבודה, שעה שהשפעתנו בהנהגה הציונית הולכת ופוחתת. אין להעלות על הדעת שכו-חנו בהנהלה הציונית יישבע רק על פי מספר הקולות שנקבל לקונגרס הציוני מבלי לתת-חשב בעובדה שכמעט בכל תחום ציוני ויהודי מהוות הציבור שלנו כ-50 אחוז. כך, למשל תנועת בני עקיבא השונה בגודלה לכל תנו-עות הנוער האחרות גם יחד. זכר למשל בעליה שלם בה. אנחנו מהווים כ-50 אחוז מכלל העולים אך לא למעלה מזה. גם בתוכ-ניות הלימודים בארץ אנחנו מהווים למעלה מ-50 אחוז. בכלים אחרות המאמץ החיובי שלנו בתנועה הציונית מוכה אחוזה הרשמה רבה יותר שלא נעשה במפעל הציוני.

ח"כ יוסקה שפירא בסיכום ביקורו בארה"ב

הרעש בישראל סביב פולארד יגרום שהנושא לא ייורד מהפ

בארץ זבת חלב ושלג

מופנקים הדרנים

נאת נושה אישון

השעון השוויצרי ידוע לאחרונה מגדולתו. היפאנים זכו בבחר הבכורה. לא כן הדיזל המאפיין את ארץ הדרים האגמים שנתברכה כזבת חלב ושוקולד למכביר.

הדיזל של השעון השוויצרי מוסיף לייחד מדינה זו. ייתכן שזה סוד הצלחתה שהפיצ עליה שפע רב של עושר ואושר. ואולי העובדה ששוויץ לא ידעה מלחמות זה כמאה המיליון שנה בקירוב — היא אשר גרמה לכך? כין כה וכין כה: עובדה בלתי מפורגדת היא ששוויץ ידועה על פלגנה אחדות. גיאוגראפיה היא גמצאת בלבת של אירופה — מעשית לא תמיד בוחה עם הקונגטרבס האירוסי. התרבות הגרבנית היא אמנם הדומיגנטית בארץ זו, אך הסלנג השוויצרי המיוחד שלו, ויוצר תרבות חדשה הבתרחקת מהשפה הגרמנית בת ימינו.

על שטרי הכסף השוויצריים מרפסות כתוכות כאדבע לשונות ששלוש מהן נפוצות במדינה זו — גרבנית, צרפתית ואיטלקית — וכלל זאת ככל הקשור במדיניות ובעשייה היומיומיה הם פועלים כעצה אחת, כלא תוספת „דברים אחדים" כאשר על בני דוד ההפלגה.

תעשיית. הבעונים קדסה. מתוך מאה אלף פועלים שהתפרנסו ממנה — שלושים אלף בלבד מוציאים את לחמם שמתוגי השעון המתוחבר. בכל זאת, לא נוצר משבר. גם לא עלה אחוז המובטלים. כאלה אינם קיימים שם. מדינה זו בוסיפה לסבול ממחסור בידיים עובדות, לסדות שזיא מארחת למעלה ממיליון זרים כתוכה. גם המסבר בתעשיית הטקסטיל לא פגע כה. היא ידעה להיערך מחדש מול המציאות המבתגית. יש אומרים שהדיזל השוויצרי תרם לכך. ויש מוסיפים על דרך ההלצה, כי מה שהפסידו בשעונים ובטקסטיל לטובת המזרח הרחוק המתעורר — הרוויחו כפל־כסלים מדם התיירות הנואה ביפאן הבכסה את עין הארץ של שוויץ. ואכן, על כל צעד ושעל אתה פוגש אותם — את בעלי הענינים הבלוכסנה תרים באתרי הנופש השוויצריים.

במעלה ה„שילסהורן". אחד ממוקדי הסקי הידועים בשוויץ

היפאנים — מספרים — נחשכים לתיירים טובים. קרים כל, הם אינם מקמצים בממתם. ידם פתוחה וגם נדיבה. מבחינה זו, הם אף עולים על התייר האמריקאי שבנה להוציא כספים מדובים. כיום ההחלפו הידצדות: הירידה התלולה של הדולאר, מזה, ועליית הין היפאני, מזה, הוללו מפנה היירותי בשוויץ.

שוויץ לא נתברכה באוצרות טבע. אחד מציקדי הכנסותיה — ענף התיירות. ענף זה בטותח מאוד. השוויצדים יודעים כיצד למכור את ארצם לתייר. הם אינם חוסכים זמן ומאמצים במילוי מטימה זו. אמנם אין להם משרד תיירות מיוחד בראשות שר, אך אין בזה כדי לגרוע מיעילותן של לשכות התיירות הסועלות ככל עיר ועיר, סמוך לתחנות הרכבת.

הם יודעים להסביר פנים לתייר, לדרות שעל פי טבעם אינם מצטיינים בסבר פנים לזר. אלה הם שני דברים נפרדים. כלפי התייר הם נוהגים בסבר פנים — במלון, במסעדה, בתנות וגם מרחוב כבית — הם מגורים. מבחינה זו רומים השוויצדים לאנגלי. שמבע את הסיסמה: ביתי הוא מבצרי. אין זה מפריע להצלחתו של ענף התיירות. סופו של דבר, התייר שבא כאורח נוטה ללון אינו מחסש את ביתו של השוויצרי, גם לא את לבו. הוא מחפש את השירותים הטובים ואלה ניתנים בשפע רב ולעתים — כעונה הבדצדת — אף עולים ביזקר רב.

באנו כשעדי שוויץ כין הזמנים — בין עונת החורף המתקרבת לקיצה ובין עונת האביב והקיץ שנערכים עתה לקראתה. הספקנו ליהנות מהשלג הצחור שכיסה את הנופים, אך גם טעמנו בעטו של הגשם ששטף את משטחי השלג ואז־אם הלוכן החל משחיד...

ה„סקי" — הספורט בלבן

הפרידה מתחורף אצל השוויצדים מהילה בעצב, במיוחד אצל חובבי „סקי" שספורט זה מכוע עטוק־עמוק כנפשם. בעלי המלונות ואתרי תיירות החורף אינם מסתירים את צערם מחלוף יפות השלגים, אף שהשנה סבלו כמקצת מהחורף הקשה שפקד את אירופה.

„תעשיית הסקי" — אומרים, היא אחת הטכניסות כיותר. אין מלא שכה רבים מתמוגגים עליה ונהנים מפריה. מארבע כנפות תבל מגיעים לכאן. תפגשו תיירים מאוסטרליה, יפאן, דרום אפריקה, אמריקה הדרומית, הצפונית, אירופה על שני חלקיה — המערבית והמזרחית, וגם מישראל. שסתכר שלא מעטים הם הישראלים המנסים את כחם ב„סקי". באים אנות הזוכרים את השלג הז„סקי" מיכי בחרותם. הם מביאים אתם את הבנים כדי להקנות להם את הידע הדרוש כדי ליהנות מספורט החורף.

פגשנו אב ובנו — ירושלמים לפי כתובתם: אלזאסים לפי ארץ מוצאו של האב. שניהם חובשי כיפות סרוגות. ירושלים הרותה על לבם. בכל זאת אינם מחמיצים הזדמנות לחילוץ עצמותיהם ב„סקי" בהרי שוויץ. האב נהג כך בימי שבתו באלזאס שבצרפת הסמוכה. הבן — ילוד ירושלים — מסודת אבות בידו, אף הוא נהנה מאוד מהספורט בלבן...

לא הרתק מהם יבנו בני גזע יהודי מקנדה. בשבת דאינו אנתם בתפילתם בבית־הכנסת שבמלון „זילבדהורן" בגרינדנוואלד מתסלים בדכקות ומתוך אדיקות חסידית. אבי המשפחה לבוש שחורים, אבנט רחב, עסות זקנקן כסוף. דופא. שיגיים כסקצועו. רעייתו כסיטוי דאש ולצידה הבת, אף היא ניצבת כתפילה כיאה לצעירה יהודיה נאה וחסודה. לא העלינו על הדעת שאף הם כין תוככי ה„סקי". כן, הם באו במיוחד מסודנסו כדי להעפיל אל דאש הרים של ה„יונגפראו" ומשם לרדת אל הבקעה ב„סקי". אין בכך מכום חידוש — אמר לנו בעל המלון. הוא מצביע על שורה ארוכה של יהודים שומרי תורה ומצות המעפילים על קיום מצוה קלה כחמורה הפוקדים את המקום לשם חילוץ עצמותיהם ב„סקי".

גרינדנוואלד והמוכנת למרגלות ה„יונגפראו" היא אחד המוקדים הידועים ל„סקי". המוקד השני שהמו הולך לפניו באולסלאנד של שוויץ הוא ה„שילסהורן". המקום חדש כאמנן יחסי. בעוד האחדים של ה„יונגפראו" הם בני שבעים וחמש שנה לערך — דכבת הכבלים המעלה את תובבי ה„סקי" ל„שילסהורן" נחנכה לפני קצת למעלה מעשרים שנה כלבד.

המקום ההפרסם גם בזכות הסרט הבלשי 007 של גימס בונד שהוסרט בברום הדר; לצד בית הקפה הסמוכב „פרץ גלוריה" סמנו ניתן להשקיף על גופיה הדרומים של שוויץ אם הראות מאפשרת זאת.

העליה ל„שילסהורן" היא אטרקציה בפני עצמה. השיטוט בשלושה־ארבעה כלי תחבורה שונים עד שמגיעים אל הפיסגה יש בו כדי לגרון ולהגעים את הנפשות. אולם התענוג האמיתי הוא — המסע. הרגלי של דבע שעה מהדכבת שמעלה אותך לגובה של כאלפים שבע מאות מטר — אל התנת הרכבל הטביא אותך אל דאש פיסגתו של ה„שילסהורן" שגובהו שלושת אלפים וטאה חמישים מטר. זהו מסע פסטואלי, הן כשל הנוסים המרהיבים שסביב והן בזכות האוויר הצח המרענן את הנפש.

וכה אתה הולך ומשכיח את הצין למראה המשטחים הלבנים שלמרגלותך ומקהל הרב שמעליך המסלם לו נתיבים בשלג בהעסילו מראש הדד אל תוך הבקעה — מרחק של כשלושה קילומטרים.

הגסיעה ברכבל משמשת הזדמנות לסגרט „על רגל אחת" את המיגוון הרב של תיירים שבאים לכאן כך, על דגל אחת — כי בעונה הצטיעות גדולה מאוד מרוב נוסעים. גם המסעדה המסתובבת מלאה עד אפס מקום. כל אחד ואחד שמגיע למקום אינו מרכן לוותר על ההזדכנות „לעשות סיבוב" על פני שוויץ. כך, למשל, מנקודת תצפית אחת אתה יכול להשקיף על ה„דיגי" — אחד הדרים הסמוכים ללוזדן; מנקודה אחדת על ה„מנס בלאן" וכיו"ב.

וכי־הבה שליד בית הקפה — מבטח שיחוף. על עשרות־עשרות ביטאות הסוזרים מסביב למעקה יושבים אנשים, נעים וטוף ומשתזפים. קרני השמש האולטרא־סגולית בגרשות מעניך את הכפור. כשמרטזרה של שלרש־חמש מעלות מתחת לאפס ניתן להשתזף כמו על שפת הים בימי הקיץ הלוהטים. מי שאינו נהנה כראוי, אף עלול להפגע ממכת שמש.

קרני השמש האולטרא־סגולית מוסיפות בדק מיוחד לשלג הצחור המכסה את עין הארץ ברוכת השלגים.

שנה קלה עשינו כראש ה„שילסהורן". כמחצית היום כילינו במסע הלוך ושוב — אל הדר וממנו.

העיירה אינטרלאקן שלמרגלות ההרים עטורי השלג משמשת נקודת שפגש. ממנה מעפילים אל דאשי הפסגות. אי אפשר לפסוח עליה. גם בקיץ היא משמשת נקודת מסתח למסיליש באוברלנד של שוויץ. בימות החורף היא משמשת מפתח ל„סקי" ואילו בקיץ מרבו לשייט על פני האגמים שבסביבה וכן לאלה המבקשים להגיע אל השלג גם בימות הקיץ הלוהטים.

על ה„יונגפראו" ה„שילסהורן" ניתן למצוא שלג ככל ימות השנה — בקיץ כבחורף. שתי הנקודות הללו מהוות מוקד משיכה לתיירים בכל ימות השנה. על כך באותם של האוברלאנ־דים. הם יודעים להתפרנס כהשלג ומהאגמים; מהכפוד וממשאבי הילק הרבים השובים את עין התיירים.

התייר הישראלי מעורר עניין

אחד המלונות המפוארים באינטרלאקן הוא „ויקטוריה־יונגפראו". בעלון יהודים לשלב בין הישן החדש. המלון עצמו קיים קצת למעלה ממאה שנה. העירותים שהוא מגיש בתאימים לעיקן המודרני.

ברשימת האורחים המצאו שרים ודוגים, נשיאים וראשי מדינות. מלכים בפתל ומלכים לשעבר. גם סתם „עמך" גיתן לפגוש בו. אחד מבעלי המלון שביקר בישראל יודע לספר, כי היא קשר עסקות עם סוכני גסיעות שקיבלו על עצמם לארגן קבוצות ישראליות לאינטר־לאקן שיואכסנו כמלון המפואר ביותר — במחיר שוזה לכל נפש.

מסתבר שהתייר הישראלי מעורר עניין אצל השוויצרים. ישראל, על פי נתונים סטאטיס־טיים, חופסת מקום חשוב במסת התיירות — תיירות חורף וקיץ כאחד. אם כי בקיץ מספר התיירים מישראל עולה לאינטרלאקן על מספר התיירים הישראליים בימות החורף.

אומר לנו איש חיירות: האמנו, כי ישראלים רבים יבואו דווקא בחורף. אין לכם שלג בארץ והרי זהו אטרקציה ליהנות מהשלג ומהאוויר הצורסי הצח. בעוד כקיץ יש לכם שמש משלכם, ים משלכם וכו'.

התיירות הישראלי מעורר עניין אצל השוויצרים. גם ישראל היא בקוד התעניינות של התקצורת. זאת ניתן ללמוד כין היתר, מהמקום שהתעניינו. השוויצרית מקדישה לישראל. ביום כואנו קראנו כתבת ענק באחד מעתוני יום ראשון שה המזלים הישראלי — המטוס בלא מיים — שצבא שוויץ מתעניין כו. יום אחד דוחה על כיקודו של דמסכ"ל צבא שוויץ בישראל. כמעט מדי יום ביומו מתכים על הנעשה ונעשמע בישראל, לדמות על המכסרים. כתוך המכלה בין שמעון פרס ליצחק שמיר. אולם אם תיכנסו בשיחה עם השוויצרי הממוצע תיווכחו שאינו מקדיש תשומת לב יתירה לפוליטיקה הישראלית. ככלל, השוויצרים אינם ידועים כ„תיות פוליטיות". הפוליטיקה אינה בתחום התעניינותם איכוד לכך ניתן לקבל בין היתר מתפוצת העתונים. לדוגמה — תפוצתם של כל העתונים הרציניים המוסיפים כעריה המרכזיות של שוויץ: ציריך, כזל, כרן, דנוה, לוצרן וכו' אינה עולה על תפוצתו של עתון הערב „כליקי", המגיעה לכבע מאות וחמישים אלף גלוגות ליום. ה„בליק", כדרכו של עתון מסוג זה, גקי מפוליטיקה. תמצאו בו כותרות ראשיות על שוד, רצח, תאונות וכדומה. כמעט ולא תמצאו בו ידיעות העוסקות כפוליטיקה. השוויצרים — מציינים — מעדיפים לנות על זרי הדפנה של הגיימראליות.

וזאת, ככל הנראה, הסיבה שהבעיות הנוגעות לבטחון אירופה אף הן אינן מעוררות תגובה מיוחדת אצל השוויצרים. הם אמנם חוששים מכלחמה. אך על־פי מסודת הנייטרא־ליות שלהם נזהרים. מכל דבר שעלול לסבך אותם במצב מלחמתי כלשהו. לפיכך, רבים מהם, גם אינם רואים בעין יפה את התעצמותו של הצבא השוויצרי. „כשביל מי רדוש לנו צבא כזה ?" — שואלים המתנגדים לקיומו של צבא גדול בשוויץ הנייטראלית. הם אף הציעו לאסוף מאה אלף חתימות כנדרש על פי החוק, כדי להביא להכרעת „מטאל עם" — האם יש לקיים צבא גדול ומצוייד היטב על פי בל תידושי הסכנולוגיה הצבאית המתפתחת, או לא.

השוללים את הצבא מוסיפים לאמוד: נגד הרוסים לא גוכל לעמוד אם יתקפו אותנו, עדיף אישבא להפנות את המשאבים שמוציאים לשם קיומו של צבא גדול לצרכים קונסרוב־טיוויים שיש בהם משום תועלת לאדם.

בעוד כחודש ימים יקבע העם השוויצרי להשיב במשאל עם על המאלה, האם לקיים צבא, או לא?

לפי הסקרים — הדוב בדעה שלא הלפה שעתו של הצבא. השאלה היא: בה יהיה מספר המכתתמים בהצבעה. לפי נסיון העבר — רוב השוויצרים אינו נוהג להתהתף ב„משאלי עם". אם זה יקרה, גם הסעם — אומרים בקודמוב של דאנה — יכול להיותר מצב שההכנעה שתעלתה לצמצם את היקפו של הצבא הזכה ברוב.

כדי למנוע זאת, עוסקים בשוויץ במסע הסברה מקיף שעיקרו להשפיע על האזרח לומר „כן" לצבא.

עם זאת, בלא כל קשר לשאלה: צבא, כן או לא — השוויצרים מרגישים למה שמכנים הגנה אנסי־אטומית. בעניין זה הם מגלים סעילות רבה מאוד. במרוצת השנים אף הצליחו לבנות מקלטים מרדגיים שבכחם לקלוט את כל האוכלוסיה השוויצרית. למשל, בלוצרן הוקם מקלט גדול הצוב בסלעי ההרים ובו מקום מרווח לשישים אלף איש, כמסמר תושבי העיר. המקלט, גילו לנו, מצוייד בציוד החדיש ביותר. הוא כולל בתוכו גם בית־חולים מודרני, מאגרי מים ומזון.

השוויצרים אינם משחזים, סן תקרה כלחמה בארצם. הם חוששים מכלחמה גרעינית באירופה — כלחמה שגם אם שוויץ לא תותקף היא עלולה להיפגע מהנשורת, הרדיו־אקטיוית. וכדי להקדים רפואה לכמה דעתם נתונה לכניית מקלטים אנטי־אטומיים.

אינטרס משותף

השוויצרים הם אינדיווידואליסטים. לא רק כלפי חוץ, אלא גם כלפי פנים. כל קנטון הוא עולם בפני עצמו. כל עיר עיירה וכפר הם יחידה כפני עצמה. הסיסמה המרשלת היא: הר־צנטראליזם. אך האינטרס המשותף לזנית לרמת חיים גבוהה, לחיי עושר ואושר באחד אותם. זאת התשובה שקיבלנו בשוויץ האיסל־קית בתשובה לשאלה: כיצד אתם מסתדרים עם כליל הלשונות והתרבויות שבארצכם. „האינ־טרס המשותף הוסך את כולנו לפסדיסטים שוויצרים..." — אמר איש שיחנו.

גם רצון הנייטרדות באימת מלחמה אטומית מאחד אותם לכמה כל משכך על הנייטרא־ליות בין שני הגושים הגדולים — המזרח המערב. לברות שבאוזנות החיים וסדרי המשטר הם בסיסו של דבר מפרביים.

השוויצרים שמטרת הדיוק של הבטון השוויצרי שבעת בנפשם יודעים להלך בדרם ולא להירטב. הם מהלכים בין הטיפות, לא מתוך התחבקות. אלא מתוך דיוק — כדיוקו של השעון השוויצרי, שאף כי ידד מגדולתו — כתר הדיוק לא ניטל מפנו.

כשלונות בקהילת המודיעין

סיכומו של שבוע

שבוע קשה היה השבוע לישראל מבחינה מדינית ובמדיניות, עם הדיווחים מהר השלג הקרוי „פרשה פולארד", כשעתה נוספה לה גם „פרשה פלץ", שהיא המאה של הפרשה הראשונה.

נזק קשה גרם ליכדאל עקב פרשיות אלה, והסכנה היא שהוא יהיה המוד עוד יותר אם לא תיעצר הדרדרות. באווירה של „פלהום" המודרנ כיום ספק רב אם הדבר אפשרי. מה עוד שחוגים פוליטיים שונים רואים לפניהם את הרות הפוליטי שאפשר להביב הם דוא־גם לכך שהנושא יישאר על סדר היום זה־ציבורי.

קהילית המודיעין, לגרסותיה השונות, עדיין לא התאוששה בפרשה הבב"כ, שבה שלשה ישראל כחיד כבר ביותר בערעור יסו־רותיו של גוף בטחוני חשוב זה, וכבר החלה פרשה אחרת להתחקף. כפרשת הסכ"כ נאלץ המיכשל לערוך ראיים ולהודיע כמה מראייי. אבנם, „לא אלמן ישראל" ונמצאו מחליפים לבודחים, אך אלה, גם הם מוטחים מדדנה ראשונה, אין להם אותו ביטיון כמו לקודמיהם.

חסד לא שחוז הוא ערעוד האמינות וה־כיחוזן הצעמי של המכרתים כזרוע זו. אלה עדיין המומים מהתחזות, ולא פחות מכך מה־אינטרגנות האישיות, שגרמו לעיות דין, ל־קרים שליוו את הפרשה, ועוד מעשים דומים שהתגלו באחרונה.

נזק מסוג אחר הוא פרשת פולארד. בראש עובד הנזק המדיני, עם ערעור היחס הידידותי שהיד עד כה בין ישראל וארה"ב. במקומה באה הבדנות, שהוצאותיה יכולות להביא לבמצום ביתוף הפעולה בנושאי מודיעין וב־נושאים צבאיים שונים. פעולות „ענישה" אחדות יכולות להיות לחץ מזה הקיים היום להפסקת פרוייקט ה„לביא", במצוס הטיוע הצבאי והכלכלי, ועוד.

יכול גם להיות ש„מעז ייצא בחוץ", וכתו־צאה מכה שקדה ייערך כדק בית פנימי בדי להכניס יתר סדר כמערכת המודיעין הישר־ראלית ולמנוע בכך כסילויות, הדידות הדי־דיות. קבד לקוי עם הדבג הפוליטי האחראי על נופים אלה, ועוד. דחיזה במערכת דרושה גם כדי לחחום החומים כרורים כין הגופים השונים. ומעל לכל להחזיר את האיטון הצי־מדי לגופים אלה.

מספר דב של גופים כסחוניים פועלים, וה־תוצאה ככך היא כחלקה כה שקרה באחרונה. הגופים הפועלים כיום הם, כבל הידוע, המוסד המרכזי לכיון („המוסד" בפי שהוא מכונה כפולס), שהפקידו הוא ביון מחוץ לגבולות ישראל; הסכ"כ, המופקד על כסחון פנים; חיל המודיעין של צה"ל העוסק כמודיעין צבאי.

דרוש בסחונית חדשה היא יוצא דאש הכמ־מלה למניעת סדור. לא בדוד לכם מה הוקם גוף נוסף זה ומדוע לא יכלו להפקיד פונקציה זו בידי שני הגופים הקיימים. מדרך המבע החפשם הגוף האחרון לסיפול בנושאים שלא למענם נוצד, והוא סיבך את ישראל בעסקות נשק מיותרות.

ואם לא די ככך הקימו עוד גוף נוסף, הלשכה לקשרי מדע, שלפי הסדסומים בחו"ל עסק בריגול, ולאו דווקא בנושא המחמע מצמו.

משרד החוץ אף הוא עוסק במודיעין, אולם הוא עוסק כמודיעין גלוי בלבד, ובדרך כלל במידע מדיני.

גם כחלק הביצועי של כסחון פנים עוסקים ככה נופים, וליצירה של היחידה המיוחדת למלחמה בסדור (ימ"ב), הנמצאת בפיקוד „סממד הגבול", עוסקים ככך, בעדות שונות, גם צה"ל ומשטרת ישראל. דיכוי נופים הפוס־קים באותו נושא אינו מגדיל את הפעילות המודיעינית, אלא מגע בה, הגיע הזמן לכחון מחדש „מי עושה מה". ה„פאשלות" של הזמן האחרון מחייכות זאת.

ברוך אדלר

מי לוחץ על נשיא המדינה?

רפא"ל — הרשות לפיתוח אמצעי לחימה הודיעה השבוע על פיתוח מערכות הרמאת תרמית לראיית לילה, מערכות אלה „רואות" בטווחים קצרים, בינונים וארוקים. ביצועיהן ברמה גבוהה ביותר והן ניתנות לשילוב בטוחות, נשק ומערכות אלקטרוניות למעקב ומיתוח. המערכת נמצאת בשימוש צה"ל, ותוצג בסלון האווירי בפריס, שיערך השנה בחודש יתה.

באתו נגע, שבשעה מהומה בתני הודיעו זוקק: „הפר את הנגב" ובצביע על אלמנטים שי לפנה, כך נהנים הללו הדר־הדים שנאה לבני עם ובנים להתעיל יותר מבונה על כמוה הנשיא לבל יהון את אמיר „ה־מחבית".

הם מפצים בכלי התקפותה הרבות כמעות הדגיות, כאילו בלחץ בקודבים של אמירי המח־הדה עובד הנשיא לחון אותם. דווקא הם אינם נרחעים בנסיון בלתי הוגן לחסיל ספק בשיקול דעתו של כבוד הנשיא.

בעתון „הארץ", למשל, עוד־סם כאמר כריבה פסולה כנ"ל, שבו מנסה הכותב להביא „ע־צות" לנשיא המדינה נגד הנ־נה. כאותו עתון התפרסם כבת־בו של דובר הנשיא, החיזוד ו־בבהיר — בפעם המי יודע כמה — מהנשיא, בבנתנו, ..דין בכל בקשה על בסיס אישי יצוניני, וכי אין הנשיא מתרגם בחדרשת הבמעות, וכו'.

אך הכל ללא הועיל אכולי בנאה אלה מוסיפים להרגיל את האווירה, מחשש שמא ינהג ה־נשיא, מדדך מדדיך לנהוג, ו־ישים קץ לסבלם של האסירים הללו.

הציבור ברובו הגדול הסתייג מדרכם הפסולה של אנשי „ה־מתחדת". גם פעילים בעבר ב־שורות „המהנדת" מדדים כי לא זו הדדך. עם זאת, מצפים ומ־יחלים ליום שבו יתון הנשיא בבקשת הנינה.

לאמיתו של דבר, לבסע הדבר־מצות של מתנגדי החנינה יש מסמעות עמוקה יותר. לא דק במקדה זה מעיקים הללו לכפות בסיקול דעתו של כבוד הנשיא. כך הם נוהגים לגבי כל ההלטה ומיקול דעת שאינו תואם את עניות דעתם. בני אותה חכודה מנסים לכוף דעתם על אחדים, שדים, שופטים ויועצים בשפ־יים. הם קופצים על כל אירוע שיש בו כדי להחל־ם את הטל־טון ולקעקע יסודותיו כעל „ב־ציאה". אתמול — שב"כ: הדם — פולארד; מחר — סלע, עוג־מראם, אידן ועוד ועוד. הציקר שידבו ועדות הקירה כיבדאל ויהיה „שמה", יהיה הגוק הלאור־מי, המדיני הבטחוני אבד יהיה.

האם לא על אלה נאבר: „ויהי ביום כשים הוטפסים" — אוי לו לדור הוטפס את סופיו!?

יונה בהן

ועידת „חירות" בממשלה

הדי המאבקים הסגיביים ב„חירות" מגיעים לממשלה. הוד לוי אינו נהנע בהתיאבש, נגד לייבוד מחוד הממשלה, לעניני „חירות" הכסילה את הבה־לך הנוכא בדחה למועד אחר.

הסכנת עמה דוד לוי כמה צעדים כדי להביך בממשלה את כעיר האדנס. אלה מתגנים ש־הוא התקוה האחרונה של הי־מערך.

הדד מבה אדנס הכיא ל־ממשלה הצעה לחזק את מעב־דם של הכפרים הדדוזים הצ"ד־קטן. התקציב הדדוש לכך, 16 מיליון שקל, יבוא בהקציב ה־חדבה. לפני כן נפגבו דאש ה־ממשלה, יצחק שמיר והבד מבה ארנס עם נכבדי הדדוזים. כ־יבבת הממשלה סעון דוד לוי, כי כל המאחר דהה נעבה בעי־הוי מכוון. סבור למוסב הבני כל יעדת „חירות" כדי לצוד קולות של צדים דרוזיים ב־ווידה. בכעו זאת בדי המעדך וקבצו גם הם כל הכעיאה כדי לעדפד את הבעה.

שבתם היא שבעבא הדרוזים לא נבצגו כלל בתהום סיפולו של חבר בכה ארנס. בהוסמך לספל בעדים בלבד. הטיפול בנוכא הוא הבה ועדה מבכ"לים בבעדך דאש הממשלה. הבד יצחק נבון הגיש בשם בדי הבעדך הבנית בכלו לטיפול בדדוזים. הבבד כבה הגיש אף הוא תכנית כזו הנוגעת בעיבד בתחום ה־מזבד הממשלה גיסה לאחד את הצעות, אך שדים לא ויתדו על עמדותם הצעותיהם.

דוד לוי לחץ שלא להחליט על כך לפני ועידת „חירות" כדי שלא לתת בידי שמיד—

ארנס נשק חדש. המעדך שדאת בנוכא מערכה לדאת הבחידות לכנסת היה לו גם כן מה לומר בענייון זה. סיכומו של דבר, ועי־דת „חירות" הכסילה את הבה־לך הנוכא בדחה לדעת ועידת „חירות".

י. א.

ניתוח נוסף בבנקים

הבנקים יוסיפו עוד זמן רב להיות בכותרות. השבוע הם הו־עמדו בפני הדרישה של בנק יש־ראל לבנות בתשך שנת 1987 לא פחות מאשר 50 סניפים.

ספק זה משבעותו כחמישה אחתים מכלל סניפי הבנקים ב־ארץ. יש לכך חדגום כמה אדם: יהיה צורך לצמצם ולפסד אלף עד אלף חמש מאות עובדים. ככך עדיין אין סוף פסוק. כבנ־תיים הקיובות צפויה לבנקים מכסת צמצומים דובה.

הדדישה של הפיקוח על הבנ־קים לא הלהיבה כלל את הבע־דכת. אולם דק מנכ"ל בנק חפו־עלים, עמדם מיוון, התבטא נג־דה בפומבי, באמרו, כי כנק הפועלים כבר צבצם את מספר העובדים כך עצמעם נוסף ש־כזה הוא בבחינת מסימה כלתי אפשרית.

לבנקים לא יהיה מגום כלע־שוה כן. באוקטובר הקדוב ובי־אוקטובר שלאחדיי עומדות ל־פדיון המניות כבהסדר. כבר ה־יום ברור כי שום תכנית ייעול לא תביא לכך שהחזיקי המניות יוסיפו להתזיק בהן לאחד הבו־צד הקובע מתוך ציפיה שהבנ־קים עצמם יוכלו לעכוד מאחו־ריתם. ברור כי הממשלה היא שתידדש לכבד את המניות ה־ללו צ"י פדיון, או מתן אפש־רות להמדין בנייר ערך אחד ש־הממשלה אחראית לו. במצב זה, כאבד מדובר בזכום כולל של שבעה מיליארד ד'לאר, הבנקים אינם יכולים להיות בסונקים מדי. הכל יודעים, כי כאשד ה־משלה שותסת בחון הבנקים בסכוס שבת — מהלך של הל־אמת הבנקים אינם ובלתי דל־וואנט. לכן יש למשלה אפש־רות לכפות את העמדה לגבי סגידת סניפים מצמצום עובדים.

יש לבנקים אינטרס לבצע את הצמצומים בתכנית מדוכה ובסו־דדת המיבב ביזמתם. הדכר בב־מיח ייעול דב ייתר והתקדמות לקראת עמידה על דגליים. הנ־מת תכנית ייעול צ"י הבנקים תביא גם לכך שיגתן „אד י־דוק" להעלאת שיעדי הצמלות, מה שמכסיע על דווחיותם.

הבנקים היום אינם עוד מה שהיו פעם. אבל המשק זקוק למערכת בנקאית ציבה ואביגה. סעילות בשקית הפיתפקדת כהל־כה, היא בלתי אבבדית. לכן יש אינטרס על כל הגודמים בהצל־מת הניתות.

י. ד.

השבוע בקו מעריב

עט לשחוק

על אף דרישתה של ארה"ב שלא למנות את אל"מ אביאם סלע לתפקיד בכיר בחיל האוויר, החליטו מקבלי החלטות בארצנו לדחות את הדרישה ובכך להטתבן בעימות נוסף עם מעצמת-העל.

ד' לוי יצחק מברדיצ'וב היה בוודאי מבצל את ההזדמנות ומלמד באן טינוריה על ישראל עד במה נאמנים הם ל„אביאם שבשמים"..

● * ●

ישראל לא תיטוש את פולארד. קברניטי המדינה ניסחו הודעה משותפת שבה הם מצהירים כי מיד ל־אחר שיסיים פולארד לרצות את הקופת מאסרו הוא יתקבל בארצנו בכבוד רב ובזרועות פתוחות.

● * ●

מר ועגונו, מדוע ביטרת את פרקליטך?
א... אינני זוכר, זכרוני בוגד בי.

● * ●

הסטורגטים השביחו את הלימודים לאחר ששבר הלימוד עלה לאין שיעור.

● * ●

מהמן הרשע, יועץ המלך אחשורוש, אפשר ללמוד כי מי שמרבה בהתינת עצות, סופו שתוא עצמו ניתן על עצים.

אילן בומבך

هكذا من الاصل

هكذا من الاصل

עיטורי סופרים וספרים

המגילה בלילה וביום

מאת הרב יצחק מידסקי

המגילה נקראת פעמיים, פעם אחת בלילה ופעם אחת ביום. כך אמר ר' יהושע בן לוי: חייב אדם לקרוא את המגילה בלילה ולשנותה ביום וכו' (מגילה דף ד' ע"א). שתי הקריאות הללו מה טיבן, האם יש חילבור ביניהן, האם קריאת הלילה וקריאת היום מצווה אחת הן, כשתיים שהן אחת, וקריאת הלילה חשובה כתחילת המצווה וקריאת היום בסיומה, או שתי מצוות הן? כך חקר ודרש הפולוי מרוגאצ'וב בספרו „צפנת פענח" (פ"א ממגילה הל' י').

הנה זה שאנו עומדים על טיבן של הקריאות, עצם דברי ר' יהושע בן לוי קשים מעיקרם, הרי בגמרא מובאת בתוספות רק קריאת היום, מאמר „הדרשם הללו נמנים ונעשים" — קריאת מגילה, „ונעשים" — מגילה וכמחבר דבר (אסתר ט'). ולהלן, אחרת חבריא בשמסת מגילה ד' ריש ע"א: הקרא הכתוב ובירכה ונעשיה, ולהלן ובירכה מעשיה, כסה: מגילה אמר לשון: את מדרי המעשה, לחקרם מעצה כיר לפני מעשה ידי, כך אי אפשר לעשות מדר קריאת הבנין? ולכורה לפרש מעשה לחלוקה (רש"ן), אי כמה שנעשיה א אפשר לאביל מדר המאכלים לאפרש, בך הוכיחה הגמרא הם ש: מהנ לאכול בשעה, בך הוכיחה הקריאה, לא תהיה אחיער הפרד. (בארון של תורה הביאה, אמתר ס' אות ליין). הרי שהמחברה הגמרא את הקריאה ד' עניינה, ובדיבר מעשה בך דיבו קריאה. לפי זה כשם שמעשה אינה אלא בהם ולא בלילה, כמו אחרון בגמרא מעשה מדרש (בעמ"ה) אמנלה בלילה (=שלבנון) לא יצא, לפי שנאמר: „ועשות אותם ימי השמחה ומשתה" (אסתר ט' כ"ב), מוצא שבמדרש „הלה מוכ' לבד שעשיה בהם דווקא כהמנהן; המלמדים הללו הנמרה המשמש, כך גם קריאת המגילה בהם הוא לא מצוה ד' ד' ע"א, מדרי אבן מגילה כה:.

לחמת ליסיא זו באו האחרונים להלק בין שתי הקריאות בעד הוקף הדבר, ולומר, שקריאה המגילה ברם תקנה ר' מרדכי ואסתר ז"ל, קריאה מבי' דר' קבלה, ואילו קריאת הלילה ראשונה נוסדת בי מגילה בלל, אינה אלא בהרמנו (מדרי אבן לעבודה דף ד'), שדת מדע בדיבה קמא כוף מיכן ידון). ומאמת יצינו הראשונים שקבעו כי עיקר מצוות הרם, וכמה ראיות הביאו לזה: יש שהמיגו דבריהם על הסדר בלשון הפסוקים, שר הובאו בגמרא כאמבמא לבתי הקריאה. פסוקים אלה הם: „אלקי אקרא יומם ולא תענה לילה" והא הכיה ל' (תהלים מבזר כ"ב), והפסוק שבי הלילם מבזר ל': „למען ישמרך בכל" (= ביום רש"ן) ולא ידום" (= בלילה), שהוכיחה עניינה לילה, שנאמר ולילה ולא דומיה לו, רש"ש).

הרבי כמדרים אלה דרשו אותם חויל על אפתר המדרכי (רש"ן, מגילה דף ד' ע"א) הרון שנמכרה בהם קריאה לילה ויום, הובאו: כסמך לתלמה שמיכים לקרוא בלילה וביום.

הביאו הראשונים כי בשני הפסוקים הדר ומני הקריאה הפך, קריאה היום מוכרה לפני קריאת הלילה, אף על פי שקריאת הלילה קדמה לקריאת היום. מבאן באו לומר שעיקר קריאת המגילה ביום דווקא (הוה: מגילה דף ד' ע"א ד"ה הילה, ספר האשכול הלכות פורים סי' כ', ספר הנהגיו כהדורות ד"ר יצחק רפאל עמ' רכ"א).

*

גם בכמה נוסחות הוכרו רק יומם, ולילה לא נזכרו, שנאמר: „והימים האלה נזכרים ונעשים" (אסתר ט' כ"ח), „וימי הפורים האלה לא יעברו" (שם), ודייקו הראשונים ומצ ולא לילה, ולומר שעיקר הקריאה ביום דווקא (ספר המכתבים שם רמ"א). וכמדר עולה בדעתו התלמידים להפלוג ר"הבן שמעתת ד' הנמרא בן לוי ללומד משנות מכיה, ולא לקריאת המגילה נוסף! ולהוכר הסאלה פרטם הנצ"ב את הנמרא בן: לעולם לא עלה על דעת התלמידים שלא יקראו המגילה ביום, אלא הם בבדו שר' יהודע בן לוי בא להוסיף על קריאה המגילה ביום, גם ליבור הנסיגות של מסכת מגילה, אמר להם רבי יהודה, אין לפרש „לנשותה" במשמעות סמיכת, אלא בהשמעות קריאה בשנית בלבד, וכה שהוצא ר' יהודע בן לוי דבריו בלשה זו, בדין בה לומר, שבדם ברכה הקריאה להיות בדעת ביאורה של המגילה להבין ולהשכיל בה, שכך מנהג בני אדם, שהקורא פעם ראשונה קורא על דרך הרחיסות בלא התעמקות, וכשחזר וקורא שנית, הוא כבר לב להמכיל יותר. לפי זה כך אמר ר' יהושע בן לוי: בלילה אין הגבה להבין בל תלקה ודקדוקי הקורא שבה, אבל ביום חייב לאמנה, בלומר לשים לבו להכנה הקריאה ולהבין עומק הכל (פירוש הנצ"ב על השאילתות, אין ואמנה תלת שיו פוף אמת ריג, וכספרו „מרומי שדה" לבמילה דף ד' דיה ולמיתנה. וכראיש שם פירש: מגרת הלמידים הדרך אחרה, ובפורי אבן מגילה דף ב' ביאור הגמרא בדרך אחרת ע"ש).

הנה כנגד כל תבל הראשונים שהחברנו לבעלה, הסבורים שקריאת היום עיקר, מצינו לבעל מפי הסבורים שקריאת הלילה עיקר, בין הכסנות, יבהה הגמרא, לומר שהמצנה בא בעיקר קריאת הבלילה, שהיא כמיה כל הלילה, ולפי זה לא יהללו הכסנות, והא נמ זעגיין בזכרנו, על כיחך אתה לבד הקריאת הלילה ביקר, ולין הגאון ישראל בנילה ביקר בי, בשנה ו אות ביק, מדרי אבן מגילה דף ד'.

*

שתי הראיות האחרונה שהובאו בתוכנו בתוך בלבו בה' הגדולה האחרונים ר' מלכה הכהן מוזיל"א בעד הנמרה „הכל מחמת על הדבר, ובחדר שקריאת הבלילה בלילה נתקנה וכן רב הגדול בדקלי הדור, ובכל הפוסה הכמנה עדיין לא ראנו מנילה בלילה, שכן לא כתבו בדבר הכמנה תקנה לקרוא בלילה. ואמנם כמהה הכמנה תקנה להבכר קריאת הלילה, בבמנה מדע מי ע"א, בפי מהוכרנו אמרה, לא בתמה בן, הגמרא מהקה יהעדרה את הכמנה בשיכת רבי עקיבא, בכדי שיכנה לפרש הכמנה באה להוסיף קריאה ולתה הכמנה הבנד לדברי הכי. לפיכך אנא – שלמה הכהן בירלוא לומר, אלא מהרשה קריאת הבלילה אלא מיבר ר' יהודע בן לוי, נבי לגם בכרי עיקר שהיו נתקנים כרם ומרמה, (רבי דף ד'), ומדרי על הבריב: „אלקי אקרא יומם... ולילה ולא דומיה לי", ר' שלמה הכהן בירלוא בבדרי מרים, בבדרן שלמה כיבון ביה עבי סיון, בכם בבמרה בבמה אינה אלא בהם ולא בלילה. בבן אחרון בגמרא שבדה מדרש (בעמ"ה) אמבלה בלילה (=שלבנון) לא יצא, לפי שנאמר: „ועשות אותם ימי השמחה ומשתה" (אסתר ט' כ"ב), מוצא שבמדרש „הלה מוכ' לבד שעשיה בהם דווקא כהמנהן; המלמדים הללו הנמרה המשמש, כך גם קריאת המגילה בהם הוא לא מצוה ד' ד' ע"א, מדרי אבן מגילה כה:.

אה הדין בעניין קריאת הבלילה אמר ר' יהושע בן לוי לתלמידיו, ואף על פי שהדברו לבארה אינם בתוקים, שכך אמר להם: „חייב אדם לקרוא את הבלילה בלילה ולשנותה ביום. מבל ביום נתן קשו לעמוד על כוונת דבריו, הה היה קשה להבין משבעות מלת „לשנותה". הם פסרי שמלה לבנהה בלשון מבנה, וכוונת ר' יהושע בן לוי, שבנים יש ללמוד הכשנות של מסכת מגילה. אבר לתם רבי יהושע: כלה לשנותה אין פירוש בלשון מבנה, אלא בלשון שנות ומנה, ואמר להם: פירוש זה כיבולתי מר' הילא בר אבא, שפרשה בלשון בני אדם האומרים: „אבוון פרשתא דא ואגבריה", בלומר אגבריה על פרשה זו ואחזור ואשנה אותה פעם שנייה. ולכאורה שעות התלמידים אינה מובנת, הרי ראינו דעת הראשונים שקריאה ביום היא העיקר, וכיצד עלה בדעת התלמידים להפלוג ר"הבן שכנות ר' יהושע בן לוי ללומד משנות כביה, ולא לקריאת המגילה נוסף! ולהוכר הסאלה פירש הגצ"ב את הגמרא בן: לעולם לא עלה על דעת התלמידים שלא יקראו המגילה ביום, אלא הם בבדו שר' יהושע בן לוי בא להוסיף על קריאה הבלילה ביום, גם ליבור הנסיגות של מסכת מגילה, אמר להם רבי יהושע, אין לפרש „לנשותה" במשמעות סמיכת, אלא בהשמעות קריאה בשנית בלבד, וכה שהוצא ר' יהושע בן לוי דבריו בלשה זו, בדין בה לומר, שבדם ברכה הקריאה להיות בדעת ביאורה של המגילה להבין ולהשכיל בה, שכך מנהג בני אדם, שהקורא פעם ראשונה קורא על דרך הרחיסות בלא התעמקות, וכשחזר וקורא שנית, הוא כבר לב להמכיל יותר. לפי זה כך אמר ר' יהושע בן לוי: בלילה אין הגבה להבין בל תלקה ודקדוקי הקורא שבה, אבל ביום חייב לאמנה, בלומר לשים לבו להכנה הקריאה ולהבין עומק הכל (פירוש הנצ"ב על השאילתות, אין ואמנה תלת שיו פוף אמת ריג, וכספרו „מרומי שדה" לבמילה דף ד' דיה ולמיתנה. וכראיש שם פירש: מגרת הלמידים הדרך אחרה, ובפורי אבן מגילה דף ב' ביאור הגמרא בדרך אחרת ע"ש).

הנה כנגד כל תבל הראשונים שהחברנו לבעלה, הסבורים שקריאת היום עיקר, מצינו לבעל מפי הסבורים שקריאת הלילה עיקר, בין הכסנות, יבהה הגמרא, לומר שהמצנה בא בעיקר קריאת הבלילה, שהיא כמיה כל הלילה, ולפי זה לא יהללו הכסנות, והא נמ זעגיין בזכרנו, על כיחך אתה לבד הקריאת הלילה ביקר, ולין הגאון ישראל בנילה ביקר בי, בשנה ו אות ביק, מדרי אבן מגילה דף ד'.

*

שתי הראיות האחרונה שהובאו בתוכנו בתוך בלבו בה' הגדולה האחרונים ר' מלכה הכהן מוזיל"א בעד הנמרה „הכל מחמת על הדבר, ובחדר שקריאת הבלילה בלילה נתקנה וכן רב הגדול בדקלי הדור, ובכל הפוסה הכמנה עדיין לא ראנו מנילה בלילה, שכן לא כתבו בדבר הכמנה תקנה לקרוא בלילה. ואמנם כמהה הכמנה תקנה להבכר קריאת הלילה, בבמנה מדע מי ע"א, בפי מהוכרנו אמרה, לא בתמה בן, הגמרא מהקה יהעדרה את הכמנה בשיכת רבי עקיבא, בכדי שיכנה לפרש הכמנה באה להוסיף קריאה ולתה הכמנה הבנד לדברי הכי. לפיכך אנא – שלמה הכהן בירלוא לומר, אלא מהרשה קריאת הבלילה אלא מיבר ר' יהושע בן לוי, נבי לגם בכרי עיקר שהיו נתקנים כרם ומרמה, (רבי דף ד'), ומדרי על הבריב: „אלקי אקרא יומם... ולילה ולא דומיה לי", ר' שלמה הכהן בירלוא בבדרי מרים, בבדרן שלמה כיבון ביה עבי סיון, בכם בבמרה בבמה אינה אלא בהם ולא בלילה. בבן אחרון בגמרא שבדה מדרש (בעמ"ה) אמבלה בלילה (=שלבנון) לא יצא, לפי שנאמר: „ועשות אותם ימי השמחה ומשתה" (אסתר ט' כ"ב), מוצא שבמדרש „הלה מוכ' לבד שעשיה בהם דווקא כהמנהן; המלמדים הללו הנמרה המשמש, כך גם קריאת המגילה בהם הוא לא מצוה ד' ד' ע"א, מדרי אבן מגילה כה:.

*

אמר הרב שרגא הנגרא, יופר שהמבנה בא המיכה את בעניה קריאה הבלילה, שהיא כמיה כל הלילה, ולפי זה לא יהללו הכסנות, והא נמ זעגיין בזכרנו, על כיחך אתה לבד הקריאת הלילה ביקר, ולין הגאון ישראל בנילה ביקר בי, בשנה ו אות ביק, מדרי אבן מגילה דף ד'.

*

שתי הראיות האחרונה שהובאו בתוכנו בתוך בלבו בה' הגדולה האחרונים ר' מלכה הכהן מוזיל"א בעד הנמרה „הכל מחמת על הדבר, ובחדר שקריאת הבלילה בלילה נתקנה וכן רב הגדול בדקלי הדור, ובכל הפוסה הכמנה עדיין לא ראנו מנילה בלילה, שכן לא כתבו בדבר הכמנה תקנה לקרוא בלילה. ואמנם כמהה הכמנה תקנה להבכר קריאת הלילה, בבמנה מדע מי ע"א, בפי מהוכרנו אמרה, לא בתמה בן, הגמרא מהקה יהעדרה את הכמנה בשיכת רבי עקיבא, בכדי שיכנה לפרש הכמנה באה להוסיף קריאה ולתה הכמנה הבנד לדברי הכי. לפיכך אנא – שלמה הכהן בירלוא לומר, אלא מהרשה קריאת הבלילה אלא מיבר ר' יהושע בן לוי, נבי לגם בכרי עיקר שהיו נתקנים כרם ומרמה, (רבי דף ד'), ומדרי על הבריב: „אלקי אקרא יומם... ולילה ולא דומיה לי", ר' שלמה הכהן בירלוא בבדרי מרים, בבדרן שלמה כיבון ביה עבי סיון, בכם בבמרה בבמה אינה אלא בהם ולא בלילה. בבן אחרון בגמרא שבדה מדרש (בעמ"ה) אמבלה בלילה (=שלבנון) לא יצא, לפי שנאמר: „ועשות אותם ימי השמחה ומשתה" (אסתר ט' כ"ב), מוצא שבמדרש „הלה מוכ' לבד שעשיה בהם דווקא כהמנהן; המלמדים הללו הנמרה המשמש, כך גם קריאת המגילה בהם הוא לא מצוה ד' ד' ע"א, מדרי אבן מגילה כה:.

לחמת ליסיא זו באו האחרונים להלק בין שתי הקריאות בעד הוקף הדבר, ולומר, שקריאה הבלילה ברם תקנה ר' מרדכי ואסתר ז"ל, קריאה מבי' דר' קבלה, ואילו קריאת הלילה ראשונה נוסדת בי מגילה בלל, אינה אלא בהרמנו (מדרי אבן לעבודה דף ד'), שדת מדע בדיבה קמא כוף מיכן ידון). ומאמת יצינו הראשונים שקבעו כי עיקר מצוות הרם, וכמה ראיות הביאו לזה: יש שהמיגו דבריהם על הסדר בלשון הפסוקים, שר הובאו בגמרא כאמבמא לבתי הקריאה. פסוקים אלה הם: „אלקי אקרא יומם ולא תענה לילה" והא הכיה ל' (תהלים מבזר כ"ב), והפסוק שבי הלילם מבזר ל': „למען ישמרך בכל" (= ביום רש"ן) ולא ידום" (= בלילה), שהוכיחה עניינה לילה, שנאמר ולילה ולא דומיה לי, רש"ש).

הרבי כמדרים אלה דרשו אותם חויל על אפתר המדרכי (רש"ן, מגילה דף ד' ע"א) הרון שנמכרה בהם קריאה לילה ויום, הובאו: כסמך לתלמה שמיכים לקרוא בלילה וביום.

הביאו הראשונים כי בשני הפסוקים הדר ומני הקריאה הפך, קריאה היום מוכרה לפני קריאת הלילה, אף על פי שקריאת הלילה קדמה לקריאת היום. מבאן באו לומר שעיקר קריאת המגילה ביום דווקא (הוה: מגילה דף ד' ע"א ד"ה הילה, ספר האשכול הלכות פורים סי' כ', ספר הנהגיו כהדורות ד"ר יצחק רפאל עמ' רכ"א).

*

גם בכמה נוסחות הוכרו רק יומם, ולילה לא נזכרו, שנאמר: „והימים האלה נזכרים ונעשים" (אסתר ט' כ"ח), „וימי הפורים האלה לא יעברו" (שם), ודייקו הראשונים ומצ ולא לילה, ולומר שעיקר הקריאה ביום דווקא (ספר המכתבים שם רמ"א). וכמדר עולה בדעתו התלמידים להפלוג ר"הבן שמעתת ד' הנמרה בן לוי ללומד משנות כביה, ולא לקריאת המגילה נוסף! ולהוכר הסאלה פירש הגצ"ב את הגמרא בן: לעולם לא עלה על דעת התלמידים שלא יקראו המגילה ביום, אלא הם בבדו שר' יהושע בן לוי בא להוסיף על קריאה הבלילה ביום, גם ליבור הנסיגות של מסכת מגילה, אמר להם רבי יהושע, אין לפרש „לנשותה" במשמעות סמיכת, אלא בהשמעות קריאה בשנית בלבד, וכה שהוצא ר' יהושע בן לוי דבריו בלשה זו, בדין בה לומר, שבדם ברכה הקריאה להיות בדעת ביאורה של המגילה להבין ולהשכיל בה, שכך מנהג בני אדם, שהקורא פעם ראשונה קורא על דרך הרחיסות בלא התעמקות, וכשחזר וקורא שנית, הוא כבר לב להמכיל יותר. לפי זה כך אמר ר' יהושע בן לוי: בלילה אין הגבה להבין בל תלקה ודקדוקי הקורא שבה, אבל ביום חייב לאמנה, בלומר לשים לבו להכנה הקריאה ולהבין עומק הכל (פירוש הנצ"ב על השאילתות, אין ואמנה תלת שיו פוף אמת ריג, וכספרו „מרומי שדה" לבמילה דף ד' דיה ולמיתנה. וכראיש שם פירש: מגרת הלמידים הדרך אחרה, ובפורי אבן מגילה דף ב' ביאור הגמרא בדרך אחרת ע"ש).

הנה כנגד כל תבל הראשונים שהחברנו לבעלה, הסבורים שקריאת היום עיקר, מצינו לבעל מפי הסבורים שקריאת הלילה עיקר, בין הכסנות, יבהה הגמרא, לומר שהמצנה בא בעיקר קריאת הבלילה, שהיא כמיה כל הלילה, ולפי זה לא יהללו הכסנות, והא נמ זעגיין בזכרנו, על כיחך אתה לבד הקריאת הלילה ביקר, ולין הגאון ישראל בנילה ביקר בי, בשנה ו אות ביק, מדרי אבן מגילה דף ד'.

*

שתי הראיות האחרונה שהובאו בתוכנו בתוך בלבו בה' הגדולה האחרונים ר' מלכה הכהן מוזיל"א בעד הנמרה „הכל מחמת על הדבר, ובחדר שקריאת הבלילה בלילה נתקנה וכן רב הגדול בדקלי הדור, ובכל הפוסה הכמנה עדיין לא ראנו מנילה בלילה, שכן לא כתבו בדבר הכמנה תקנה לקרוא בלילה. ואמנם כמהה הכמנה תקנה להבכר קריאת הלילה, בבמנה מדע מי ע"א, בפי מהוכרנו אמרה, לא בתמה בן, הגמרא מהקה יהעדרה את הכמנה בשיכת רבי עקיבא, בכדי שיכנה לפרש הכמנה באה להוסיף קריאה ולתה הכמנה הבנד לדברי הכי. לפיכך אנא – שלמה הכהן בירלוא לומר, אלא מהרשה קריאת הבלילה אלא מיבר ר' יהושע בן לוי, נבי לגם בכרי עיקר שהיו נתקנים כרם ומרמה, (רבי דף ד'), ומדרי על הבריב: „אלקי אקרא יומם... ולילה ולא דומיה לי", ר' שלמה הכהן בירלוא בבדרי מרים, בבדרן שלמה כיבון ביה עבי סיון, בכם בבמרה בבמה אינה אלא בהם ולא בלילה. בבן אחרון בגמרא שבדה מדרש (בעמ"ה) אמבלה בלילה (=שלבנון) לא יצא, לפי שנאמר: „ועשות אותם ימי השמחה ומשתה" (אסתר ט' כ"ב), מוצא שבמדרש „הלה מוכ' לבד שעשיה בהם דווקא כהמנהן; המלמדים הללו הנמרה המשמש, כך גם קריאת המגילה בהם הוא לא מצוה ד' ד' ע"א, מדרי אבן מגילה כה:.

ואמר הרב יצחק מידסקי: „הדרשם הללו נמנים ונעשים" — קריאת מגילה, „ונעשים" — מגילה, „ומרמר" — קריאת מגילה, „ונעשים" — מגילה וכמחבר דבר (אסתר ט'). ולהלן, אחרת חבריא בשמסת מגילה ד' ריש ע"א: הקרא הכתוב ובירכה ונעשיה, ולהלן ובירכה מעשיה, כסה: מגילה אמר לשון: את מדרי המעשה, לחקרם מעצה כיר לפני מעשה ידי, כך אי אפשר לעשות מדר קריאת הבנין? ולכורה לפרש מעשה לחלוקה (רש"ן), אי כמה שנעשיה א אפשר לאביל מדר המאכלים לאפרש, בך הוכיחה הגמרא הם ש: מהנ לאכול בשעה, בך הוכיחה הקריאה, לא תהיה אחיער הפרד. (בארון של תורה הביאה, אמתר ס' אות ליין). הרי שהמחברה הגמרא את הקריאה ד' עניינה, ובדיבר מעשה בך דיבו קריאה. לפי זה כשם שמעשה אינה אלא בהם ולא בלילה, בכן בקריאה אינה אלא בהם ולא בלילה. בכן אחרון בגמרא שבדה מדרש (בעמ"ה) אמבלה בלילה (=שלבנון) לא יצא, לפי שנאמר: „ועשות אותם ימי השמחה ומשתה" (אסתר ט' כ"ב), מוצא שבמדרש „הלה מוכ' לבד שעשיה בהם דווקא כהמנהן; המלמדים הללו הנמרה המשמש, כך גם קריאת המגילה בהם הוא לא מצוה ד' ד' ע"א, מדרי אבן מגילה כה:.

ועוד הקשה: הקריאה ממשמעה ד' שקריאת היום עיקר, בסופה של הכמנה נאמר: „הה הברה, דבר שבמחוה... בלילה בסר של הלילה, ובקשה שם הגמרא: הרי דרך הכמנה בהמיה אומרה פרטים ולא כלל, לומר הכלל בא לחוסיף על מה שלא נאמר בפרטים, הרי בפורים שם בלבד הכמנה שבכמה בל הלילה, הה בא כלל ה לחוסיף? איזו היא הקריאה שהמשנה „א שלמה? מתרצת הגמרא, שכלל זה בא לחוסיף אבילת קרבן פסח שבשרה בל הלילה, ומצוה זו לא נזכרת בכמנה, וכיצה הכמנה בבלל הה, לחתים בכמה יכי עקיבא ואבילת הפסח בכמה בל הלילה. וזא בעיטה רבי אליעזר בן עזריה מאמר כאן הכמנה אבל אלא עד הצות הלילה בלבד. לפי זה בכמנה הכמנה זו אוברת החיבר מן הכמנה בפסחים דף ריב ע"א, שם מדמה הכמנה שאכילת הפסח עד הצות בלבד כדמה רבי אליעזר כן עזריה. ולכאורה לבה זה לבמרא לחדחק ולומר, שכ.זה ובלילי מוכה המנה לחוסיף אבילת סכחים, ולברום לחוסיף

הגיגים המחזקים את התבונה

מאת משה בן זאב

צבי ירון, הגאון של העם, המחדה והמדינה, בהוצאת „מורשת" בשיתוף עם „הספריה הציונית" על יד ההסתדרות הציונית העולמית.

צבי ירון, מאנשי ההגות בציונות הדתית לאומית, בחמישים ושש שנות חייו, גילם באישיותו ובפועלו יהדות שרשית, ציונות מעשית, סוציאליזם בונה ומחשבה מקורית עצמאית; וצדדים אלו באו לביטוי בכל תחנות חייו העשירים, כמדריך רוחני של תנועת בח"ד באנגליה, בחברותו בקבוצת לביא בפרס ובקיבוץ הדתי מבלל; בניהול המדור הדתי של המחלקה לנוער והלוץ של הסוכנות ה' יהודית; במנהל לשכת העתונות ויחסי ציבור של הסוכנות; ובשליחות התנועה הציונית בחו"ל ועוד.

היה בעל כישר הבנה מעולה ובכל מתיבו הרבה בלמה הבנעה, כמחבר ומדריך שהבנל לבב בעם הלכתית ואהבה בהבנה עם מחבקה בחיה. הבינה לפרסם מאמרים מחשבתיים ורשר ומכם לבן. הנה הי חקר ומבקר הבקי בסקרות מלות הגות בבמה שיחת הבנות ובנושאים פולמיים חברתיים בנוגעים, והא עצם גקם עמדה מחיבה מבנגות לרוב רבנו של הציבור הדתי־לאומי ומבר לבלב בעם בם מדבר הדתית־הבנתית הבנצית, בך, ובכמה, אנדי בלחיה מעמת הדברים הנעדר יפעל בתוכ הרציבנ־בנ „עין שלומי", הנה המבדר לחוגים הבנבים לבמן שהם מחבר על חלק ארץ ישראל השלמה, ומבמן בם שלילים את מפני הנתי־בות בם מדבר הבנלה, הבינ בנבנה בשמחר ומבמרה בנלות הם הבינ, עסקן ציבורי תנועתי שחיר פעלים ובם פובלבנים. בנתנן. עד עלותו אראה ערך משה בלוזמשיין אם השבעון הציוני „די יידישע שכיכבי שהוצע בבנקאי" ומאמריו הראשיים מדי שבת בשבת הבו להדיים נרחבים בחוגי הבינר בת הדתית הבלילית. הבינ נשכח ואינו אינו בעלה עיד את אבו. הדרות הבינרים אינם יודעים עליו בלל.

בבאמר, שבר חלקי של צבי ירון שנמצאו חברים ידידים שהבלהו. בשמנה ולבני. שבלאו עשר שנים לפטירתו הביבו לו „בר יבריך" בדמות „הפר „הגיגים" על הצם הדתית והמדינה" שבנו בתוכו מבחר ממאמריו שפרסם בבמות ספרותיות שונות.

ארבעה עשר המאמרים הובאו בספר שלפנינו וחם חולקו לשלושה מדורים: הגות דתית, תורה ומצוות, ברשות הרבים, ובסיום מבחר ביבליוגרפי של כתבי צבי ירון שהתקין ד"ר יצקב הלטשילד. ערכו את הספר ד"ר א' בשן ופרופ' ד' דשל.

במסגרת רצנזיה ה, אין אפשרות לסקור ולמצות את תיכון של כל הרשימות שהובאו בשלושת המדורים. נסתפק איפוא בציטטים מעטים וכהערות קצרות מלבד.

דעיון בחירת עם ישראל

בדשיטתו „רעיון בחירת עם ישראל" המוכנת כמהדר „הגות דתית", אומר ירון בי בחירת עם ישראל אינו נושא לתקיפה פילוסופית בלבד אלא היא עניין מעשי ביותר: היא נוגעת טעם „משמר עית לקיומו הנוכחי של עם ישראל. השאלה אם יש מעמד מיוחד בבריאותו של העם היהודי בדיבה להמריך את מנתתנו ושלוחתנו: על שום מה אנו קיימים כיהודים? כה הטעם לסבלות עבנו בכל הזמנים? אם אין בי שום יחוד לבה לו להתקיים רוחי סבל ומקוף שנאה?.

בעמוד הבחרבות על בירור השאלה מסכם צבי ירון: בחירת ישראל לא באה בהחלטה חדשה, לא כברית חדשה אלא בירושה של כתבי הנבאים הראשונים. עד יעקב התקיימה „בכל דור" בחירה חדשה ובר נמשך תהליך המיון „בדור לדור" — — — „ובאר אצל יעקב. בני יעקב נעשו עם ישראל".

בחירת זו אין פירושה כעם ישראל מעבנו שונה וטוב בעמים אחרים אלא בבמאת את הרחם המתחד הקיים בין האלקים לבין העם הזה. הבחירה מבריבה לבמשמעות הבחרות הרים ביחודים...

בכל דור ודור אנו אומרים כתי יגיעו כשיגיע לבמשיח אברהם יצחק ויעקב ובהיה ראוים לקבל את הבחירה לא רק בני ירושלים אלא בזכות עצבנו. בם בדורנו אנו מקבלים על עבנו את בחירה ישראל ממורשת העבר אך עלינו להמהדל גם לחבש איש איש לפי יכולתו דור דור לפי הכונתו.

במאמר „תיאולוגיה יהודית בהיבטיו" מנתח מחברנו את הטמיה שהלה בעבנו בחיבורים היהם בין אדם ואלקים. כשנפרנו שפרי הגיגו פלטו לגרלם היהודי רציונותיה של ההשכלה האירופית המשכילים הי יהודים קיבלו דעיונות אלה בשבחה ובשו נפיונות מרובים לפגל אותם ליהדות. נדמה ויה להם בי בל מה שבא מן החוץ, ליח של חבמה נדף מבנו. לעומ תם הקימנו היהודים הדתיים שונה אשר גם היא לא הבחינה בין דבר לדבר. הם הרגיבו בסכנה הבלולה לבמחת בין „פרישה זו (של ר' יולולה) מן הבריבה נשאה בתוכה — לדעת „הגרי"ל סולוביצ'יק — באמנו פראדוקסאלי חיבה עמוקה לארץ — סכנה בדשה הדתיית קדושתה".

לדעת צבי ירון יש בדברים אלה כדי להאיר במקצת את יחסו של הגרי"ל סולוביצ'יק עבנו למדינת ישראל ואף את הפרובלמטיקה של האורתודוקסיה האמריקנית ביחסיה למדינת ישראל.

באמנו יש בקובץ ארבעה עשר מאמרים מבנחן רחב של נושאים שבבי ירון נקט לבניהם עמדה. ובסכמו אפשר בהחלט להסכים עם עודדי הספר שהרשימות שקובצו בו יהוו תרומה רבת משקל לבחי שבה היהדות בזרבנו.

בהאי לישנא

אל תאמר - אמור!

מאת אבנר אדליך

כידוע, לי תמיד רשיכות של הנמרות בעניניי לשון: לא לומר כך, אלא כך. גם אנו עשינו רשימת איסורים, שכל אחד יכול לעמוד על טעמם וטיבתם. הרי הם:

אל תאמר	אמור
עצבני	עצבן
בורית, ספרית, פקחית	בורית, ספרית, פקחית
הוו סוף הוהרשות	זה סיום הוהרשות
סרומבון	סרומבן
סרומבוניסט	סרומבנן
לחישה	חיפתה
אף אחד לא הצליח	אף לא אחד הצליח
לפני שנה בערך	לפני שנה
לפני עונה ומעלה	לפני למעלה משנה
נוצרים	נצרים
כמה אנשים	מקצת אנשים
ספסלן צוייג	הספסלן צוייג
כדי ל...	בשביל ל...

הלבסוף, אל תאמר: איש ספש, אמור: בן־אדם שוטה.

ולמי שעדיין לא הבין — זוהי רשימת לפורים. ובפורים תבא עלינו לטובה בגורם החיפר...

מאת דוד תמר

על התפילה לשלום המדינה

בבאבון: „האם הייבר שיי עגנון את התפילה לשלום המדינה" שנתפרסם בשופף הספרותי של „פרבר" (ב' באייר תשמ"ד — 4.5.84), הובהר, שאגן עגנון הוא שחיבר תפילה זו, עדיה לכן הביא דב סדן (שבירים אלי ישלאל לו שבוצים והמש בנים — עד מאה ועשרים!) בשאמרו, שנתפרסם לפני זמן קצר בספר הייובל לאהרן מירסקי.

בבאמרו בתב פרן כין השאר: „ידעתי מאז מי הוא (עגנון) נושא דבו לבר שיכנה לייכם להיך דבר התפילה. וחזכה בי הפצו קם, אם לא באמרות דבריו כתפילה בכם, הרי בעינם של המהללים בספרו „ימים נוראים", שנתפרסם הרבה ובימים הבישורים הרבה עיינו וקראו בו בהפסקות שבין תפילה לתפילה — — — ונראת שאבירה נמאת הידבה קשה עליי. בהתקבל בידי ראשון רבני ישראל התפילה לשלום המדינה, והוא שיי עגנון, ידע את עצמו מתברה. ואעיד בזה בי בבואי לפני הרב ר' יצחק הלוי הרצוג והזכרתי, כין הביתיה, בי ניסיתי לחבר בעניי בסין תפילה לשלום המדינה, הייך לשונתי? ר' אבר: רשיי עגנון קדמך. והוא חיזוק לטענתו של ר' יהד תמר בזה" („באורה מדע, ספר הזכל לאהרן מירסקי, הראה מכון הרבון לחקרי ספרות, המבריר עמ' 550—551). ובעלם כדם סדן שכל פרסום בתבב וכל דבר־דפוס נלרים וחדשים לפניו, מבבר חבא בתבב שורות אלו עדוה זו בשמו של סדן ברסיטה „עד על התפילה לשלום המדינה", שנתפרסמה גם־כן במוסף ביל"ל הדשים לאחר המאמר הראשון (ר' בתבבו הדשים 6-7.84).

בתבתי בין השאר: „דב סדן אמר לי, שאין ספק שהדין עבי שעגנון בתב את התפילה, הוא בבר לי שהוא עצמו בתב תפילה לשלום המדינה מתוך לכונגה. בימי מלחמת השחרור דב סדן עדיין בתל־אביב. לאחר הרה הבצור על ירושלים נסע בדרך ברומה לכידה וכא אצל הרייה חיצו ואמר לו שכתב תפילה לשלום המדינה. הציב לו הדב, בבר קיבר בעניין, בסיהה שקיבלתי עם דב סדן בביתו לפני שנה ובצלה דיבר עמי על מאמרו הנ"ל. הזכרתי את דשיבתי נעניין זה. השיב לי שנעלמה ממנו הרשימה דבדרים שהמאמר בבאמרו בבשם ר"ן בבבר, ה בבבר. ערב שבת פרשת הדיי לה, נקסנ על „האמצים חבר עמלקי".

מיהו „משה עזריאל שומר הספרים"

בבתבן „מבריקן לירושלים", כתב גרשם שלום: „דעות הארן־מסמר, ובעיקר גם לילות, כיי־יתי לבקן הבעיקת דיעותי בבילוגרפיה בעניות הבפיתות המופלאה של משה (שהם) גרשם. ניסו של עגנון — — — איש בוזר ובדיר הית הה, בחבר בדמוני בבדים הארנים שלבו דבק בסיטבפיה ובבבליוגרפיה בעניות, אף־עליפי שבכמים בבבר בסבו לתבין הבכם על פסרים אלו שסיטמו בידיו בבסיעות ובאמבה הנבאו לבריכת יד מבדיל אל המבדלה שבי כיבדי בילין (ובשנו עבבה לעבי עגנון כאשר כתב את אגדתו „בעמה בעבראל בנסר הבפ־רים) — — — ובילינו מבפרינו לבית הרב קוק הרב שבע בבוכר ובבוסבס הבתבי לאלפי הבכרים מהפרד", והוא בדבר בפרים בגניית. אח"כ אבר דברי הבית של פורים ובכה „פרים תיבות" ואחר בך דיבר עם בל הקהל וחיו הדברים בבתבים. ובן אמר שלום לגרשם בבתבו: „הבינה לגרשם שלום — ה.ה.) בא אלי הכיר בסבנה, בי הבל נתן לי, לקחתי דשות לבביא גם את שלום ובבבבר ובבבדי לבתי בן השלחן וקראתיו. הרב קוק פקד על כל תלבידי הישיבה הרבנים ועשה אותם לאיבי בבא והוא בצד לפיהם כשר בבא בזכר אל תיבא. אבבי עבדי יעקב בלשון רוחית" (שם עבי 75—76).

הבבוה הדברים בבתב ר' עבתי דניאל דיל ב„בהבים" ר' באדר השבא על שבתת פורים של הרב (הדברים הבאו שנית בידי הרב משה אבי נריה בבתרו „בעדי האיה", תשיב, עבי רכב—רכה, ואני מבבם משם): „בהנים להתחסם בפ

כל הדף והמדף

● החינוך הדתי — עיון ומעשה

עיון ומעשה בחינוך הדתי בישראל ובתפוצות, מאת אליעזר שטרן, עורכים: דינה שטרן, דב רפל. נוסא מפרי מדע ומחקר, צ'דיקוכר מוציאים לי אור, תל־אביב. 294 עמ'.

פרופ' אליעזר שטרן ז"ל (תרע"ו—תשמ"א) הי"ש עשרות שנים בעבודת החינוך בארץ ובי־השפוצות, תוך שילוב של עיון — במחקר ובמאמרים, הוראה — בסמנרות שונות של מערכת החינוך. ובמשך שנים ניהל אה בית הספר להדרכת באוניברסיטת בר אילן שהוא הקימו, ומעצה — בפעילות ציבורית וכמלכי־תיה. המאמרים הכלולים בספר זה הם כבואה לדרכו של פרופ' שטרן בעולם החינוך, בעיון ובמעשה כאחד, הם בתחלקים לארבעה פרקים המאפיינים את הגותו ופעילותו.

בפרק הראשון מאמרים הדנים בקורבה בחשובה החינוך הדתי. במאמר הראשון הוא מברר את מהותה של תורת החינוך ביהדות, בתווה קווי יסוד מנחים שלה, מציגין את רביבה הנקרים, מציג את הנהות היהה הקיבעות את הציפותה ואחדותה ומבליר את אופיה התוכניים והמדרגיים. שני המאמרים הבאים אופיינים להגותו החינוכית של המחבר ושאיתם הגדם ויעודו על סי ההקשה „תורה עם דרך ארץ" ההגהה הדתית בתפיסת האורתודוקסיה בגרמניה. המאמר „קוי יסוד במחשבת החינוך הדתי" והשפעתם על עיצוב החינוך הדתי בארץ" יש בו כדי לכסות את ה„אני מאמין" של פרופ' שטרן לגבי הבסיס העיוני של החינוך הדתי. הוא מרכז את הדיון בשלוש נקודות עיקר: המסגש של החינוך היהודי עם התרבות המערבית; המסגש של החינוך הדתי עם האידיאולוגיה הלאומית־הדתית; הבעיות הסוציו־תיאוקרטיות המסורתיים ב„חדר" ובמחוד בשיבה, והמסגש בין חשיבות והומן החדש. לאחר מכן באה הצגת הכיון של כמרכזת, יעדים ותכנים בחינוך הדתי, שנתחבה בידי פרופ' שטרן לפני כעשר שנים בצת שעבה בראש ועדה לתכנון החינוך הדתי לשנות ה־80. עוד בפרק זה מאמר על ראשיתה של השיבה החינוכית בהתנגדות — מפעלו של ד"ר הילדסיימר באיטליה.

הפרק השני של הספר עוסק בבעיות בתפתחותו של החינוך, בעיקר הדתי, ונדונים כאן מקצועות תנ"ך, דברי הימים וספרות ותיבות לערכים בבית־הספר ותחי ולמעשה. חינוך סורים ומתבגרים — זהו נושאו של הפרק השלישי, ומי מאמרים העוסקים בהדרכת סורים בבתי־מדרש למורים ובאוניברסיטאות, פעילות החינוכית של המחבר בגולה מוצאת ביטויה בפרק האחרון שבספר שנושאו החינוך בתפוצות. יש כאן מאמרים על תכנית הליסודי לבת־ספר בתפוצות, חיבוק לצדכי הדתות בבית־הספר היהודי בגולה, חלקו של הרב בחינוך הנוער בגולה, ועוד. תוחמים את הספר נספחים, הכוללים שנה משלים לחלק מהמאמרים.

*

● המוסיקה של שירת הבקשות

פרקים במוסיקה של יהודי מרוקו, מאת אב־רהם אמזלג. הוצאת ברית יוצאי מרוקו בישראל. 140 עמ' + 3 עמ' באנגלית.

„שיר ידידות", קובץ שירות ה־בקשות של יהודי מרוקו, שיצא לאור במרקש. בשנת תרפ"א (1921), מביא כ־550 פיוטים המחולקים על פני עשרים פר־שיות. השבוע עבין פרשת בראש־שית לבשנת זכה, יהודי מרוקו נהגים להשכים קום בשכמות שכין סוכות לפסח. להתרכז בבתי הכנסת ולשיר את פיוטי שירת הבקשות. מסבב הדברים הנוסח שירת הבקשות מקום נכבד בספר שלפנינו. פרי עטו של המוסיקולוג והמלחין דיד אברהם אמזלג, שבבר כתב שני חיבורים. העוסקים במוסיקה ובפיוט של יהודי מרוקו ובפיוט בכלל הנוסח.

סמר זה מקיף, כפי שמציין המחבר, פרקים אחדים במבלול המוסיקה רב־הפנים של יהודי מרוקו. בפרק הראשון יש דיון בסודות המגרבי, תוך התרכזות במוסיקה הממנית־עדינות וה־אקוותית, בנגינות שהיהודים מיקדו בהם את התענייגותם. הפרק הבא עוסק בנובה האנדלוסית. הנובה נחשבת בעיני המרוקנים, יהודים ומרבים כאחד, כשיאה של המוסיקה המגרבית. היהודים במרוקו השתתפו בביצועה, בלשונה ובצורתה המקורית, אם כמרים ואם כנגנים. הפרק השלישי דן במבנה, בתפתחותו, בחדרתו הפיוטי, המוסיקה הביצוע של שירת הבקשות. בהמשך עוסק המחבר בחלק הצורות המרכזיות במוסיקה המגרבית — הקצידה — ששולבה בראשית המאה העשרים בשירת הבקשות. בפרק המסיים בחלק דיר אמזלג את מקורות המוסיקה של שירת הבקשות, תוך עיון כלכלנות, וביחס ביצה לבין מגגנות אחרים הרלוחים במוסיקה של המגרב.

*

● ערים קדומות בנגב

שבטה, דמותה של עיר מיאמנית בנגב, מאת אר־תור סגל. הוצאת הספרים של אוניברסיטת תיפה. 122 עמ'.

שש הערים הקדומות בנגב — עבדת, תלוצה, נצנה, שבטה, הוכוכות ומכשיה — נוסדו, קרוב לודאי, על־ידי הנבטים במאות הראשונות שלפני הספירה הכל־לית ובמאות הראשונות לספירה. יישובים אלה הפכו לערים של ממש בתקופת השלטון הביזאנ־סי, בעיקר: במאות החמישית והשישית. למרות שנעשו מחקרים חפירות בשרידי ערים אלה, נותרו עוד הרבה סימני שאלה סביב עניינים יסודיים הקשורים בהן.

ד"ר ארתור סגל, מרצה בכיר לארכיאולוגיה הקלאסית וראש החוג לארכיאולוגיה באוניברסיטת חיפה, מסכם את המסמכים הקשורים בשבטה, השמורה והשלמה ביותר מכין ערי הנגב העתיקות, והוא מדגיש בעיקר את תחבונן העיירתי, הארכיטקטורה, הציפור הארכיטקטוני. המחבר מקר בשפך שנאל ונשא תכנית העיר של שבטה הכרוכנוית ואת הארכיטקטורה הציבורית והפרטית שבה, כהתבסס בעיקר על ניתוח תצלומי אוויר, על סקר מדוקדק בשטח, על מדידת הבניינים החשובים כגון בשלמותם או חלקם וכבקרים מפסים נצדנו תפירות בדיקה.

בספר שהופיע בצורה אלבומית מהדרת כלולים 110 איורים וצילובים, והוא שופך אור על עיר קדומה זו, השוכנת במרחק 43 ק"מ מדרום־מערב לבאר־שבע ושטחה פחות מ־81 דונם. הלק מהמסקנות שלו לגבי שבטה בחוג. יפה גם לגבי שאר הערים הקדומות בנגב. בין היתר הוא מציין, כי ערי הנגב התקיימו על הקלאות המדבר המתוחכמת וסביבן השתרעו עשרות אלפי דונמים של שדות ומטעים, הידע, המיגמל היעיל והמדיניות הנכונה של השלטון המרכזי — כל אלה תברו יחד הבסיסים שבשגרה של אוכלוסיה עירונית בתנות ובכפרים המשורים כין שש ערי הנגב), אשר ביסמה את קיומה על חקלאות מדבר מתחכמת. שכא יש בכך משמעות גם לסיתות הנגב בימינו?

*

● מאורעות היסטוריים בראייה אישית

שמונים שנה ועוד... מאת גרדה לופט. הוצאת עם עובד, ותרבות ותיעוד, תל־אביב. 252 עמ'.

סטרה זה של גרדה לופט, שנס־מרה לפני פחות משנה, סמוך להגשת ספר זכרונותיה לדפוס (תורגם על־ידי מרים תרבן), הוא מצד אחד סיפור אישי, אולם בסי שהיא מציינת בחק־דמתו, „אך לי שהיי היו קשורים בקשר הדוק עם גורל ההתיישבות הציונית ותתפתחותה של מדינת ישראל, קשה להבדיל בין גורלי האישי ובין המאורעות ההיסטו־ריים. ידידי היו מלכתחילה שקועים בעשייה ההיסטורית הזו בשר־מבשרו, דנה הסיפר, במובן, באופן מהותי על היגיו המרחיים. הצלחות ציבוריות היו בעבורנו הצלחות של היחיד. כשלונות של תתנועה הציונית ושל מדינת ישראל היו חלק מן החוויות האישיות שלנו, ונמצא כאני עוסקת כאן בחיים כפולים — בחיי האישיים ובחיי המקצועיים".

העובדה שהמחברת היתה אשתו הראשונה של חיים ארלוזורוב ולאחר מכן נישאה לצבי לופט, אף הוא דמות בולטת כיישוב הארץ־ישראלי, כבר מפקיעה את זכרונותיה מגדר של זכרונות אישיים, אך אם נוסיף לכך את עובדת היותה עתונאית במשך כחמישים שנה (כתבה בעתונים בארץ ובאירופה) ואת היותה עמודה לאירועים היסטוריים ולצומתי הכרעות, הרי שהספר אוצר כתוכו השתקפות של התרשמויות אישיים בתגובה הציונית ובמדינת ישראל, מבעד לדאייתה תאישית של הכתבת.

בספרה היא מתארת את ילדותה בקניגסברג שבגרמניה, כבעי־רות ילדיהם של חיים הנה נולדברג, לימודיה כבית הספר היסודי, בגימנסיה ובאוניברסיטה. הפעבר לברלין שם המשיכה בלימודיה תנגהחים, ימי סלחמת העולם הראשונה, החכשרה, תעליה לארץ בשנת 1924 עם חיים ארלוזורוב וחמולת הקרייה הטוכאית בקשר הדוק עם גורל ההתיישבות הציונית ותתפתחותה של מדינת ישראל, קשה להבדיל בין גורלי האישי ובין המאורעות ההיסטו־ריים. ידידי היו מלכתחילה שקועים בעשייה ההיסטורית הזו בשר־מבשרו, דנה הסיפר, במובן, באופן מהותי על היגיו המרחיים. הצלחות ציבוריות היו בעבורנו הצלחות של היחיד. כשלונות של תתנועה הציונית ושל מדינת ישראל היו חלק מן החוויות האישיות שלנו, ונמצא כאני עוסקת כאן בחיים כפולים — בחיי האישיים ובחיי המקצועיים".

העובדה שהמחברת היתה אשתו הראשונה של חיים ארלוזורוב ולאחר מכן נישאה לצבי לופט, אף הוא דמות בולטת כיישוב הארץ־ישראלי, כבר מפקיעה את זכרונותיה מגדר של זכרונות אישיים, אך אם נוסיף לכך את עובדת היותה עתונאית במשך כחמישים שנה (כתבה בעתונים בארץ ובאירופה) ואת היותה עמודה לאירועים היסטוריים ולצומתי הכרעות, הרי שהספר אוצר כתוכו השתקפות של התרשמויות אישיים בתגובה הציונית ובמדינת ישראל, מבעד לדאייתה תאישית של הכתבת.

בספרה היא מתארת את ילדותה בקניגסברג שבגרמניה, כבעי־רות ילדיהם של חיים הנה נולדברג, לימודיה כבית הספר היסודי, בגימנסיה ובאוניברסיטה, הפעבר לברלין שם המשיכה בלימודיה תנגהחים, ימי סלחמת העולם הראשונה, החכשרה, תעליה לארץ בשנת 1924 עם חיים ארלוזורוב וחמולת הקרייה הטוכאית בקשר הדוק עם גורל ההתיישבות הציונית ותתפתחותה של מדינת ישראל, קשה להבדיל בין גורלי האישי ובין המאורעות ההיסטו־ריים. ידידי היו מלכתחילה שקועים בעשייה ההיסטורית הזו בשר־מבשרו, דנה הסיפר, במובן, באופן מהותי על היגיו המרחיים. הצלחות ציבוריות היו בעבורנו הצלחות של היחיד. כשלונות של תתנועה הציונית ושל מדינת ישראל היו חלק מן החוויות האישיות שלנו, ונמצא כאני עוסקת כאן בחיים כפולים — בחיי האישיים ובחיי המקצועיים".

העובדה שהמחברת היתה אשתו הראשונה של חיים ארלוזורוב ולאחר מכן נישאה לצבי לופט, אף הוא דמות בולטת כיישוב הארץ־ישראלי, כבר מפקיעה את זכרונותיה מגדר של זכרונות אישיים, אך אם נוסיף לכך את עובדת היותה עתונאית במשך כחמישים שנה (כתבה בעתונים בארץ ובאירופה) ואת היותה עמודה לאירועים היסטוריים ולצומתי הכרעות, הרי שהספר אוצר כתוכו השתקפות של התרשמויות אישיים בתגובה הציונית ובמדינת ישראל, מבעד לדאייתה תאישית של הכתבת.

יהדות המזרח בתקופת השואה

מאת יונה בהן

„פעמים", פרקי עיון במחשבת ישראל במזרח אסיה, 29, תשמ"ו, ירושלים. הוצאת יד יצחק בן צבי.

זה מקרוב הופיעה חוברת „פעמים" מספר 29 (הוצאת יד יצחק בן צבי, ירו־שלים), והיא משלימה סדרה של שלוש תוברות על יהדות ספרד והמזרח בתקופת השואה.

כפרוס מלחמת העולם השנייה, נמצאו כפולם ב־16.7 מיל"ן יהודים. מבחינת מידת השיפוחם לאיום הנאצי, מסווג אותם צורך „פעמים", „הקם בצלאל, לאוסב המיכות: ארצות שבהן שלטה גר־מניה ורין יהודיהן נגזר למיתה; ארצות שבהן שלטו בעלות ברית של גרמניה, היהודים בהן סבלו גזירות ורדיפות; מדינות נייטראליות, שבהן הוכלו גזירות על היהודים, כביסוי בתנפנה, הכלטון לגר־מניה; מדינות שלחמו בגרמניה, שבהן היו יהודים בטולים מאיבת הנאצים.

ערב המלחמה חיו כיליון יהודים בארצות שבי־שליטה. בעלות ברית של גרמניה: איטליה ומע־בותיה, לוב האיטיפה, מושבות ברפת של וישי בצפון אפריקה, בלגיה, הולנדיה: כמדינות מוס־למיות נייטראליות, כגון עדקה, איראן, סוריה, אפ־גניסטן. בארצות אלה חיו נילוויס של איבה, נזי־רות בלבלבה, אטליה ודיכוי.

בשלוש חיבורות „פעמים" (27, 28 ו־29) הובאו מאמרים כמעט על כל. הקהילות של יהדי ספרד והמזרח. הראשונה עוסקת בהשפעת היהודים הרדיים בקאיקה וקהילות יהודיות ביתן, ביגוסל־ביה ובבולגיה. בקהילות הנ"ל עמדו הנרמנים בפני בעיית „מהו יהודי" לצורך הכמהה. הנאצים הוציאו את הקראים מכלל הגות יהודי ולא גזרו עליהם כליה. הם היו מסופקים גם בדבר יהדותם של הלעדים הנרדיים ותגרדיגים, יהדי בוכארה ואפגניסטן. בשל הספק חזה נעלל מהשמדה קובץ קסן של יהדים מבוכארה ובגרוזיה שחיו בגרמניה.

בחוברת זו, בספר 27, סרטים על רצח יהדי קרים, יהדי יוגוסלביה ופרסים על הפלהם של יהדי יוון, יהשתתפותם של היהדים ביתן בטלי־חמת הפרטיזנים, בסידמה של הבנמיה היוונית. רשמים מרסיסים את הלב מעלה ליאון כהן, יליד סלוניקי, על התקוממותם של עיבדי המשרפות, כ"ד בספטמבר 1944, כמחנה ההשמדה בבירקנאו, שמרביתם חוסלו בידי הגרמנים.

ההוברת הכנייה, בספר 28, עוסקת בקהילות שהיו בשליטה צרפת הדרומית: אלגיריה, מרוקו, סוריה ולבנון; ובקהילות. שהיו בשליטת איטליה הפשיסטית: איטליה, לוב האיטיפה. קהילות אלה היו חשופות למדיניות ההשמדה הגרמנית, אך בשל קוצר זמן שלטונם לא הספיקו לבצע את זממם.

גם בל זה, בשמונת אלפים שיהדיה איטליה, שהם כחמישית מכלל יהדות זו, נרצחו. יהדי לוב סבלו בהגבלות שגרת בתאמני הכלכלה והחברה. כחמשת אלפים הדדיה נעקרו במקומותיהם, אלפים מהם גוייסו לעבודות כפיה, ורק קץ השלטון האיטלקי (1943) הציל את יהדי לוב.

מאת בנימין צביאלי

כדרכו של בתב מדמה. הסיפור הדרמאטי על הבגיע לשדר מבנות סלוחיה בליל שבת, אפשר לעשות מסנו מוחה סלוחיה מכדרגת ראי־שוה עם „הר אנדי", בכיכול. והי־סיפור על שני הכתבים שנסעו בלי רשות לכבדים כדי לסקר את הי־ועידה שנאראת הנכנון לקים ב־קיבוץ אף הוא חוכר לדרבה קול־נועית שרבים יוצאו לראותה.

יש כספרון כמה נילוים מעניינים על דצמם של כדיגאים „של הסלו־וזיה ובוגלה כאיר — יאחר ש־לכמה הנלק. להפיק את „ביותהי" באוכלוסיה הישראלית — בנין, דין ואלון. יש להבין, כי בסלוחיה שעקמה אחרי מלחמת ששת הימים ונעצרה לסתיחלה לשמש מנוף הס־ברתי של מדינת ישראל כלפי הי־אבלים הערבית בארץ ובארצות ערב הסכנות, לא כיולאה אין הפי־קידה הציקרי הזה, ותחת זה הבסה „בסרד" כיוזוקרסי תרבותי" לחכר־תי של המדינה שקמבנו לא נשתוה רדה עד היום.

צבי ניל יודע לספר על כל פרטת הנבכים שקדמו להקמת הסלוחיה, המבאבים האישיים, כתוך אזון עובר מי רשות השידור ומעצה לו. הי־

כיות היהלומים, סיפור ה־סלוחיה הישראלית מאת צבי גיל, ספריית הפועלים, 152 עמ'.

למעשה אין זה ספר, בסך הכל ספרון, מין כתבה ארוכה, אמנם כתובה בשטף, אפשר לומר בסגנון עתונאי דרמאטי כלשון רהוטה וקולחת ועוק־צנית שופעת מטפורות סלגו־יות המקוכלות אצל סופרים ועתונאים מטוחים הדגים ראשיות בל להסכ את תשומת לב הקורא לעצמם. דאו, כמה אני תרוף, ראו במה אני חד עין, ראו כמה אני יודע הכל.

אחרת, קשה להבין מה. אנה לו לצבי גיל הדדך, כה רחף איתו ל־כתב „היסטוריה" של הסלוחיה הישראלית שבד. עתה „כשתרצת" על פני כברת זמן של שבונה עכרה שנה. ובספרון עצמו צוד פחות, הוא עודין בתוך תוכו של התהליך „הוסטוריה" הזה, על כל הפסקו־תיו ונלגליו, ואת סופו בי ישור. יתר על כן, המחבר בהיותו מע־רה אישית, ואין ספק — גם אמו־ציונלית ו„כעיתון" ב„היסטוריה" זו אינו יכול לראות את הדבריס מתוך ראייה אובייקטיבית אשר לומר: בי הבה, כאן מידה דבה של יושר אינטלקטואלי בעצם הוצאה לרצות לבתב את הספרון.

בדק אינא יוסף (סומי) לפיד בסרבו להפיק סרט תעודי על הס־לוחיה, כפי שהציע עבי גיל. בי הסיתה שהוא מעדיף לעבי גיל, בי הסיתה שהוא מעדיף לעבי גיל, בי הסיתה שהוא מעדיף לעבי גיל,

מכאן ואילך המקור

מאת משה קדונה

"שלום חדש" בארץ ישראל (ב)

ברוב עם הדרת איכות

הנכון הוא, כי כמהנו מאד לעליתו ה־מאורות של אחד מבני חבורתנו הצעירים בגרם המעלות של העבודה. כיתנו מחוד הבי־נים של הועד המרחבי — בה כמעט שפירא היה סכנה בשם „הכשרה המגיה" — היינו בבחינת „דור עלייה", „מספרט" ותופסים מקומות גבוהים יותר בסכמות ואחריות. אולם התבוננות קרובה והיודה יותר כסיב עבודתיו ועיסוקיו של בגיסין כתור — העלתה מחש־בות הדומדים. יכולנו לראות בתוך כמש בי־גיסין כחיר — תארש ההחר — עובד הה־ליכי הסתגות כעקבות הפיגוים הדרמאטיים שאירעו בתהליכי הוויתה והתגבשותה של התנועה עצמה. „ימים ידברו" הימים הם אכן „דברי" הדבה מאוד הכניסו קיבוא קיבוא לתוך התנועה ביגוים והיכים אחר־רים במכנה, בכוח האדם הצוסק כפרטל כ־עכודה היום יומית כתנועה בכדכו ובסניפים, אוחתות מחסכה ויחסי הכדות — — — הכל הכל היה שונה כבה מחיינו דגילים כ־עכה. ראינו מיכנים ברוחים של המוניות ב־הנועה כתוצאה מקליטתם של דכנות תברים חדשים מכוגים שונים של דעה ותברים רעה ואי היכוך תנועתי קודם. הכנו יפה כסכנה ליסוראציה נגד עיגינו מכה מתוך ההכרח של פר־פוליצית מכסיסית בתוך „מרכזי הכוח" של דו־כחי הפולים ותחדשים לכיכחם וכדומה. כקיצור: אפילו אני, שהיינו מאז ומתכיד כמלינים על כל הנתות אינה — אפילו אני כמעט שכבר־הלנו כעובכת חעבריות־ההמוניות.

חזרה ל„נוסח" הישוב הישן

לפתע התחלתי להבחין כהופעה שהגה בני־ימין מחוד שלנו — ארש תנועה הנוקי הה־עם הנוסח הדש שהוא אמנם הכרת מאוד אות החדשה, אולם לא תמיד מכוון הוכר לכה כמעכים בהנועה כעלת ידעים חבריתיים־מוסדיים, תדים האומיים. כמעט שהייתי אומר כי בגימין מחוד חזר, בעל מדחו וכגיגתו לרצונו הראשון והמקורי, אל „נוסח" „הישוב הישן". סיכר לי באחד הימים בגימין מחוד בעצמו כדלהלן: יהודי אחד הגיע ויכלש כי „זכרון מגה" בירושלים (הוא הסבונה שבה גדל חון) ובעל חנות מכולת ושריה שאל אותו בלשון הזו: ר' בגימין יקירי, הדי מכיר אגבי אותך הישב מילדותך ואולי תואיל לומד לי כעת את האמת לאמיתה — האם התנועה המפלגה „אחת שבישה"? הכיב לו בגימין מחוד בעדן כך: אכנתי לך בעל, בגיגו יחדיש בי חנות המכולת ולהפקת פרנסה. בעדן מחוד אתה להבינה. אולם — כך המשיך בגימין שחוד בהיחוד מן הארש לומר בעיטה בי על כל אחד מהם הפרי־ים שאתה מוכר בקרפונאות או „לאחדים" בלשון הימים הם. אתה באמת ברוחיה? בלום מרחיה בבל על אחד הפריטים ואולי — אף אתה בטפרי על אחר מהם? הרי תופעות כסוג זה אינן חותרות עם עצם התבלית שיש ל־חנות מכולת זו. היא נהייסדה לשם רווחים. הוא הדין בעניין התנועה־המפלגה שאתה שרי־בן, — אמר — היא נוסדה לשם שמים". עשייתה היא לשם שמים. אולם בתוך המצ־אות והחוזי נקרות מכבילות ומזחבות תקי־לות. אין היא — המפלגה — טלית שתמיד ובבל היא כולה תכלת. היא שונה מן מדה לפעמים. אולם היא נוסדה בטהרה ובל בוו־נותה תמיד הם לשם שמים.

אכן, שיחה נאה זו שהיתה אביתית ותי־קיימה באמת מקיפת ומבמבת יפה את ה־מציאות הגנרתית־פוליטית שהתפתחה בעת ההפך הועד המזרחי לגוף ציבורי גדול, עממי המוני. תנועה זו יסודתה בהדדי קודש ומקורותיה כתפיסה רעיונית ריגורית ונאכנת; בוונותיה ובציוניה — לשם שמים. אולם במירוץ עב הזמן ומתוך פחד אמיתי שמא רכבות של יהודים יתיים מאמיגים שהגיעו לארץ יפלו הלילה, כמלכודות של המפלגות הרוויזוניסטיות — היתה התנועה נאלצת לסגל לעצ־מה תכונות פטוריסטיות כלא היו נותות ונראות להרבה מהכדנים האיסטניסים האידיאולוגיים.

בגיגין כתור היה כראבי האותים בהנה — בשום אופן לא יתידי ולא אתדאי כלעדי — כשעת התמודות האלו בהיי הנועה. זכ־רה לו אלוקים לטובה, כי לדעתם של דבים מאד ואף לפי עניות דעתי שלי — הוא עשה לטגין הכיגון הפטרונית נכון היה לעשותי במידה מסויימת. כל הסגולות והתכונות, האמ־צים והסבטיים שהיו מוכרים לו היטב מיכי הכדונות הלדות כדודלים של הייסוב הישן התעוררו אצלו, וכבכולל מופיא. הוא היה מפעילה כמציאות הדדה. שמה התחיל ללכת לפניו כמארגן כצולה. הפתונית הדביקה לו את הת' דבוקו של „הכורכ כתוסים". „הארש בעיצא באלה. הכתונות והצתי־אים, מהכידו ותיבו אחו מאד עוד מיטות היותו מנהל „חדרי" המצד אחד היתה כנוכה חיובית ומצד אחר — אופיגית לתקופה של ה„ביסים" הפוטקים כל הזמן כראגיפליצית, רבים פעילים מכין הסיכות הפולים הדדים וכדומה. בגיגיגו כתוב. היה שוחה בכל אלה הדבים כדג כמים. בכוכתו, בכרחה רכה מאד, גדלת ההתרהבה הנהנועה ויצאה בגיגון ידע כמצב של „כות עולה" למצב של „כח ככבד עלה". הוא עצד למעכה כראש המאגף הפולמסי־ה „כוה" מגיהל את ענייגה הטוספים של המפ־

לגה הדתית הלאומית.

ואמנם כן, הזכרנו את המפלגה הדתיה־הלאומית והיא הרי הוקמה (1956) במידה כרובה הדות למאמצים הרבים שבגיגין מחוד הקיע בה, שירות: לא הוא אבד יום או דתית הלאומית הוקמה לאחר מחמת. המפלגה הי וקשה של דיונים ובירורים הבעתיים שבתם היתפתח כפרטל מאה כראשי התנועה ובכ־היגיה בארץ ובתפוצות. זה היה מהלך מחרכב שנגה הישים בזכיר הפרטל בי־המקביל להואר זה הוא: מזכי"ל) מבעי הדבר שהוא אחד עמד כבדכו הענייגים והיה „מגל־גל" עיקרי של המפא ומתון המאמץ הארגוני שהיה ברוך בכך.

הגנה בתחום האיגוד המקצועי

„מוכרח" אני לשים קנצי למילה" כגרסא כגיגין מחוד בבקום זה שכן אם אפשרי כסיפורי עליו אהתייכ בהקדמת המאחר שכ־סיפורי הדשים־הסרוגים שלי. בהמשך הי דברים ואי גניע שוב הגרסא שלי. כאן כמקום זה צריך אני לחזור לסיפור שלי ולומר כי בכוכר לארץ (1952) היה בגיגין מחוד יחד עם אלעזר גואיגון בין הגורמים הפיקריים שהפיגו ההיכם לתפקיד של בגיגא הפרטל ההדרחי בעיגיגי הפעלת ההסכם עם ההסתד־דות כדבר איגוד המקצועי.

אכן, „יחד ועם הארץ" הייתי כגרסא זה אולם דק שכעות אחדים לעבודתי ב־בית הועד הפרטל של ההסתדרות (כבגיין ברד לי „זכל לבה ספק בי לא רק אני בלבד אלא גם בכתיה מכבדים, הברי וידידי מכגי הצדדים כהכנה אינם מומחים גדולים כתרבה מגגי. בכעכ שהיתי אומר: תתמו על „הס־כם" ולא ידעו בדיוק על מה ואתמו...

פרשה זו לא אספר עליה בפרטי פרטים. אולם עיקרי הדברים הם כאלה: אנשי האיגוד המקצועי של ההסתדרות קיבלוני די יפה ל־תוך תברתם. כזכירה הכללי של ההסתדרות בימים ההם היה מרדכי בגמי האישים שעל האיגוד המקצועי — אחרון שבר ויהחיב בשל (שגיהם כעיגיש הבאות מזבירי ההסתדרות לאחר תקופת הבגיגים שבה „מלך" פנחס לבן. עם האגשים האלה הגיע הסתדרות מקודם) התיידדתי היטב. היו בגיגיגו יחסים של ידידות והכרות של ממש. אמנם, היינו פעמים רבות מלוקים תרעות בדעותינו אולם מיד נוכחתי, כי במערבת הדבים שנהגבשה בגיגו כלל וכלל לא היה בל דמיון וצד שווה לאותה מדרות, משטמה והחשדה. כהיתה הכנה מהבדת ועיקרית בחיפוש שבין אנשי מפא"י (מפלגת פועלי ארץ ישראל) לבין אני־ שי אחדות העבודה ופפ"ם (מפלגת פועלים מאוחדת) בימים ההם. אני הם הייגו כנציגי ציבור יריבים ואילו הם ו„הם" — כולם חברי ההסתדרות ומראשי מיפותיה — היו שואפים אלה את אלה ויורדים ממש לחיי וולתם. לא פעם אחת בלבד הייתי עדוב יצי־בות המחלקה לאיגוד המקצועי או המודעה המרכזת בשהגגי מזיכא עד דכדובה של נפש למראות עגעים שנתגלו לסגי.

הסתכר לי בי. הרבה לפני שתודתי לארץ הגיע הפוגי: המזרחי לבלל בסקנה ברורה בי היכ הוא לתת להמוני תבריו הגנה יותר תו־קה וברורה בתחום האיגוד המקצועי. בכוחות עצמאיים. כלבד, כך היה נראה. לא מטגלת היתה התגיעה לתת להמוני תבריה הדדים ההחלשים מאד בשוק הצכודה הגנה מאסיתית. המוני הברים אלה שעתה זה נקלטו בהפעל המודתי מבלי שניתן להם תחילה תינוך דע־יוגי־תגועתי וכמלי שהיו בגאמת חדדים דע־יונות התנועה וכחוסנים בגאמנה אידיאולוגית במידה כלהבי ודק נצטרפו בחלקם אל הפועל המזרחי ב„מקומות". שלייטה ההמונית — תכדים רבים אלה אלה זקוקים היו למעין „כיתות בהנה" ב־ אכן הפעל המזרחי בעניגי להם באמה הגנה מקצועית כדומה להכנ־ה־ה. מבחינה זו היתה החלטת התנועה בעניין הסכם האיגוד המקצועי הגיונית וגכונה. והיה עוד נימוק צדדי לחיוב הענייגין: „הסכם" עם איגוד מקצועי עם ההסתדרות היה בבחינת החליף לדעיון ההצטרפות להסתדרות שכמכד עשרות שדים היה מחלתל בלי הרף בתנועה. והיה עוד נימוק אמיתי: בהפעל המזרחי מ־שוכנעים היו בי אמנם כן — הסכם על איגוד מקצועי יאפר למעשה את מצכו של איש חפעל המזרחי שהוא מעל שכיר. אלפים שכדים היו בפעל המזרחי בימים ההם — „פעלי חק" מסכנים שתי בתגאי דיוד עלוכים ומסופלים חיו בחמון בציות וקיבים. ה„הסתדרות" היה אף לה „חשכון" כצנ־יגים ואלה. כבר מזמן היא כאה לבלל מס־קנה שלא יוכל לו להפועל המזרחי. כל גס־יוגותיה הרבים ב„שכירה" לא עלו יפה. כמו כן לא עלו יפה, כמצופה, כל הגסיוגות לאר־גן סדעה דתית חזקה במסגרת ההסתדרות. ממילא עצו אנשי ההסתדרות כדדך שכל „גוכרין יהדאין" פראגמאטיסטים מכגן וט־לידה עושים: משלימים עם המציאות ומכגן וט־ממגה את המאקסימום האפשדי. ביכיגיו הגיע עוד תלמו רכים מאגשי מפא"י בי על ידי תחליך של „קידוש לבבות". הדדגתי אולי אמשך יהא להביא את הפועל המזרחי לכלל הצטרפות להסתדרות והעיקר: רגבש על ידי כך דוב גבר הכחות הגשמאליים של „אחדות העבודה" יפס"ם.

היו אימא דכרי הגיתן. תשכון וכגות ב־מעבה הגהסכם הזה. אלא מאיז לי חתבדר בשלב מקדים למדי שכל הצדדים הדדצים ומעוגיגים בקיומו של ההסכם מעים לחלי־סין בתשבון. זוכר אני היטב את שיחתי ה־ראשונה עם אחד מראשי ההסתדרות בעניין סדרי עבודתי. ובך, בעדך היו תילופי הדכ־רים:

אני: מה יהיא סדר עבודתיי

הוא, ביום אי בשבוע יש ישיבת המחלקה לאיגוד המקצועי. הישיבה מתקיימת אחר הצהרים. ממילא יש צורך לחתבונן ליישיבה בזו בשעות שלפני צהרים.

יוק עני בשבוע — הוא בדדך כלל „יום ירושלים". תברינו — אמר — קבעו לעצכם מגגע לעלות לירושלים כדי להסדיר עניינים אף אתה תראי תצטרך לנהוג כך. הימים הקדישי הדבריבי בשבוע — המשיך והסביר לי — נועדים לבירודים שונים. ישנ־ מעשיים מסויימים. בכמה מהוועדות האלו תראי תשתתף גם אתה. בימים אלה אף מגיעים תבדים מעדי השדה ממקומות עבודה ובוחדאי תהא אף אתה בין אלה שיעגו אליהם. ואילו יום תמישי „מן הישוד" שיהא מוקדש לכמ־לגה במקדה דגן — הפועל המזרחי. כיום תמישי מקובל הדכד ש„הירושלמים" יורדים לתל־אביב וכאן מתקיימים ביום זה בכל שבוע ישיבות מיעצות עונות של מוסדות המטל־גת. תראי — סיים — אוהה הבר אחד בלבד שות...

חורסר דינאמיקה

האכזבה שעמהם בדרך הייתי להתגיל ל־עבוד הה נעדים ומדיכי לב. רצו באמת לעזוד אבל לא ידעו כיצד ובמה. לא עברו חדדים רבים וכבר נתברר לי בי הארגוד המקצועי ותסתדרותי — הגא עצמו — עוכר תהליך קטה של הסתלמדה והתכוגגות לקראת צורות ודיסות של עבודה. אינגד מקצועי בחיקף מסלאמי מדי. בהדמה מכפי שהיו רגילים לן בעבר. הדיהב לעיני מבט הכעבר כאיגודים מקצועיים שגדים ו„אינטיגיים" למבבת של אגודים ארגיים גדולים יותר. כן הגבע היה ביתקדמו ובסכמו הכגיתים כפי שהיה כעבר — בהקופת הכסמים העגגים של טרם־בדיגה. אבכי מצאיי תכדגו אל נכון כי יש להם צודה לדגיה בתחומים המקצועיים מהאיגודים המעכר לגם. התחילי לדבר בקשדות לחוץ לארץ כדי ללמוד ההתבונן. חלו גם תמודות בעמדגן של „מוצאות הפעלים" המקומיות וה„מקצועית" המקצועיות שלהם. בעבדן של ה„מקצועיות" שהה הלה. המדגיות המקצועית נעמתה ריבר ויתר אגיגה הכסמה באמיגה הדגיה ובדדה הדגיה הפכו יותר ויתר לבקומות חזה צדיכים בחדדים ראמונים. מתלגי־יות. תיקיגי עולות וכיוצא בזה. עיקדו של דבר — כך נראו לי הדברים לאחר כמה וכמה חדשים כי דמיגך ההתבונגות — הוא מסבבגים הפר בדיגה מהלה. בעד תוכ. על מבבגים בחדדים ראמונים, מתלגי־יות, תיקיגי עולות וכיוצא בזה. עיקדו של דבר — כך נראו לי הדברים לאחד כמה וכמה חדשים כי דמיגך ההתבונגות — הוא מסבבגים הפר בדיגה מהלה. ובראש הדגיה מבבגים כל כגראה לי — מקבר בתיקוי ההסכם איגה כעבד לבקדן הדגיה הקדגיה המקצועי הבעבד מוק־פא אחד מלכבה. אכבן, התקבלו עקדגיות עגיגן הכגה. הייגו כאין מקדגים אגיפות איגוד מקצועי בכמהגות. אילו אלא למעכה הדד כמעט והסכדים הכמהגו כאין אגיפות כללי. אף לא בי מיכי הדגה. אכבן, הבקבר הגיקדון שהפעל המזרחי בהחדדות שכמכד וקשה של דיונים ובירודים הבעתיים מבהם הגיגתפו כפועל מאה מראשי התנועה ומבב־הגיגה בארץ ובתפוצות. זה היה מהלך מחוכב שגגה בהגות בגימין מחוד כמה מגגגי אולם בהגות הכגיגה הגיגה בגימין מחוד משכב ב־המקגיל להואר זה הוא: מזכי"ל) מבעי הדבר שהוא אחד עמד כבדכו הענייגים והיה „מגל־גל" עיקדי של המפא ומתון המאמץ הארגוני שהיה ברוך בכך.

הגנה בתחום האיגוד המקצועי

„מוכרח" אני לשים קנצי למילה" כגרסא כגיגין מחוד בבקום זה שכן אם אפשרי כסיפורי עליו אהתייכ בהקדמת המאחר שכ־סיפורי הדשים־הסרוגים שלי. בהמשך הי דברים ואי גניע שוב הגרסא שלי. כאן כמקום זה צריך אני לחזור לסיפור שלי ולומר כי עם אלעזר גואיגון בין הגורמים הפיקריים שהפיגו ההיכם לתפקיד של בגיגא הפרטל ההדרחי בעיגיגי הפעלת ההסכם עם ההסתד־דות כדבר איגוד המקצועי.

אכן, „יחד ועם הארץ" הייתי כגרסא זה אולם דק שכעות אחדים לעבודתי ב־בית הועד הפרטל של ההסתדרות (כבגיין ברד לי „זכל לבה ספק בי לא רק אני בלבד אלא גם בכתיה מכבדים, הברי וידידי מכגי הצדדים כהכנה אינם מומחים גדולים כתרבה מגגי. בכעכ שהיתי אומר: תתמו על „הס־כם" ולא ידעו בדיוק על מה ואתמו...

פרשה זו לא אספר עליה בפרטי פרטים. אולם עיקרי הדברים הם כאלה: אנשי האיגוד המקצועי של ההסתדרות קיבלוני די יפה ל־תוך תברתם. כזכירה הכללי של ההסתדרות בימים ההם היה מרדכי בגמי האישים שעל האיגוד המקצועי — אחרון שבר ויהחיב בשל (שגיהם כעיגיש הבאות מזבירי ההסתדרות לאחר תקופת הבגיגים שבה „מלך" פנחס לבן. עם האגשים האלה הגיע הסתדרות

ઉત્તરાયણ

પ્રજાબંધુ
(15.3.1987)
274 વર્ષ 11મું
તંત્રી મણિલાલ હ. પટેલ

ઉત્તરાયણ ઉજવો ઉમંગથી પતંગથી

ઉત્તરાયણ

ઉત્તરાયણ ઉજવો ઉમંગથી
પતંગથી

מכון אבן הלל

בחוג המשפחה

בעריכת נעמי גוטקינד

„פורים שפיל" מפלסטלינה

אם בתוכנית הספרותית של הטלוויזיה „סוף ציטוט" מן השבוע שעבר העיזו המתדיינים (פרופ' אלעזר שביידר, ד"ר אבי רביצקי ויוסי שריד) בעידודו הנמרץ של המנחה ירון לונדון לחשוות את מגילת אסתר לסיפור קדנבלי שבו מרדכי היהודי מתפקר כפוליטיקאי תכלן ודב-מזימות ואסתר המלכה מוצגת כאשה מפוקפקת מאוד מבחינה מרסיות, מה לנו כי נלין על אפרים סידון שבמסגרת סידרת הספרים החדשה לילדים „אגדה של חגים" חיבר עלילת מתח בלשית על רקע שושן הבירה ושמה „הרפתקאה במסכות"?

מגילת אסתר הופכת בספר לסיפורם של רני ורותי, ילדים ישראלים שבעזרת מרבד הקסמים מוזנקים לאחור בזמן ויוצאים בשליחות סודית של ראש שידותי הביטחון של שושן הבירה?

מדגלים וסוכנים עומדים היום על הפרק הורות לפרשת פולארד, אלא שרני ורותי נשלחים לרגל דווקא ב-אדמונו של אחשוורוש ומשימתם לגלות א) מיהי המלכה החדשה שאין איש יודע את מוצאה (כזכור כך צוותה ע"י מרדכי רוזה) ב) מה קרה למלכה הקודמת? ג) מי האיש המסתורי היוצא ובא בשער המלך? ד) מה נמולו של האיש שתפס את הבוגדים במלך?

באמצעות היחכום והעזה, ובהגייתו של חרבונא הטוב, מצליח צמר „חסמבה" החדש הזה להשוף את מזימתו של המן ולהציל את עם ישראל ואפילו לחזור הביתה בשלום אל המיטה שבדירה הישראלית הממוצעת.

הסיפור, המלווה בדמויות הפלסטלינה הצבעוניות והמקסימות של רוני אורן מסתיים בדגע שבו מצווה המלך לתלות את המן.

„לא נשארנו בשושן עד י"ג באדר. הרי כבר ידענו פחות או יותר מה קורה... אנחנו מכירים את המגילה, לא?" — כך שואל סידון את קורא הצעירים.

אני לא הייתי מובנה להבטיח שתשובתם על שאלתו הרטורית תהיה חיובית. אין ספק שהספר „הרפתקאה במסכות" יפה — כמתנה, אבל נקווה שהוא והדומים לו לא יהפכו בשביל ילדים בתים חילוניים תחליף לדבר כשלעצמו כלומר, לקריאה במגילה עצמה.

בסידרה הנ"ל יצאו כבר הספרים „אגדה של האגדה" ו„אגדה של סבי בוו" ובתכנון ספרים ליום העצמאות ולראש השנה וכולם — עם גיבורים מפלסטלינה.

גיבור המגילה עשוי פלסטלינה — היכול לשמש השראה לתחפושת מתוך הספר „הרפתקאה במסיכות"

בצק לאזני המן —

גושא וחמש וריאציות

על הבלות לא אדבר ה' בצק. כל אחת — הטעמת יש המעריכה מרע ויש שי הוצה רק אכזרים. יש שי שמעריכה הרים קמוצים עם מיטקים ומין הפיות ו' יש מי שיודעת להכין מלית מהדרה בריכה ומיצים מחי' ניב. השאלה היא באיזה בצק להמרו את כל ריבוי וחכ' עוב הזה.

מת הבצק — קובע גם את הטעם והמראה של אוזן ההמן.

(א) בצק שמנת או בצק מיץ

אם את דוצה להכין אוזני המן חלבים לרשי יחדיו ב-בית של שמנת (אם את ב-דיאטה הסתפקי באשל) יחד עם 300 גרם כרגריגה, 3 ביצות קמח רקיק אבקת א-פיה, שימי לב — אפשר לוותר על אבקת האפייה ואז הבצק בעבה יותר פריך. ב-מקרה שאת מעדיפה אוזני המן „פרוות" — הכניסי כוס מים פרוורים (או חלב לפי ההעדפה) להוסיף כפית סוכר ולחכות לחסימה. ואז — לערבב בקערה ארבע כו-מות קמח, שטרם, שליש כוס סוכר, 50 גרם מרגרי-נה, 2 חלמונים. כוס מים פרוורים (או חלב פושר), קליפת לימון מגורדת ובף רום או ברנדי. אם הבצק לא תלק — הוסיפי עוד קצת קמח לפי הצורך. ההו. בסי במגבת וחכי עד שיכפיל את נפחו. דחסי בטפיחה קלה ו-הפחיתי שנית והבצק מוכן.

(ב) בצק גבינה

כאן אי אפשר לשהק. ב-פרווה. מדובר באני המן תל-ביים ממש. את צריכה ללוש תבילה מרגריבה, קופסת ג-ביצה לבנה רכה (250 גרם) שניים וחצי כוסות קמח ד-קמצוץ מלח עד שמתקבל בצק חלק ולא דביק. אם ה-בצק רביק — הוסיפי עוד קצת קמח, רשוב — לבסות ולהכניס למקרר לרבעתים שלוש.

(ג) בצק שמרים „חם"

מדובר במשהו שלא רו-ריש הרבה עבודה. פשוט ל-פורר 20 גרם שמרים ברבע כוס מים פרוורים (אל תלבי לפי ההעדפה) להוסיף כפית סוכר ולחכות לחסימה. ואז — לערבב בקערה ארבע כו-מות קמח, שטרם, שליש כוס סוכר, 50 גרם מרגרי-נה, 2 חלמונים, כוס מים פרוורים (או חלב), קליפת לימון ובף רום או ברנדי. אם הבצק לא תלק — הוסיפי עוד קצת קמח לפי הצורך. ההו. בסי במגבת וחכי עד שיכפיל את נפחו. דחסי בטפיחה קלה ו-הפחיתי שנית והבצק מוכן.

(ד) בצק שמרים „קר"

מפוררים 40 גרם שמרים בתצי כוס קמח, ומוסיפים קצת מים פרוורים עד שמתקבל הוזה בצק דליל. מניחים במ-קום חמים עד שיתפח. ו-עבשיו — שמים בקערה שש כוסות קמח, קורט מלח, תצי כוס סוכר (אפשר יותר) 400 גרם מרגרינה, 4 חלמונים, תצי כוס מים, קליפת לימון מגורדת וכמובן השמרים ש-בכוס לעיל, מכניס בעלי-טיק או בפרמנט והצנים במקרר לשעתיים ואם יש לך זמן — לכ הלה.

(ה) בצק פריך

בצק פריך לא מתוק-קשה מהבצק הפריך המתוק, לדאי לדעת מראש ולא להבהל. את מערבבת ביד בעזרת סכין או 2 סכינים שתי כו-סות קמח הוד שלושה רב-עי הכוס עם מאתיים גרם עד שנוצרים גרגרים קטנים מוסיפה בערבול קל (בלי ללוש) גם תצי כפית אבקת אפייה, חצי כוס סוכר, ביצה או שני חלמונים, קליפת לי-מון מגורדת וסוכר וניל. אפ-שר לערבל הכל בבלנדר כדי שהחיים יהיו קלים ותחש-דובת ממש אחידה, אבל כ-תנאי שצוד לא הכבסת את הקמח. הקמח מתוטף בסוף ובבחישה ידנית. גם את ה-יצירה הזו (וכדי שלא לשים בידייהו) מכניסים למקרר ל-שעה לפחות.

בחוג המשפחה — בעריכת נעמי גוטקינד

מה נצפה מה צפוי

בטלוויזיה

* „שרשלתי" (א', 21.30) — אלקסיס משיבה לסיל קולבי מדיון על הצ-עת הנשואין שלה. מאלון מסתרת לדיק סוסנגן, כי תחליטה לבטח ולסקב את תיה עם בעלה. ניק מוסר לקלאודיה את הידיעה, כי גוסהיהם של בתה ובעלה נמצאו ביחבל באקוואדור. קלאודיה מסתרה את האמת על תאונת מכוניתה. ביבה קשה פורצת בין בליק קרינגטון ובמיכון בנאתו מן הכלא.

* „ביקגיוור" (ג', 22.30) — בטשיבה שקיבל עליו לבצע את ק"ש, צלמה ציתנה ישהפייה שעקבותיה נעלמו ב-דרום אמריקה נקלע מקיגיוור לבירוך הילכות מסובך בנסיונו לשוב לעבר הגבול.

* „רשעות בארץ האלאות" — סרט טלוויזיה (ד', 22.05) — שתי כוכ-בות קולנוע מהולות של אמריקה בימיהן מגלמות את דמויותיהן שה שתי הרכ-לאיות הגדולות ששלטו בהוליוד של שנות ה'30 וה'40: אליזבט טיילור מר-איה בדמותה של לוגלה פגרסנס, ר-ין אלבסנדר מתיצבת כנגדה בדמותה של חדת הנשר.

* „444 ימים בשבי האיראני" — סרט העדה — החלק הראשון (ה', 21.30) — המס שיים לאחר ששתרדד 52 החשיפים האמרי-ים באיראן, משחזר הסרט הזה את 15 חודשי המחייה הקשה.

ב-4 בנובמבר 1979 חטפו את האמרי-קנים קבוצת מוסלמים. הסוגנים איראנ-ים, שביקשו נקמה באמריקאים על ס-מדיתם אישורה לשאת המדת לקבל טיפול רפואי בארה"ב, השתלטו על ה-שגרירות ועל אנשיה.

בסרט משולבות עדויות צרשיות משי כמה מן ההסופים, עדויות שלא סופרו לפני כן, גם כרסים שצילמו האיראנים עצמם בתוך השגרירות.

* „ראשון בין שווים" (ה', 22.30) — הפרק האחרון: יותר מעשרים שנה עבוד על ארבעת הפוליטיקאים במאבקם: מאבקים בתוך בית הנבחרים וגם על קהל הבוחרים שלהם. ועכשיו אחד מהם מעבוד את סף הבית בוואשינגטון 10 ושבר על הסא ראש הממשלה.

* „גלדיה" (ה', 23.30) — הטעם בחב-ית הנושאים האלה: כתבה על ה-ציין משה קופלרמן, מצייריה הבולטים של ישראל; מחול חדש בלהקת בת-שבע: „מאבולה ראסה" לכוראוגרפיה של אהוד נהרין; קטעים מכמה הצגות לילדים לקראת פסטיבל האטרנני הילד ויש שיערך בזג הפסח בחיפה.

נבט בפורים

* „אורה ושמחה ושמון" (מוצ"ש, 20.00) — חגיגת פורים שצילמה בקיבוץ שדה אליהו בעמק בית-שאן. בחגיגה משתלבים גם קטעים מן המגילה בקריאה על מרשאות הקיבוץ.

* מתיחות במצלמה נסתרת עם אריה אלדר (מוצ"ש, 22.00) — אריה אלדר מגלם שורת תפקי-דים מיוחדים, שבהם הוא מיחב אנשים הנקלעים למקום פעולתו, ומצלמת במצלמה נסתרת את תגובותיהם.

* „לילה באמריקה" — קומדיה קולנ-ועית עם האחים מארקס (מוצאי שבת, 22.50) — מסיבת העלילה מעמיד בראשיה, האח בעל ה-שפם המגמיד חמיצר הברול, מר אנרינג אופה כדי לקרם את ה-קריירה של סגר צעיר ומבטיח. בנסיונותיו בתחום זה הוא מצליח לטבר לחקת אופרה שלמה המעט תוכנה אמנה כלל. כשוצא האחים מנסים לחמוק מתראות מעשיהם, הם נוכחים לשערוריות והסבוכות אין סוף.

* „אלמרי" (א', 20.02) — הטעם ותכנית באחיות פורים: שני מחזות של מתרגדים — האחד מסוף ויישמן למביא, האחר מאנרי ברשות תל-אביב. בתכנית: — הבחירות במסכות, צחוק שואל צחוק, שחמט מוסיקלי, מצעדים הפרעות, ועוד.

לילדים ולנוער

בטלוויזיה הכללית והחינוכית

* יום חמישי

14.00: יהדות הצעיר — יהדות הצעיר היא תנועת הנוער הציונית של הדתה המרכזית בחוץ לארץ". כרבע מכלל תנועה הנוערים ארצה מגשימים עליה. התנועה יסדה את קיבוץ קסורה בעבר ואת מושב נווה אילן בכניסה לירושלים. הדים מוקדו בטלאת 75 שנים לתנועת יהדות הצעיר.

14.30: משפחת פליסר — פרק 9 — גלגקורה ילדת את בנה הבכור. בינתיים מחלים להציע לוויקי אפרבה האם נישואין. גם לורד ציילסדן מחזר אחרי ויקי. השניים מחלים לצאת ל-ריקוד המסחרים בבלגיה. גלגקורה עוריין רואה בטאוטאם מקסם אימם על עבריד ילדיה.

* יום ראשון

17.30: „מתגלגלים" — התכנית השלי-שית „יש קהלי". צוות הקרקס-ארון עמק בתכנית אחרונות לערב הר-אחיות. כל הסיבורים ואחרונים הרשלמה. רק בעיה אחת נותרה: יבוא קהל, אם לא יבוא.

* יום שני

17.30: „שמיניות באוויר" — תכנית לפורים, את הפרלאיד של פו-רים בתל-אביב הכינו השנה תלמידים הגרים מבית הספר לאומנויות בתיא.

התכנית „שמיניות באוויר" סלוחה את הרכנית בבית הספר ובצת הפרלאיד צוצדים מאות תלמידים עם הוריהם, חומיות נוער, להקות ריקוד, ביבות עגלות, תלבושות מסגנויות הר-.

* יום שלישי

14.15: בית הספר שלנו — סרט קולי-נוע — דיוקד לי הוא נער שר-חור כבן 12, בן למשפחת איכרים עני-ים. אך מאושרת מאד. הנער רוצה ללמוד חוץ למשפחה כסף, וכמו בן אין בית ספר באיזור מגוריו. האב נותן לבן גיבוי ומבטיל מאבק כדי שבנו יהל לל-מוד.

15.45: שמיל באמצע, שכיל בצד — ספר מבקר עם צוות אילום ב-„זו בדי" קשבות שבשרבה.

17.30: „נגב לחדשות" — הטעם מוזמן לתוכנית אודה מארצות הע-קה. האורח מוכר אנדה מיוחדת של מכשפה שהחליטה לבקר בעיר הבדולה בדי לראות שפם אותה אולמן חדשות.

* יום רביעי

15.00: מועדון הפיקוריקים — פרק 9 פיקוריק נמצא אשם במשפט ה-מהנדל נגדו ונתבע לשלם סכום גבוה של פיצויים. הוא נאלץ בדעתו שלא לשלם, אף אם יהיה עליו ללכת לכלא.

17.30: „פסטיגל דפ" — השנה היוצב חידוש בפסטיגל: המרים המשתתפים מגיעים ביקס משמיעים הידועים, נר-מ של „הטיר החדש המתמודד במחרוזת.

המשתתפים: גדי, גוב, שרי צוריאל, אלן אולא-ציק, יאיר, ציצני, דני בסון, לאה לוצ-ן, דיקי גל, רבקה זהר, שר-לם חן. להקת הרקדניות של חדרה וה-להקה הכלית „ברושי". מנחים: גדי, גוב ואברי גלצר.

* יום חמישי

14.15: קשר משפחתי — בתכנית משר-ה'מת בלי נפתלי בת 15 עם אחי יוחנן על יחסיה עם אחיה, תוריה חבריה, בחלק השני משתתפת אמה של מלי.

17.30: „מקבן ר" — הפרק האחרון: „המתקפה של אסמרדיד". צוות ביה מצליח לחרוס תחנת חלל, שמטמנה הר יהבו גריפ. וכותחתיו לצאת לכיבושים נוספים ביקים.

17.55: „מכפתה קמבל" — הפרק ה-שביעי: הרחק ממקום ישוי. גיל מתידד עם צייד חמהרני שפגש ביער. למחרת הוא מוצא אותי פצוע ומביא אותן הביתה. לטיפולו של אביו.

* יום שישי

15.45: „מהדורה מלבה" (ב' מוצ"ש, 22.10 — פטיבת פורים בטסחים מוגים. הנו-רן: משה חן.

* „מה יש פורים" (גל"צ) בוצ"ש, 00.05 — שעתיים של מהדורה מיד-חדה עם ארו סל ויתר מבחתפי „מה יש".

* „קפצנים" (גל"צ) ראשון, 09.05 עם דורי בן זאב המגיש שעתיים של מערכונים בלעדיים שהעקלסו ציי גל"צ.

* „בכון לפורים" (גל"צ) ראשון, 11.05 — מהדורה מיוחדת לפורים עם מגנים וילברסן ואורחים.

* מרתון „מה ישי" (גל"צ) ראשון 13.05 — ארבע שעות של מיטב הקטעים מתוך תוכניות „מה ישי" שהיו בעבר — עם ארז סל.

* „על תפרים" (ב) ראשון, 18.06 — קטעים נבחרים מתכנית היחיד החד-שה של יהונתן גפן.

* „מה שהיה היה" (גל"צ) ראשון, 19.05 — מפגש היסטורי של דמויות „מה ישי" בדיוקנו — עם אברי גלצר.

* אזמר בשבחיך (ב') ראשון 20.05 — פיוטים לפורים בנוסחי הדרה המזרחיות, בשילוב ראיונות עם נציגי יהדות שונים, מרדיסטאו ואפגנס-טן, שיסטרן על מנהגי הפורים בקהילו-תיהם. המנחה: משה חן.

* „מהדורה מלבה" (ב' מוצ"ש, 22.10 — פטיבת פורים בטסחים מוגים. הנו-רן: משה חן.

* „מה יש פורים" (גל"צ) מוצ"ש, 00.05 — שעתיים של מהדורה מיד-חדה עם ארו סל ויתר מבחתפי „מה ישי".

* „קפצנים" (גל"צ) ראשון, 09.05 עם דורי בן זאב המגיש שעתיים של מערכונים בלעדיים שהעקלסו ציי גל"צ.

* „בכון לפורים" (גל"צ) ראשון, 11.05 — מהדורה מיוחדת לפורים עם מגנים וילברסן ואורחים.

* מרתון „מה ישי" (גל"צ) ראשון 13.05 — ארבע שעות של מיטב הקטעים מתוך תוכניות „מה ישי" שהיו בעבר — עם ארז סל.

* „על תפרים" (ב) ראשון, 18.06 — קטעים נבחרים מתכנית היחיד החד-שה של יהונתן גפן.

* „מה שהיה היה" (גל"צ) ראשון, 19.05 — מפגש היסטורי של דמויות „מה ישי" בדיוקנו — עם אברי גלצר.

* אזמר בשבחיך (ב') ראשון 20.05 — פיוטים לפורים בנוסחי הדרה המזרחיות, בשילוב ראיונות עם נציגי יהדות שונים, מרדיסטאו ואפגנס-טן, שיסטרן על מנהגי הפורים בקהילו-תיהם. המנחה: משה חן.

* ציפוקים ושקדים — מבחר שי-רים ביידיש (ב') ראשון, 22.50 — הטעם: לקם שירים לפורים.

* „ביפורי ליקה פוריפיוטי" (גל"צ) ראשון, 00.05 — עם דרור סדר פו„ המשוחות בתכנית מיוחדת לפו-רים עם אשפי הביחור של שנות האר-בעים החמישים בארץ: אלכסנדר יהלו-מי, גימה לוקה, פרדי דרה, מעדיה דמאר-ה, יעקב בדרן ואחרים. בתכנית פושמ-עים גם מיטב הלהיטים בביצוע אמנים אלה.

* „מקום טוב באמצע" (גל"צ) שני, 13.05 — תכנית יומית חדשה בנושאי תרבות, ביחוד ואמנות: ל-אן ללכת? מה להיתחר? מה כדאי?

* „חוף השדרות" — עם נגדים ב-צחיל (גל"צ). שני, 18.05 — תכנית שניה, הטעם עם גדי משמעת. בתכנית מתארים הנגדים על עבודתם ה-מיוחדת כנגדי משמעת, קידומם המקצו-עי האישי מרגשותם בצהיל הים ממס-עי האישי והרגשתם בצהיל הים ממס-קדומם.

* „ונהפוך הוא" — חידון פורימי בשיחור חי — עם שמוליק רוזן (ב') שני, 18.06.

* „כולם הזמרות" (ב') שני, 20.05 מהדורה פורימית. קטעים מובחרים מהמופע „כל תמגילה בברם אחת".

* „שיעור בתלמוד" — מסכת „ברי-בות" — מפי הרב שבתאי סבתו (א') שלישי, 19.05.

* „שנינו יחד וכל אחד לחוד" (א') שלישי, 22.05 — הטעם קו פתיח לחחרה על נושאים לפי בחירת ה-מאזינים.

* „עיד פעם אחת" (ב') שלישי, 22.05 — הטעם „מושגים" על ה-מושב בבן בית, בכלי עבודה זכ-מאגר מידע" — שיחות עם הסוציולוגית פרופ' רבקה בר-יוסף; הנתונאי אדיה חשבה וחיים גלוקמן ממדרך המשפטים.

* „קפד ראשון" — הידונים מגוונים בהשתתפות הבאיינים — עם עיר-ליק דחן (ב') שלישי, 23.05.

* „שואל כעניין" — שאלות בענ-יני חברה והלכה עם רב ביר-אל (א') רביעי 19.05.

* „המריצה כעקבות אחד" — מס-חק רדיו פומבי (ב) רביעי, 23.05 (שידר).

* „שיעור בתניא" — מניש הרב עדין שטיינזלץ (א') חמישי, 19.05.

ברדיו

* „קבלה שבת" — פרשת „תצוה" בעריכת שבתאי ביבי (א) שישי, 15.00 — שיחה על הפרשה מפי הרב הראשי ראש אבות בתי הדין כפ"ת, הרב משה מלכה. קוזי דיוקן של עמלק ישרסס ד"ר יוסף בורג. בתחלה יקלא הזמן הירושלמי חיים כהן. בהמסרה יקי ראו משת תבושה. ואדיה יוליוס.

* „מהדורה מלבה" (ב' מוצ"ש, 22.10 — פטיבת פורים בטסחים מוגים. הנו-רן: משה חן.

* „מה יש פורים" (גל"צ) מוצ"ש, 00.05 — שעתיים של מהדורה מיד-חדה עם ארו סל ויתר מבחתפי „מה ישי".

* „קפצנים" (גל"צ) ראשון, 09.05 עם דורי בן זאב המגיש שעתיים של מערכונים בלעדיים שהעקלסו ציי גל"צ.

* „בכון לפורים" (גל"צ) ראשון, 11.05 — מהדורה מיוחדת לפורים עם מגנים וילברסן ואורחים.

* מרתון „מה ישי" (גל"צ) ראשון 13.05 — ארבע שעות של מיטב הקטעים מתוך תוכניות „מה ישי" שהיו בעבר — עם ארז סל.

* „על תפרים" (ב) ראשון, 18.06 — קטעים נבחרים מתכנית היחיד החד-שה של יהונתן גפן.

* „מה שהיה היה" (גל"צ) ראשון, 19.05 — מפגש היסטורי של דמויות „מה ישי" בדיוקנו — עם אברי גלצר.

* אזמר בשבחיך (ב') ראשון 20.05 — פיוטים לפורים בנוסחי הדרה המזרחיות, בשילוב ראיונות עם נציגי יהדות שונים, מרדיסטאו ואפגנס-טן, שיסטרן על מנהגי הפורים בקהילו-תיהם. המנחה: משה חן.

* ציפוקים ושקדים — מבחר שי-רים ביידיש (ב') ראשון, 22.50 — הטעם: לקם שירים לפורים.

* „ביפורי ליקה פוריפיוטי" (גל"צ) ראשון, 00.05 — עם דרור סדר פו„ המשוחות בתכנית מיוחדת לפו-רים עם אשפי הביחור של שנות האר-בעים החמישים בארץ: אלכסנדר יהלו-מי, גימה לוקה, פרדי דרה, מעדיה דמאר-ה, יעקב בדרן ואחרים. בתכנית פושמ-עים גם מיטב הלהיטים בביצוע אמנים אלה.

* „מקום טוב באמצע" (גל"צ) שני, 13.05 — תכנית יומית חדשה בנושאי תרבות, ביחוד ואמנות: ל-אן ללכת? מה להיתחר? מה כדאי?

* „חוף השדרות" — עם נגדים ב-צחיל (גל"צ). שני, 18.05 — תכנית שניה, הטעם עם גדי משמעת. בתכנית מתארים הנגדים על עבודתם ה-מיוחדת כנגדי משמעת, קידומם המקצו-עי האישי מרגשותם בצהיל הים ממס-עי האישי והרגשתם בצהיל הים ממס-קדומם.

* „ונהפוך הוא" — חידון פורימי בשיחור חי — עם שמוליק רוזן (ב') שני, 18.06.

* „כולם הזמרות" (ב') שני, 20.05 מהדורה פורימית. קטעים מובחרים מהמופע „כל תמגילה בברם אחת".

* „שיעור בתלמוד" — מסכת „ברי-בות" — מפי הרב שבתאי סבתו (א') שלישי, 19.05.

* „שנינו יחד וכל אחד לחוד" (א') שלישי, 22.05 — הטעם קו פתיח לחחרה על נושאים לפי בחירת ה-מאזינים.

* „עיד פעם אחת" (ב') שלישי, 22.05 — הטעם „מושגים" על ה-מושב בבן בית, בכלי עבודה זכ-מאגר מידע" — שיחות עם הסוציולוגית פרופ' רבקה בר-יוסף; הנתונאי אדיה חשבה וחיים גלוקמן ממדרך המשפטים.

* „קפד ראשון" — הידונים מגוונים בהשתתפות הבאיינים — עם עיר-ליק דחן (ב') שלישי, 23.05.

* „שואל כעניין" — שאלות בענ-יני חברה והלכה עם רב ביר-אל (א') רביעי 19.05.

* „המריצה כעקבות אחד" — מס-חק רדיו פומבי (ב) רביעי, 23.05 (שידר).

* „שיעור בתניא" — מניש הרב עדין שטיינזלץ (א') חמישי, 19.05.

ברדיו * בטלוויזיה

בעריכת שולה מוסטיק

בחופשת פורים (15-16.3.87) תשדר הטלוויזיה החינוכית משדרים מיוחדים לתא. החל משעה 9.00 ועד ל-17.30.

את השידורים תפתח תכנית עונתית משעשעת של „שעת כושר", שבה מופיעים כל המנחים בתוכניות.

9.40: מיפורים מן העולם — האיר מתולל דה בטמטוט — מיפור עם דרום אמריקני המוראר כיצד הנמר הגאמאן ע"י כחות שונים שונקרו בדרכו ביער.

11.00: איש הצעצועים — סרט קלטוע — סרט משעשע על ילד יתום המאמץ את עצמו בבן לאיכר ומגיעה בעירת נידחת, ומנסה בשיעון הפואר ביצור צעצועים כדי לשמח את הדתתים.

12.35: בעלי חיים המופלאים — מופע ראווה המציג בעלי חיים בעלי „תכונות אנושיות", או באלה שיש להם קשרים מיוחדים עם אנשים.

14.45: חצות — סרבל, סיפור אמבה — סרט המציגר לצופים את האגדה הקסומה של הקרבל, בחצות ארמתות חצות העתיקים, שבטאות התעלות והביכרות מלאים באנשים מרופשים בתחפושות עיקות ומדרגיות.

15.30: „חוב פומטוס" פורימי — (שידור חוזר — יום ב' 09.20) — ברחוב יוזה קרבל צבעוני משעשע עיבור חדש לסגולה. השעות שעשועות סלוחיה מעוזה, פינת כישול אופנוקים, להקת קצב, מבוקי חרשות מדהים, ועוד. הכל השמחה הזאת, בהשתתפותם של קיפי (שרי צוריאל), דיל בן-דוד (אוטניק), יוחנן עמיר, גון דשנר, מיקי קם, אלברט אילת, שמואל שילה ושאר חשוקים תשבותים של הסדרה.

16.00: (שידור חוזר — יום ב' 10.30): „זהו זה" פורימית: אתרגות לעונת זה. עד לחופשת הקיץ. — מחני מטשוטוב, גדי גוב ומבלה גליקמן, בחרדיות על האגדה כלה במגילת אסתר. יהדם בוקר יחיה אחשורוש, עוקרה חמן — הל"ל איסור, ועוד — מי בזן, רמי קליינשטין, שלמה גרנוך ותזמ"ר חיפה בקטע מתוך „בוכנטרה".

יום ב' — הוא יום „זהו פורים — ולא אחרת".

שלוש תכניות פורים של „זהו זה" משובצות באותו יום — ב-10.30 שידור חוזר מפורים 1985, ב-13.00 התכנית „לאחר שנחיים" וב-16.00 — תכנית המפלצות המסורתית מפורים 1986.

לפני כל שידור, באותו יום ישובצו קטעים משעשעים מתכניות „זהו זה" ושנות זהו ומשמשה כרבוי הרצף בין השידורים.

את השידורים תפתח מיום ב' „שעת כושר". בה משתעשעת אורה דוין האלין בבלונים. נא לחכון בלון בבית.

„מנטר" של הנוער דוון ישדר בשעה 12.00 וב-14.15 „יקר בחצר הגלד ארתור", עפ"י מרק סוחין.

מה חדש?

קאזינו פעם בשנה

„לאס-וגאס". מדובר בטעון עם מכסה גב שקוף הבאפשר לבעליו לצפות בפע-לת המגנון. אבל מי שמשחק גלגלי הש-ניים לא מספק אותו יכול בעורת שלוש סבעות מעגליות הסובבות ציר מיוחד עם חץ המחוברות למבסה לחתק עליו גם לוסר, בינגו, מיני בלאקג'ק ו-רולטה.

את שעון המהמרים הצינו בהופעת בכו-רה חגיגית בבית הנבחרים של צריך ב-נוכחות החברה הנוצצת של אירופה כולה ותיכובים הללו חגבו את האירוע בהימו-רים כשבון.

אגב יש גם רגמים של לאס-וגאס לג-שים חדנים למיליונרים, המשיבבים ביה-לומים ובוהב.

*

מנגל ולא שיפוד

בבאורים מנגל תרכבים מיד על ב-פרדי בכר וקומבוץ בחיק הטבע. אבל המנ-גל שבו מדובר הפעם הוא שם של מפעל משותף לקיבוצים למרכבים ולציידות צב-גליל העליון העוסקים בגידול תפוחים וב-הכנת ה„סיידר" המפורסם. מין תפוחים מבצי ללא תוספות. אחרי שקנו ה„מנגלים" מהצפון בסכום של כמאתיים אלף דולר את הזכות לייצר מיצים נוספים (תפוזים אבוכדוליות, אננס וקוקסייל פירות כמגנו, פטיל-ייה וכבנה) מכפל נת. הם משוויקים עוה את המיצים החדשים תחת השם ה-מפחרי „צ'פיזון". מובר במיץ מבצי לנמרי עם קוביות קרח ושותים עד ריא ידע.

אמנם הלוח הצבעי ומסורת ישראל „מר-שים" הישרים בחג אחד לנמרי, בחגובה ולא בפורים. אבל למען אוירת ה„נהפוך הוא" אספר על טעון חדש ש„המציאה" חברת לוגנין הטוויצרית שזכה להיקרא על שם בירת תחימורים של ארצות הברית.

פינת הבול

מאת חיים לנגלבן

ב-ז"ן בניסן ה'תשמ"ן — 16 באפריל 1987. „יפיק הפיות הבולאי הישראלי בול זכרון, המוקדש למשחקי „הפועל".

מפחקי „הפועל" נערכים אחת לארבע שנים בהסותו של נשיא המדינה ובראש הטעצה הציבורית של המשחקים. עומד הכוונה הכללי של הסחדרות העובדים הבלולה.

כיתוס „הפועל" נערך לראשונה בשנת 1928. הים זה מסגנו של כל חברי שהה-אגודות. שנטלו חלק בתחרויות ופגשים שונים בענפי ספורט רבים. האידיאל שלו היה אחדים וכלל שהתנהגו שוחרה הסטרטאים הצעירים, כך השתנה אופיו של מפעל זה.

כיום זהו אירוע שיא המסכם פעילות של ה-אגודות הספורט הגדולה ביותר בישר-ראל. הוא מהוה במאות תחרויות ומפגשים בכל „הבי הארץ.

עד עתה המדינה היה זה אירוע ישראלי כלבד. אולם בכיתוס הראשון שנערך במדינה ישראל בשנת 1952 השתתפו, לראשונה, גם ספורטאים הפעילים בחו"ל.

המשחקים עצמם, הנערכים שנה אחת לפני החדרויות האוליפיאדה, משמשים הכ-נה טובה לבחינה כושרם ויכולתם של ספורטאים מצוינים מכל חלקי הבל ואמנם, המ"מד הבינלאומי של תחרויות אלה מעו-רר עניין רב בקרב אוהדי הספורט בארץ ומחוצה לה.

ספורטאים מצטיינים בענפים שונים נוטלים חלק ב„תחרויות המגנה" מיוחדות ומעלים את הרמה האיכותית והעשיבה. לפי שהסביר לנו מר יצחק אופק, הנה-כיר הכולי של „הפועל" וישב ראש הוועד האולימפי בישראל, משחקי „הפועל" מוכ-רים על-ידי האחדות הספורט הבינלאו-מית הכללים בלוח האירועים שלה. ראשי הספורט העולמי מכבדים את המשחקים בנוכחותם ומורמים לאירוע משקל בינלאו-מי ניכר.

כאמור, משחקי הפועל לציון „ביגוס" ת"צ זוכה לתגבחה בולאית בשרי מכתולו של בר אלמליח, לזכותו מיצובי בולים רבים וגם מדליות זכרון, כגון מדליית מכ-טיקו משנת 1979. הבול בעריך של 90 אגורות, מראה את סמל כיתוס הפועל ה-13 וכן עליו מופיע כרוז: „משחקי הפועל 1987".

הבולים נקפסים בבית הדפוס של לוזין אפשטיין בשישה, פוטוליטו.

מן הראוי לציין, כי תוצאות „הגיגלו" סמנכפת לארגון ספורט הפועלים הבינלאו-מי ובארבעה ענפי ספורט: התעמלות, כדורגל, טניס וכדורסל. משחקים אלה הם אליפות העולם של ספורט הפועלים.

בר אופק, מזכיר „הפועל" מוסיף, כי בעונה אחת עם האירועים התחרו-תיים הלצוגיים יקיים מסה המשחקים שו-רה של אירועי ספורט עממיים בכל הלקי הארץ כמו צעדות ומירוצים עממיים, ב-השתתפות רבמות בני נוער ובוגרים. באי-לת, למשל, יתקיים מרגיד מיוחד לספורט-אים ממקומות עבודה הנערא „ספורטיא-דהי". כמו כן יערכו, מבחני כושר גופני בהשתתפות הנוערות הנוער החלוציות, גימ-לאים וחברי מתנ"סים.

מסה הארצי של הפעולות „הפועל" גם מרסם רשימת 25 ענפי ספורט בני תחרות: אתלטיקה, קלה, שחייה, כדוריסל, הרמת משקולות, היאבקות, גימוד, כלילה, קשי-תות, שיט, קראטים, סנים, סגיס-שולחן, סיוף, אופניים, רוגבי, רכיבה על סוסים, כדורגל, קטרגל שחמט, ברידג', כדורעף, כדוריד, כדורסים, התעמלות וגימוד.

ביום הופעת הבולים — 16 באפריל 1987, תוצע למכירה מעבפת „היום הראשון" שהיתמר במחיר של 1.10 ש"ח

גליון הדגאר השלם מכיל 15 בולים עם 5 שבלי ביאור המצורפים לשורת הבולים המתחדשה, על השובל מופיע סמל „הפועל". בחוסמת המחובה: משחקי הפו-על 1987 בעברית ובלועזית.

הסתדרות הפועל המזרחי
האגף לתרבות

פורים לדורות

מרצאי שב"ק פר' „תצוה" (14.3.87)

קרית מוצקין — **מסיבת פורים** בבית התרבות של העירייה, בשעה 21.30. בתוכנית: דב פורים, תבדרן האמון: התי יהודה חיימוביץ, כיתר, שירה בציבור.

ירוחם — **מסיבת פורים** תתקיים במועדון צעירים, בהשתתפות דור צעיר בנר־עקיבא, בשעה 20.30, בהנחיית שרה סורש, ביידור, תחפושת, בלוני אקורדיון והצוגה ביגוד.

קרית חיים — **מסיבת פורים** תתקיים במועדון. תחפושת, דברי ברכה, שירה בציבור בלוני אקורדיון.

קרית שמואל — **מסיבת פורים** תתקיים בשעה 21.00, בבית משפחת הצעירה, בהנחיית יפה פרץ — יריד מוצגת הסגיף, שירה בציבור בלוני אקורדיוניסט הגב' תנה קליין.

קרית שמואל — **מסיבת פורים** ותקיים עבור צעירים משוחרי בלומנטל, תחפושת, בשעה 21.00, המבוה: ש. בלומנטל.

ראשון־לציון — **מסיבת פורים** תתקיים באולמי „אבדרך", בשעה 22.00, בהשתתפות: אמונה ובשמרת הצעירה. בהיכנית האומנותית: עמי דיין, תומרת קול רינה, בהנהלתו של אריה אברון (הוברמן).

יום ראשון י"ר אדר תשמ"ז (15.3.87)

קרית הרצוג בני־ברק — **מסיבת פורים** תתקיים באולם הספורט שע"י בית הספר התיכון הטכנולוגי חדתי לבנות, בשעה 20.30 בשיתוף הדור הצעיר. בתוכנית: שלמה (ניינוי) גולדברג, בהנחי בדרן, דורון ואב, קוסם בדרן, תחרות תחפושת גישא פרסים, ביגוד פרוביזי, ביצוע קל.

גבעת שמואל — **מסיבת פורים** תתקיים בבית־הכנסת שבת־אחים, בהשתתפות הרב אלבז, חברי מועצת הסניף, גבאי בית־כנסת, בשעה 19.00. — ביידור, תחפושת, שירה בציבור בלוני אקורדיוניסט.

אור יהודה — **מסיבת פורים** תתקיים בבית הכנסת ע"ש אלי כהן זיל, בהשתתפות הרבנים המקומיים, בשעה 17.30. שירה בציבור.

רמת גנקס — **מסיבת פוריים** תתקיים בבית־הכנסת שבת־בשעה 10.30 בבוקר. בהשתתפות הרב שמעון המרכזי, הרב אלבז, שירה בציבור.

נהריה — **נשף פוריים** יערך אי"ה בבית הכנסת ע"ש קדושי אוי"ז דקר. בתכנית: שירה חסרה מפי מרבי האומנים — מר אלי אוזן, דוד רוזהיר, ויקטור עזרה. נימים ריסר, יעקב מישון, ויקטור חסקן. ברכות: מר דב סנא — יריד המרצה הדתית תמן ראש העיר; עודד יצחקי — תבר הנהלת הפיידה: דיר יצחק בן גר — סגן ראש העיר; אליהו עפיא — חזן ביהכ"נ; חיים סמייה — גבאי בית הכנסת. — מנחה הערב: אפרים עפיה — חזן בית־הכנסת.

כפר סבא — **מסיבת פורים** תתקיים אי"ה בבית כנסת „משכן ישראל", בשעה 20.00. דברי פתיחה: להודיע אלברט. תכנית אומנותית: תחפושות, להקת השרונים, ושירה בציבור.

המנחה: יהודה אשר

נ.ב. מסיבות שיתקיימו ביומי שני ושלישי, נשרפם אחרי שבת.

● **אוזרים בנין** — בשנת 1986 היה לחברה רווח מותאם של 1.5 מיליון שקל בהשוואה ל־הפסד מותאם של 2.6 מיליון שקל בשנה קודמת. הון ה־עצמי המותאם הסתכם ב־45 מיליון שקל. יצוין, כי ההת־ייבויות השוטפות של החברה הסתכמו ב־37.7 מיליון שקל לעומת הרכוש השוטף שהסתכם ב־67.6 מיליון שקל.

● **בקל סחר** — הרווח המותאם בשנת 1986 הסתכם ב־5.1 מיל־יון שקל בהשוואה לרווח של 1.8 מיליון שקל בשנה קוד־מת.

בתנועה

פרשת השבוע

בשבת בהמשך שיבקין רח' הס־ערכה 40 תל־אביב ומרצה: הגבי ר־בקה נהי.

במנין ובערב רחבי קרית שלום ומרצה: הרבנית סגל.

בדרך הנצחון בבית הכנסת בש־עה 11.15 לפנה"צ. הרבנית נתי דשמיש.

מרצאי־שבת

מניף קרית־עקרון

בסניף הפתוח בשעה 8.00 ש־רים. קריאת מגילה ע"י שמעון ש־עדיד.

יום שני, שלישי

קרית־גת

באור לקראת הפסח, ב„אמונתי" רח' המרגלית 100. כל ההכנסות קר־דש למוסדות ילדים.

„אמונה" תאיל — המיזר לקליטה חברתית רוחנית של עולים

נתניה — ביום שישי תבקרנה ח־ברות בבתי העולים במרכז קליטה בר־יהודה, מצון סהרן, הצל משפ־חות עולות בעיר לתבאת משלות מגוון. ילדי בתי־הספר הכמ"ד שחיל ויסב"ים יביאו משלוחי מנות לתב־ריזנה התלמידים העולים.

כסד סבא

ביכים אלה תאורגן עצומה לשח־רור בבה ואיתיר, של דיר ומה אר־סניס, מטורם עליה במשך 15 שנה.

עצומה זו תשלח למר שולץ שר החוץ במשלת ארצות־הברית. ב־ארגנת: אסתר איזנברג.

שבת

ירושלים — עולים שזה עתה ה־גיעו יתארחו במשך השבת אצל מ־שפחות בקבוצים.

קרית־מלאכי

שבת מוקדשת לעולים החדשים ב־בית הכנסת לעולים. דברי ברכה ע"י אישי ציבור. יומר מרכזי בוגלו יעצים בשירי שבת. קידוש וכיבוד.

יום שני

בבצרון יתקיים תוג התנ"ך בשעה 8 בערב: ע"י הרבנית גולדשמיט.

יום שלישי

שעור התניך עם הגבי עץ חיים. יתקיים מו' אדר תשמ"ז 17.3.87 בשעה 4.30 אחה"צ במועדון רח' זי־נגוף 209 תל־אביב.

חוג דרוזבוס

יתקיים מ"ו אדר תשמ"ז 17.3.87 בשעה 5 אחה"צ בביתה של הגבי מיבה יערי רח' בצלאל תל־אביב. בהשתתפות המשורדת בתיה אמתוב־סלי.

נטיה לעליות בבורסה

מגמה מעורבת עם נטיה ברור־ה לעליות שערים שימשה את שבוע המסחר בבורסת החופש־יות. בסיומו המסחרי נרשמה ע־ליות שערים ל־201 מניות תני־רות ערך המהוים מגוון 36 ש־ירון או 119 אחרות שנסחרו ל־יא שינוי בשערן. מחזור הע־סקות במניות החופשיות הסתכם אתמול ב־12.1 מיליון שקל.

אתמול בבורסה

עליות השערים שהיו בשוק ה־מניות החופשיות בתחילת השבוע ואתמול קיזזו את הירידות שהיו באמצע השבוע, כך שבסיום שר־בועי עלה שוק המניות החופש־יות בשיעור ממוצע של 0.53 אחו־דים. אתמול עלה שוק המניות הד־תפשיות בשיעור ממוצע של 1.17 אחוזים.

בצמוד להשקעות הסולידיים הי־תה אתמול נטיה לעליות שערים מתונות. מניות ההסדר עלו עד 1.2% (בנק לאומי). בסיכום שבועי עלו מניות ההסדר בשיעור ממוצע של 2.42 אחוזים. איגרות החוב הצמודות למדד עלו אתמול בשיעור ממוצע של 0.04 אחוזים ולשמרת זאת האיגרות הלא־ריות ירדו ב־שיעור ממוצע של 0.20 אחוזים.

במערכת קרנות הנאמנות לא הר־תה פילות מהותית. בקרנות הי־מניות ואיזה צבירה בהיקף נמוך, ומנגד בקרנות הסולידיות היו מד־יונות בהיקף נמוך. יצוין כי סק־דנות בהיקף 4 מיליון דולר שהיו במערכת ביום קודם נבעו מפריר־נות של אחד מחברי הבורסה שפעל עבור לקוחותיו. אותו חבר בר־רסה הפיע במגמת מכיות. בדרך כלל, ביתי המסחר ואנשיהם, ול־שמה זאת הוא הצריך לרכוש מני־ות המלר.

כאמור, בתחילת הרשימה, היתה אתמול תפנית חיובית בשוק המני־ות. המתפשרות, הנמנית ביותר לירידות השערים שפקדו את השוק בימי מסחר קו־רמים, ומתוך הערכות כי מדד ה־מחירים לצרכן עבור חדש פברואר (שיפורסם ביום ראשון) יהיה ב־סביבות ה־2%, דהיינו, בשיעור נ־מך מתחזיות מקומות שהיו עד עתה.

המגמה החיובית במניות הופע־

שערי המניות

המניה	המחיר	שינוי בגרוש	שינוי ב־%
ספנות 0.1	2185	+175	+ 8.7
הבינלאומי	4830		
פי. בי.	5925	+155	+ 2.7
אי.די.בי. כ'	91200		
אגוד	68400	+700	+ 1.0
דיסקונט א'	116300	—350	— 0.3
מזרחי ע"ש	37670	+150	+ 0.4
פועלים ע"ש	62350	+640	+ 1.0
כללי	157750		
בינ"ל	34650	+460	+ 1.2
מימון 1.0	52100		
אדגים	35300	+700	+ 2.0
לאומי משי' ש'	9190		
מחמ"ש	4180		
משכן	3780		
עצמאות	16100	+460	+ 2.9
טפחות ע"ש	23700		
מידב	7802	— 78	— 1.0
שלמון	871		
לאומי תני' ש'	12305		
הסנה	425	+ 10	+ 2.4
סקוריסט	1359		
שופרסל א'	11100	+ 50	+ 0.5
דלק	5470	+150	+ 2.8
אורן 1	736	+ 30	+ 4.3
אפריקה			
אפריקה 1.0	43500	+100	+ 0.2
נכסים	3320		
גב ים 0.5	3812		
הכשרה	82950	+200	+ 0.2
ישפרו	5999	+184	+ 3.2
ישרס	22580	+1579	+ 7.5
כלל בלין	725	+ 24	+ 3.4
מבר	3127	+120	+ 4.0
נאות אביב	11500		
דסקו כ"ן	5375		
פולגת 4	3190	+ 40	+ 1.3
פולגון	15250	+1000	+ 7.0
אזרחן 1.0	8810	+ 23	+ 0.3
כבלים	46000		
קיפ' פח 1.0	4510	+110	+ 2.5
אלקו ע"ש	5140	+ 82	+ 1.6
אלקטרה 5.0	1485	+ 20	+ 1.4
כלל אלקטרו'	2605		
אי. סי.	1300	+ 40	+ 3.2
תעשי מידול	787	+ 48	+ 6.5
דשנים 5	1540		
חיפה כימי'	900	+ 42	+ 4.9
מבע	11750		
ים המלח	3800		
פטרוכימים	618	+ 13	+ 2.2
פרוטאגרום	22070		
מפעלי נייר	443500	+3000	+ 0.7
פולק 5	1530	+ 50	+ 3.4
מרכזית	12120		
כלל תעשיות	2635	+ 55	+ 2.1
אי.די.בי. פי'	8700		
החברה 1	18400		
אמפא	26500	+802	+ 3.1
פולגים השק'	10800	+600	+ 5.9
דיסקונט ה'	5660	+130	+ 2.4
מזרחי השק'	30600	+200	+ 0.7
יצוא	14500	+400	+ 2.8
ירדן	3550	+ 50	+ 1.4
כלל ישראל 10			
פז השקעות	3865	+185	+ 5.0
עזה 0.5	3100	+230	+ 8.0
פמה 0.5	8590	+280	+ 3.5

לוח הצופה

● **למכירה** בירושלים בהודמנות במנהרה המרתחת + חדר ארו־נות + שירותים כשלים + אפשרות להרחבה קיר סלסון: 03/283993.

● **מזנון** עתיק מיוחד + עיטורים מסורתיים. 3,500 שיח. 03—993042.

● **בבני ברק** 3 ק"ג + חדר"ש עם אפשרות בניה על הגג. 03—706555, 03—663012.

● **בפתח תקוה** באורים קומה ד' (בלי) 3½ + פנת אוכל + מרפסות 57.000 דולר. 03—9225008.

מדור שידוכים

● **לרתיים/ות** ולסטודנטים/ות רוקים/ות לנישואין מאושרים 11 ! התקשרו ל„רחל" — 03—719042, 03—720032.

למכירה

חיפושית פולקסווגן

שנת 1961 — סוס לשנה

15,000 שקל. הדש

יצחק — טל. 03-451823

למכירה

בנבעת אבו־מרשה, בנמין ב'

מגרש

דו־משפחתי

יפה — 660 מ"ר נטו

המחיר 35,000 $

לא כולל ביטוח

טלפון 02-818327

כלים נאים מכסף

מרחיבים דעתו של אדם...

מתנה מכסף לפורים!

מבחר כלי כסף

ודברי קודש

בסגנון עתיק ובעיצוב חדיש

אל תקנה מתנה מכסף

לפני שביקרת אצלנו!

גן־צבי

תל־אביב, רחי רמבים 24,

(בית שני מאלובי). טל' 664072

תל אביב מדיקל סנטר

אקופונטורה הומאופטיה

הטיפולים ניתנים ע"י רופא — M.D.

כאבים: גב, ראש, פרקים, רמטיזם ועוד

אלרגיות: אסטמה, ברונכיטיס ספסיסית, נזלת אלרגית,

בדיקה לנילוי אלרגיות ועוד.

דכאונות, חרדות, הרזיה, הפסקת עישון — טיפול חד פעמי. בדיקת שיער ובדיקות כלליות.

טלפונים: — 239215, 221226, 451563

בית הדיסאים, רחי רינס 18 תל־אביב

רגיס בע"מ

מודעה

להודיע בזה, כי האסיפה הכללית היוצאת מן הכלל של בעלי המניות של החברה, שנתכנסה ונתקיימה ביום 12.3.1987 בתל־אביב, קיבלה את אחד החלטה מיוחדת לתקן את תוכיר ההתאגדות של החברה ע"י הוספתן של המטרות המניות מטה לחוכיר ההתאגדות של החברה, במובא להלן:

א. סימנו של ס' 2(א) לתוכיר ההתאגדות של החברה ישונה ויהיה מעתה ס' 2(א), ובמקומו יבוא ס' 2(א) חדש בנוסח שלהלן: — 2(א) החברה כשרה לכל זכות חובה ופעולה משפטית.

ב. לאחר ס' 2(א) בתוכיר ההתאגדות של החברה יבואו ויתוספו סעיפי המשנה שלהלן: —

(2א) להשכיר ולמכור כימואנים ו/או בסתכנים ו/או בכל דרך אחרת רכב לטוגיו השונים.

(3א) להשכיר ולמכיר כימואנים ו/או בסתכנים ו/או בכל דרך אחרת ציוד מכני הנהוג למוגיו השונים, לרבות טרקטרים, מחפרים, מפלסות, מלגזות וכיו"ב.

(4א) להשכיר ולמכור כימואנים ו/או בסתכנים ו/או בכל דרך אחרת ציוד עידוני הנשייתי לסוגיו השונים — לרבות מבונות מיאוש ושאיבה.

(5א) להשכיר ולמכיר כימואנים ו/או בסתכנים ו/או בכל דרך אחרת במות הידראוליות, לרבות במות כאלו המיוכבות על כלי רכב ו/או נגררים.

(6א) להשכיר ולמכור כימואנים ו/או בסתכנים ו/או בכל דרך אחרת כנופים למוגיהם השונים ובהם מנופים ניידים וניידים.

גדעון אורחיר

יו"ר האסיפה

בתנועה

הכפר־אל — „הפוהמ"ז

במועדון רמת אביב, רח' ברזילאי 33 שעור בתלמוד מסכת תולין ע"י הרב מ. אוזיגו בשבת בבוקר.

במועדון קרית שלום ליל שבת ב־8 שעור בדף היומי ע"י הרב י. שולמן. בשבת בבוקר ב־11 שעור בפרשת השבוע ע"י מר י. פישמן. 12 שעור במסכת בבא מציעא ע"י הרב גבל ושעור בדף יומי ע"י הרב י. שולמן. אחה"צ ב־4 בסיבת שנון שבת על פרשת השבוע יריצה י. שולמן.

בביהכנ"ס עולי אפגניסטן בכפר שלם א' שעור ומרה ע"י הח' מאיר רבי.

בביהכנ"ס בר אילן בשבת ב־10 שעור במסכת שבת ע"י הרב גפתלי טרוס.

בביהכנ"ס הפוהמ"ז בהמשך שב־קין שעור במדרש רבא אחרי קבלה שבת שעור בגמרא מסכת יומא לפני מנחה ע"י הרב מרדכי בהרב.

בביהכנ"ס שער שמים רחוב הי־מפעלים ב־1.30 שיעור בפרשת הי־שבוע ע"י הרב מלאכי.

בביהכנ"ס ראשון לציון מגדל עת לבנה ב־5 שעור באורח חיים ע"י הרב י. מלאכי.

בביהכנ"ס קול תורה רח' רוקח 20 בשעות קדושא רבה יריצה בפר־ש. זלמן הכהן.

בתודנון המשך שבקין שבון ה־פוהמ"ז מגין צעירים בבוקר ב־שה 10.30 שעור במסכת בבא בתרא מגיה השעור מר מרדכי מרופר.

בביהכנ"ס הפועל המזרחי אבן גבירול 195 בבוקר בשעה 10.30 שעור בהלמוד במסכת בבא בתרא ע"י יוסף סילס.

שעור במשנה ע"י יוסף סילס ב־שעה 4.00.

בביהכנ"ס המרכזי שד' סמאסס 22 ת"א בליל שבת עורש לאחר קב־לת שבת משנה יומית ע"י ר' פנחס שינמן.

בשעה 8 בבוקר מסכת בכורות ע"י פ. שינמן בשעה 8.45 בבוקר ספר החינוך מ.י. בראון.

בשעה 9.30 בבוקר מדרש דבה ע"י ר' י.מ. בראון.

בשעה 4 אחה"צ מסכת יבמות ע"י ד' פנחס שילמן.

בשעה 4 אחה"צ דף יומי מסכת סנהדרין ע"י ר' מ.י. בראון.

בשעה 4 אחה"צ אור חיים ודברי אגדה ד' י. עובי. בסעודה שלי־שית משנה יומית ע"י ר' פנחס שילמן.

הסתדרות הפועל המזרחי „מועדון לתבר"

י ר ו ש ל י ם

יום ראשון:

בשעה 10 בבוקר שיעור במסכת בבא מציעא — הרב ר. שבואליבן.

יום שני:

בשעה 10 בבוקר שיעור במסכת סנהדרין — ד"ר אברהם אדוי.

יום שלישי:

בשעה 6 אחה"צ הרב שמחה יוד־שלמי — פורים ביכים הנם ובזמן הזה — בשעה 18.00 מר ג. שטרן — הרפואה הסבעונית וגיל הזקנה.

יום רביעי:

בשעות 11—12 בבוקר עריך אריה אביאור — יוצא בעניני ביטוח לאומי בתים משותפים ונזיקין הה' יואל שיסטן — יוצא בעניני חינוך ושיקום.

יום חמישי:

בשעה 10 בבוקר אגדות הי"ל — ד"ר ש.ו. כהנא.

תל אביב

[illegible]

השבת פרשה תצוה — זכור בשעה 16.30 יוצה הרב ש. זלמן הוכמן בעיונים בפרשת זכור. פרש־נות בבנלת אסתר חג הפורים בהל־כה ובמנהגים. החזן יראשי מר משה צוטרין ישמיע פרקי זמרה ושירי פורים. הרב ד"ר ש.ו. כהנא יאא דברו בעניני דיומא בירושי־לים המקדש ובבני ברית. הרב ש. זלמן הוכמן יקרא את ה־מגילה במוצאי שבת בשעה 190. בבית הכנסת חסיד בוהרש שד' הטמילד 112 ובביקר בשעה 00.

בית הכנסת הבריל

רח' אלנבי 110 תל־אביב

השבת, שבת זכור, בבית הכנסת הגדול בתל־אביב, יצבור לפני ה־היבה החזן מאיר תופשטר. לפני־קבלת השבת, השעור ברבים, בפי בבא בית הכנסת מר אבהם חצ־רוני בהלכות מלבים ה' ה בנושא: „בלחמה בעמלק בדור דור".

קריאת המגילה במוצאי ש"ק ב־שעה 6.45 בערב.

המוסד לביטוח לאומי

הודעה למבוטח העצמאי ולמבוטח שאינו שכיר ויש לו הכנסה

בחודש מרץ 1987 אתם פטורים מלשלם את דמי - הביטוח בעבור חודש פברואר 1987

את המקדמה שמותר תשלומה ב־15 באפריל 1987 יש לשלם כרגיל, בהתאם לחוק.

מבוטחים שכבר שילמו את דמי הביטוח בעד חודש פברואר רשאים להפנות את התשלום מדמי־המקדמה שעליהם לשלם בעד חודש מרץ 1987 (שמועדו ב־15 באפריל 1987) והכל בתיאום עם סניף המוסד שבו מתנהל חשבון דמי־הביטוח.

המוסד להשגחה וליחסי ציבור

המוסד לביטוח לאומי

הודעה למעסיקים

החודש פטור המעסיק מלשלם את דמי הביטוח עבור עובדיו לחודש פברואר 1987

משכרו של העובד לחודש פברואר יגבה המעסיק דמי ביטוח כרגיל, בדי שיהיה אפשר לזכות את חשבון המעסיק בסכום דמי הביטוח המגיעים ממנו על פי החוק.

על המעסיק להגיש את הדין וחשבון לחודש פברואר 1987 עד 16 במרס 1987

באמצעות: בנק הדואר, בנק המזרחי המאוחד, הבנק הבינלאומי הראשון לישראל או בנק הפועלים

המעסיק יעביר את הדין וחשבון בעד חודש פברואר ממולא על בל פרטיו בצירוף השלום של 5 ש"ח (הסכום יוחשם במשבצת „הסכום ששולם בש"ח" בטופס הדיווח ב. ל. / 102).

התשלום יזקף לזכות חשבון דמי הביטוח של המעסיק, והוא הבאי לקבלת אישור על מסירת דין וחשבון במועד.

מעסיק שלא יגיש הדרישה במועד המתוקי לא יזכה בדמי ביטוח.

מעסיקים שכבר שילמו את דמי הביטוח בעד חודש פברואר רשאים להפנות את התשלום מדמי הביטוח שעליהם לשלם בעד חודש מרץ 1987, והכל בתיאום עם סניף המוסד שבו מתנהל חשבונם.

את דמי הביטוח לחודש מרץ 1987 ואילך על המעסיק לשלם כרגיל לפי הוראות החוק.

ועדת בירור ומה הלאה?

(סוף מעמוד 3)

היא תקבע שלא ידע, תחשוף את המחדל של המערכת המדינית כולה. מכל מקום, שרים הם צריכים להתאמץ בעקבות מסקנות כאלה.

האיש שלא רצה לדעת

ראש הממשלה, יצחק שמיר, הופיע, כאמור, במתנגד המרתיף ביותר לחקירה בפרשת יונתן פולארד. גם בפרשת הסב"כ התנגד לחקירה. בכתבות להערות על חקירה מיידית, לאחר ש־נודעו לו פרטי האירוע באוסרבוס מספר 300 לאשקלון, הסמין את דאשר בחול. הכתובת זו גרמה לכך, שפרשת הסב"כ התגלגלה כבדוד שלג, עד שהגיעה לדרגים של חקירה משפטית. הרי אפשר היה למנוע זאת.

שמיר דואה בחקירה „הרס עצמי", כדברי־יש סבורים שהוא ממשיך לחיות בתקופת הכת־תרת ולא התרגל עדיין לסדרי מדינה. עמדתנו זו א־ית נוגעת רק כפרשת פולארד. הוא כמהוה אצינו קו רציף בכל הפרשיות. ומם קו זה יכ־להתוובה. שמן קו מדיניציבורי כזה אינו יכול להתקבל על הדעת.

רו"ח ועדת כהן, שדרכה בפרשת סברה רשתילה, קורא לכך „קוות חוקים". שר ה־תקשורת דאז מרדכי ציפורי מסר לשמיר, כי קיבל אינפורמציה על סבח שנערך במחנות מברה רשתילה בבירות. וביקשו להתערב ולפ־עול בעניין.

מר שמיר שר החוץ לא טרח לספל במידע זה קהגיע אליו. הוא התעלם. לא רצה לדעת. אף לא מצא לנכון להתעניין בכמה שקרה? שמיר ביטא עמדתו השבוע כאשר אמר בפומבי: למה והפרה הזו? למה החיסוט בפצעים? כדי שלא יגלידו? למה יהודים שרים למוטיגו יותר מדורים?

חקירה צריך כדי להעניש את האשמים וכדי להפיק לקחים, ולא רק כדי לחמט בפצעים.

בפרשה זו בעשה מעשה שהיה בו כדי לסכן את הגדולה שבקהילות ישראל. להתכיר אותה כפני מצב של „באמנות כפולה" ולעודד בעק־בות כך אנטישמיות. כיצד זה יכול לקרות? כיצד זה ייתכן שהוגע המדיני לא ידע? מי הסמיך את הפרסקים בכך להתחיק לכת עד כדי כך? מדוע לא לומדים לקח לאחר כמה נסיונות מרים וכשלונות גדולים, שהיו, החל מפרשת לבון ועד היום?

איך זה ייתכן שהדג המבצעי מחליט על דעת עצמו לעשות צעד סכיני, בעל משמעות מדינית ממדרגה ראשונה ולא מצא לנכון להתייעץ עם הדג המדיני?!

בין הדרג המדיני והדרג המבצעי

נתק בין הדרג המדיני, קרי שר הביטחון יצחק רבין, לבין הדרג המבצעי, קרי הרמטכ"ל, נדם לאי הבנות בכמה נושאים, בינתם מינוי כל אלים אביאם סלע לכפקד בס"ש וקידומו בדרגה, ומינוי של אלוף מגנה ידמיהו אולמרט לפקד הנח"ל שבוטל עוד בטרם בכנס לתוקש. נתק זה הוא שגרם למפולת בפרשת יונתן פולארד, כאשר הדרג המבצעי לא מצא לנכון להבביר מידע לדרג המדיני, מהו המרגל ש־כספק מסמכים סכבנגו של בית היוצר האמ־ריקני, ואילו הדרג המדיני לא שאל.

נתק זה הוא שאיפשר לשלוכאליות להש־תולל, כאשר נשלחה הזמנה לנסיפה האווידי האמריקני להשתתף במקם כיניוו של סלע ל־מפקד בס"ש בהיל האחדיד וקידומו בדרגה לתת אלוף. לעומת זה, אמרו בצה"ל, הדרג המדיני כנסה להעביר את האחריות לדרג המבצעי. הונים במסכ"ל אמרו, כי פרישתו הקרובה של הרמטכ"ל משה לוי גרמה לכך שהוא יחפוך כתובת לכל הפעולות שאירעו בפרשת פולארד. הוא נתן לביקורת חסרת תקדים מצד שר הביטחון. הדבר כי כדור האמה נפל במגרש שלו ורצה לגלגל אותו לכגרש אחר.

הרמטכ"ל ומפקד חיל האויר מתנגדים ל־צעד של עגירה כלפי אלוף מכנה אביאם סלע. הם הסבירו זאת בשיחה עם השר יצחק רבין, רבין סתנן, שמאחר שפרשת אביאם סלע נמצאה לטיפול מדיני צריך היה לתאם עמו את ציתוי מיגוי העלאתו בדרגה ולא להמכיר אותו כפני עובדות. לעומת זאת, הדרג המבצעי טוען, ש־רבין היה צריך להוריד הוראות כעיגון זה לדרג המבצעי ולהעמיד אותו על תוכרת זי־בעיה. אך הוא לא עשה זאת. בסוים כך הם לא אשמים בכל הפרשה. רבין צריך היה להוריד הוראות ברחדות לדרג המבצעי מה הוחלט ב־קביעים המדיני בפרשת פולארד. ובה הן המסק־נות מכך לגבי קרחמו של אביאם סלע. אך הוא כנראה לא טיפל בכך. ואל לי עכביו לדבוס על אחרים.

בכל הפרשה הזו היה צריך בהיתי כל סעדות ואסיטות. מצד הדרג המדיני המבצעי גם יחד.

שער חליפין בחט"ח

בנק המזרחי המאוחד בע"מ

שערי קניה ומכירה של בנקנוטים והעברות במטבע־חוץ ליום 12.3.87, עד למחרת בשעה 12:30, לעסקות בדולרים עד לסך 1,000 דולר וביותר המטבעות עד שווי 500 דולר, יהיו במפורט להלן:

בנוסף לשערים דלהלן יש לגבות עמלה בשיעור של 0.75%

המדינה	המטבע	יחי'	שער קניה (שקים)	שער מכירה (שקים)	שער קניה (בנקנוטים)	שער עמירה (בנקנוטים)
ארה"ב	דולר	1	1.6619	1.6321	1.58	1.66
בריטניה	לישים	1	2.5685	2.6008	2.51	2.65
גרמניה	מרק	1	0.8672	0.8781	0.85	0.89
צרפת	פרנק	1	0.2604	0.2638	0.24	0.27
הולנד	גילדין	1	0.7677	0.7774	0.75	0.79
שוויץ	פרנק	1	1.0352	1.0483	1.01	1.07
שוודיה	כתר	1	0.2489	0.2521	0.24	0.26
נורווגיה	כתר	1	0.2308	0.2337	0.22 *	0.24 *
דנמרק	כתר	1	0.2301	0.2330	0.22 *	0.24 *
פינלנד	מרק	1	0.3545	0.3590	0.34	0.37
קנדה	דולר	1	1.2262	1.2416	1.19	1.25
אוסטרליה	דולר	1	1.1105	1.1245	1.04	1.15
יוון	דראכמה	1	0.7688	0.7785		
איטליה	לירה	10	1.2346	1.2502	1.21	1.27
אירלנד	לירה	1000	1.2220	1.2374	1.14 **	1.36 **
יפן	ין	100	1.0524	1.0657	1.03	1.08

* רק לגבי בנקנוטים בערכים של עד 100 בחר.

** רק לגבי בנקנוטים בערכים של עד 10,000 לירות

לגבי בנקנוטים בערכים גבוהים יותר יש לקבל את השער מהאגף לעסקות זרות.

נוגן דוד

טלפון חירום 101: ירושלים, בית־שמש, תל־אביב, חיפה, נהריה, עכו, חדרה, הרצליה, כפר־סבא, נתניה, קרית־שמונה, עפולה, ראשון לציון, באר־שבע, אוסקים, דימונה, ערד, אילת.

ירושלים — **טל' 523133**, בית־שמש — **81288**, תל־אביב — **460111**, רמת־גן, בבעויים, בני ברק — **781111**, פתח־תקוה — **9231112**, קרית־אונו — **344442**, חולון — **803133/4**, בנים — **585555/6**, חיפה — **512233/4**, נהריה — **923333**, **979333**, עכו — **912333**, קרית־טבעון — **931401**, קרית־ביאליק — **721817**, חדרה — **063-22333**, הרצליה — **541333**, כפר־סבא — **33222**, סבריה — **067-90111**, קרית־שמונה — **067-44334**, בית־שאן — **065-8722**, עפולה — **065-93333/4**, חצור הגלילית — **067-36333**, קצרין — **067-61333**, מרכז העמק — **065-7333**, מגדל־העמק — **065-4006**, רחובות — **054-451333**, אשדוד — **055-51332/3**, אשקלון — **051-23323**, לוד — **054-229133**, רמלה — **054-221022**, קרית־גת — **051-881333**, קרית־מלאכי — **055-8233**, ראשון־לציון — **942333**, שדרות — **057-97074**, באר־שבע — **057-78333**, אופקים — **923022**, מיצובה — **941033**, דימונה — **59333**, ערד — **957222**, ירוחם — **80133**, מצפה־רמון — **88333**, אילת — **059-72333**, צפת — **067-30333**.

בתי נורקחת

ירושלים:

ירושלים, רח' יפו 212, 520073.

תל אביב:

בס, פרישמן 66, 237326. „מגן חיים" סניף צהלון, שד' ירושלים 98 יפו, טל. 822986.

פתח תקוה:

סוטיפארם, רח' שפירא 43, טל. 909030.

נתניה:

הדסה, רח' הרצל 34, טל. 22243.

חולון:

דיר חורי, רח' סוקולוב 70, טל. 842433.

חיפה:

נוה שאנן, התיכון 37, 235530.

ר"ג:

אסוטה, דבוסינסקי 41 ר"ג, טל. 7511874.

יום שבת

ירושלים:

קופ"ח של הסתדרות, מרפאת רמבה, רח' המ"ג 28, טל. 523191.

מרצאי־שבת

בית חולים ביקור חולים, רח' שטראוס 5, טל. 223141.

תל־אביב:

בס, פרישמן 66, 237326. זיוה, אציל 52, שכ' התקוה, 378403.

מרצאי־שבת

בס, פרישמן 66, 237326. זיוה, אציל 52, שכ' התקוה, טל. 378403.

פתח־תקוה:

מרכז השדרון, רח' אהרון קציר 40, טל. 911078.

נתניה:

הכנן, שד' ריצמן 13, טל. 22985.

עין יהב, עין יהב 4, 884854.

חיפה:

הדס, חידב 53, 252214.

ב"ש ר"ג:

רכת יצחק, ירושלים 96 ר"ג טל. 777506.

חיפה

בבית הכנסת הנוכר

„יבנה — נצח ישראל" חיפה

התפילות בליל שבת לפי זמני הדלקת נרות, ובשבת בבוקר ב־8.15 לפני התפילה ב־7.30 שעור בתלמוד ע"י הרב ישעיהו נגר. רבי של בית הכנסת לפני הקריאה ליישר משניות לזכרם של תלמידי בי"ס שנפלו במערכות ישראל.

בית הכנסת הפועל המזרחי

בשבת בשעה 7.00 בבוקר יה־מפי המנ' מנחם המר, ובשעה 10.30 שיעור בחוג רבבי"ס כפי ה־תני יוסף קרייצר.

תל אביב

[illegible]

השבת פרשה תצוה — זכור בשעה 16.30 יוצה הרב ש. זלמן הוכמן בעיונים בפרשת זכור. פרש־נות בבנלת אסתר חג הפורים בהל־כה ובמנהגים. החזן יראשי מר משה צוטרין ישמיע פרקי זמרה ושירי פורים. הרב ד"ר ש.ו. כהנא יאא דברו בעניני דיומא בירושי־לים המקדש ובבני ברית. הרב ש. זלמן הוכמן יקרא את ה־מגילה במוצאי שבת בשעה 190. בבית הכנסת חסיד בוהרש שד' הטמילד 112 ובביקר בשעה 00.

בית הכנסת הבריל

רח' אלנבי 110 תל־אביב

השבת, שבת זכור, בבית הכנסת הגדול בתל־אביב, יצבור לפני ה־היבה החזן מאיר תופשטר. לפני־קבלת השבת, השעור ברבים, בפי בבא בית הכנסת מר אבהם חצ־רוני בהלכות מלבים ה' ה בנושא: „בלחמה בעמלק בדור דור".

קריאת המגילה במוצאי ש"ק ב־שעה 6.45 בערב.

דרוזי

קול המוסיקה

06.00 „שמע ישראל"; 06.02 „צ־לילי בוקר"; 07.07 „מה נשמע"; 07.09 „בהאזנה ניחוחה"; 09.00 „קונצרט בוקר"; 11.57 „בנשים שירי"; 12.00 „מן הס

מכזאי מן הארץ

שר האוצר, משה נסים, בביקורו ביישובי עוטה:

סיוע הממשלה למושבים מותנה בהתייעלות ובהתארגנות מחדש

שר האוצר, משה נסים, בי־קר ביישובי המועצה האזורית אלומות, ביום שני בוקר, ממש עם הגיעו, נפגש עם מרכזי המועצה האזורית ונציגי המושבים בתחום המועצה.

לבקרת בלבא, יוזר הכרעה אזורית „עוזה", הגיה לפני הפר את מלשבים הנכבדים על הפרק, כגון מחיר פרן, כי מתוך 800 כתי אב הנאכלים את המושבים והקי בים באיזור, רק 200 מהמרבים באמת סלא מחלקאה. לדבריו, זו הי הגאה של המכבר מחלקאות ובדיגות המגילה בתחום הכלכלי.

היום נדבר, מזכיל אינה המוסר מים, הגיע לפני הגד את הישבי התנייבות וישובי איגוד המושב בים. הוא ציין כי בקרב הציבור הרחב נוצר הרושם כי התנייבות הנוכחית הינה כשלון, אך בפועל הוא מיוצרת אם מיבב התפוקה הלאומי, ומצבה הנכיסי איתן.

מוכיל איגוד המושבים העלה עוד את בעיות הריבית הרוצחת על הלוואות, והסיע הבוכבן מתבטא מלוואות שהריבית עליהן גבוהה הינה כחוות גמל רציבי על גב הלוות המושבים.

שר האוצר משה נסים, אשר בי־ית עניין רב בבעיות שהתגנו לפי נון, אמר: „ההתייעלות הינה מפ־תל ציבור אמיתי, אני לא מהאר לעבור את מדינה ישראל ללא הי הנייעלות. הבמבר מהתרבות לא זר לי. המדינה נתנה הרבה לתת־ יעבות, אינה נותנת גם כיום ותיתן בעתיד".

הבר בדון כי ידי ניכר מהבעבר ביבת מוכיר הנייעלות. ובהתיחי בות ללא בסיס במגזרים השונים, כולל בחקלאות.

שר האוצר נתה ביקורת על מר סר ארגוני קניות והדגיש כי חלקם פעלו מעבר לתפקידם המוגדר, תוך כעירת שגראות רבות בניהול הפר־ נסי.

עוד אמר הבר, כי המיכנית הי כלכלית הנכונות עמה ליבה לחקי ראות, תוך יצירת הנאים טובים בשוק אשר יאפשרו הגילת חרי בית.

בגישא המושבים ציין הבר, כי מישב סאין לו נתבים לעמוק כי הקלאות עליו להעניק לישוב עתי־ לתי, כגון כן הערבות המלדיה בגר־ מת לכך שמושבים ביקולים להתי־ קיים בלבדים בלל הבדבים הי בעיותיים.

לבסוף אמר שר האוצר: „נשתדל למצוא פתרונות רציניים בתאבון מעודף, מהמה, כמיכון, מבנ"ציות ביבה, מהתארגנות שהמה הוך הה־ ייעלות וריסון.

מזכ"ל ההסתדרות הביע תמיכה במאבקם של העובדים הסוציאלים

המאבק שבנהלת המזכירות הד־ ארצית של איגוד העובדים הס־ מציאליים למען מעמדם והגאי עבודתם של העובדים הסוציא־ ליים במדינה נדון בישיבה שקיים מזכיל ההסתדרות הי"ב ישראל קיבוץ עם מזכירת האיגוד שרה דילברשטיין.

בישיבה הובהר שהשרותים הסו־ ציאליים בבדיכת עוכדים בפני מש־ כר לרגל נטישת עובדים רבים את מעבודתם בלשכות בשל חוסר בסתון פיזי, עומס יתר ושכר נבוך.

המזכיל קיבל הביע הבכרה ב־ מאבק האיגוד לשיפוד התנאים של העובדים כדי למנוע נטישה עצ־ מיה למוסד את אחד השירותים הבסרתיים החיוניים בבדינה. קיבל דבריה שהפתרונות המוצעים ע"י הבוברות לשיפור המצב ידוני ו יכולים אינן קשבת במוסדות המתמר

משרד הבריאות קבע כי האוויר בפ"ת מהמזוהמים ביותר בארץ

— מאת משה לוי,

סופר „הצופה" בפתח־תקוה

פתח־תקוה היא אחת הערים המזוהמות ביותר מיבחינת אי־ איכות אוויר — כך מוסיף מיכאל מר־ דור שבראל פרנס, מנהל אגודת הסביבה במשרד הבריאות.

נקבע כי דם לחקים מצין ניבור למדיקה רצופה של איכות האויר במקומות שונים בפתח־תקוה, אך מערך כזה פרם הוקם.

בעתיד עקרים אשר יבחנו בע־ לה בדבכון הבזהבים יצבירי את תוצאותיהם לשרות הבס־אולגי בבית־דגון.

מבדת המריאות גילה 12 מפעלים העשיריתים כמוקדי זיהום באיזור התעשיה גדול בפתח תקוה.

היהלולא לזכר הרב יוסף מלול זצ"ל בבית שאן

מאת א. צבי גבעון

עצרת רבה משתתפים נערכה בבית הכנסת „אבני" בבית שאן לזכרו של הארמ"ר הרב יוסף מלול זצ"ל כיום פטירתו.

נכחו בין השאר בנו של האדמו"ר הרב הראשי של ירחום הרב דוד מ־ לול, שהשביע את הדרשה העיקרית בעצרת. בהתכנסות ובעבודה בציה השתתפו גם שני המקובלים הבקר־ מים ר' מכלוף לסרי ור' אברהם תוריגמן, חברי מועצה מקומית והי מועצה הדתית. הנהה את והילולא יהושע אביטן, סגן יו"ר המועצה הדתית. פרטנים בליווי בזמרת מזרחית השמיעו פרקי תפילה ואמרה תפיי לה מיוחדה לעלוי נשמה של ה' צדקנית הסבה מלול.

המשטרה מזהירה מפני שימוש בתחפושות מסוכנות

המשטרה מזהירה את ציבור הוריהם המלוים משפחות בתח־ פושות ואביזרים מסוכנים בתו הפורים הקרוב לקראת בשמחת הפורים, מאמצעות מי ודות הבטיחות מאיים, קשות אלפי עלרבים הנראים להיות מבוכרים מאביזרי פורים מסוכ־ נים.

סניף גני תקווה ישלח 2,000 מנות לתושבים ביישוב

סניף הסניפה הדתית הלאו־ מית בגני תקווה הודיע על כי מבצע מיוחד מנות מפורים לבל בית בישוב.

נקבע כי יחולקו כ־2000 משלוחי מנות, כלומנה הא בקשרים וכי בלתרים.

ראשי הסניף הביע תודתם לרוח הצעיר ולמחנכי „אלינרי" על ע־ בודתם המסירה במבצע, ולמנהל מחלקת הטרבות של הסניפה יצחק בוסקי, על עזרתו.

מדוע התפרסמה חוות דעתך בעניין נקש קודם שהובאה לידיעתי?

שר המשפטים שריר ליועץ המשפטי לממשלה:

שר המשפטים אברהם שריר הודיע לכתבול משרד המשפטים מאיר נגאר לפני כאיפוס הנוכי נים והקבוצות, בכל הבאלות הי מתעוררות, בעקבות ספק הדין בעניין הענרתו של נקש יצא־ כה, שבוהר כל הנוגע לדיבש הדבר הודיע ליועץ המשפטי דקר תריים, כי באיסוף הנתונים יפגל רק כגבול המשרד ולא הדיבן עצמו.

„הכד הביע בפני היועץ תרעוכת קטה, כי בעבר יתקבלו כל ה־ הנתונים הנוגעים מהבדיקת ודבר בה סיעדתי מנכיל המשרד, ישוחף הדיבן המשפטי לבמשלה בחוות דעת מקצועיות.

בהודעה רבמית מטעם משרד ה־ מספבים שבמסרה לעדכום אתבול באמר, כי שר המשפטים הביע בפני הדיבן המשפטי לבמשלה תרעומת קטה על כך שנודע לכלי התקשורת על חוות דעתו, בעניין הסגרתו של ניתם לצרפת. חוות דעה שהיתה א־ בודה להיות מוגשת אחבור לשר המשפטים.

„הכד הביע בפני היועץ תרעוכת בעיתון, כי בעבר יתקבלו כל ה־ הנתונים הנוגעים לבמשלה בחוות דעת מקצועיות.

בהודעה רבמית מטעם משרד ה־ מספבים שבמסרה לעדכום אתבול באמר, כי שר המשפטים הביע בפני הדיבן המשפטי לבמשלה תרעומת קטה על כך שנודע לכלי התקשורת על חוות דעתו, בעניין הסגרתו של ניתם לצרפת. חוות דעה שהיתה א־ בודה להיות מוגשת אחבור לשר המשפטים.

חוג למדיטציה פועל בחיפה בארלם השייך לעיירייה

מאת א. צבי גבעון

עיריית חיפה מעמידה את אר־

לם „בית הרמשלדה" שבמרשתה לכת עבודת אלילים, הפעלה בבמבוה של חוג מדיטציה מרכ־ מרכמלים. פעילות הבה היא לי מי דעת רבים כבדר של עבודה זרה, היא אבודה בהבלות האי־ בור. ההוג מתבבש בבקבים ד־ פיבב של הקבמת קבורת הישוב־ הדות לתבונות ובמיטרם כי אבות אלילים הדיבים. לפי דעת מבשבים לפסיכולוגיה ודבמ מי הבבים פולחן הרבר עלול לגרום לחלולה נפשיה, בדבים הבר־ אבודה.

מבת בלישנטל, חבר הנהלת ה־ עיריה מבעם הרשבה הדתית ה־ אבודה פבה באחריבה שבית ל־ ראש הבדיר אריה גודאל בדרישה לבמבע הבכרת אולם, הבריך ל־ עיריה לכל המיבעדרות לשם מ־ דיטציה, כפי שבמרבבים בליחות שהלבבו של לחות הבדעיות ה־ עירוניים.

אישים ומוסדות

— קהל רב ביניהם ראש עיריית חיפה אריה גודאל דבני חיפה וה־ סביבה, ראש המועצה הדתית ישר־ אל לבון, חברי מרבצת הפידיה משה בלישנטל ויצחק בן, חברי מרבצה הדתית באו לקבלת הפנים שבערכה בביתו של הרב יעקב נ. תבונה רחובל, ראש ישיבת הב־ ר"א בחיפה לרגל בישואי בנם הרב מאיר חיים עביג, ובדיה לאה בת הרב יחזה ורבקה הלפרין.

החופה התקיימה באולם „מגדמה — קשתי בארבו ספיר, בגבעת שאול בירושלים.

— אישי תורה, שופטים וכשפר־ נים, ראשי וחלמיד, ישיבת „מרכז הרב" השתתפו השבוע בבישואיהם של חיים בן דוד, חדשה צפרי ב־ ישיבת מרכז הרב, עם חנה בת נחום ובניה רקובר, את הקידושין ערך הרב עוראשי לישראל ראש ישיבת „מרכז הרב" הגר"א שפירא, ובברכות נתבבדו הראשון לציון הר־ גרים אליקו, הרב שאול ישראלי, הרב ברוך רקובר, הרב אליעזר גולדשמיט, הרב יחיה עוז הרב יעקבוב, הדרי, בקריאת המגבלה נחי כבד הרב דב ליאור.

מסגרת חדשנית בנח"ל: גרעיני נח"ל במגמה תורנית

מאת חיים פיגרס — כתב „הצופה"

מסגרת הדשנית של הקבת גרעיני נח"ל במגמה הדתית, הולכת ומתבבשת בקרב מעגלי הבחי"ל, מבהבבבה הינה — לבשיר לבמבגרות אלה גם את הלומדי ישיבות הבסבר.

במבגרת הדתיה אבודים הבבי בעיבי הבחי"ל הדתי, הי מבעבים לבמשבי הקבת, ומבקי אבוד המשבים של הפרבל הבדתי, לשלב את הי שירות בבבא ובמשבך עם לוי מדים בדבבבה — לבבים — ולבבוד בבבלולה — לבבות.

הבבין של מיזוב זה, בבעע בבבר חברי גרעין „אלינרי" של בני עקיבא, שבים לא מבבר את הקוטה אימוני הבדיבות ר־ הא מיוחד לבשבב הבבר — שבכות מחלה בביקעה.

בדבין הבבדבר לבבבר בבפר־ חדדים בדבבה אוד עבדה ר־ אילו בבוה הבדעין תלבבבה הי קופה מבדיבה בבבללת הקיבוץ הדתי בבדה אלידו.

בבלידוב הבבדבר של בבאון „מבגיבה" של איגוד המשבים של הבבל הבבדחי בדין, כי מבשבים שיתוביים מבגוביים בגוביבי ב־ חיל תודבים כדי שיתגבדו את הישובים בבחינה חברתית דתית. בדין עד כי שילוב זה מאפבר ייבום הבמבה של חיזוק הישו־ בים באוזבים חיוביים מבד חבר־ כים נוספים, זאת לאחר שהתב־ ברר כי רבים בקרב הבכיבי בני עקיבא מבבקבים להבשיך ולל־ מוד ובזה גיבבה לבאבור, ה־ אפשרות לעבות־כן, בבמבגרת ה־ גוביל הבחשבי.

האגף לתרבות בתנועה ייזום משלוחי מנות לחייליי צה"ל

כאת מרפרנו בתל־אביב

ביבי הפיבים יעדבו בבריבה מביבי הבבוגה בארץ מעילות הבי ומבבבה, בבבגרת הבעיבבות ה־ חדבה של האגף לתרבות.

יצחק בבסקי, מבכיל האגף מסר כי לקראת יבי הפורים עומדים הב־ ר' התנועה להבגיה ובדוש וליום משלוחי מנות, לחיילי צהל וכן בין הבבי הבגיבים עבבם.

לבד מבך החלט לארח השנה את העולים החדשים הנבצאים בבדכוי הקליטה הבסוכים לישובים ובין א־ לה את שלי אוכלוסיה שילדיהם מ־ תחנכים במוסדות חנוך ממלכתיים דתיים.

האגף לתרבות ממשיך בינתיים ב־ הכנות לקיומם של טיולים מאורג־ נים בחול המועד פסח, בשטילים אלה יקיפו את כל מסגרות הנוע־ ר' ישבבה הדתית בארץ.

בית החולים בקור חולים ירושלים

ברכות מזל־טוב

להולדת הבנים/הבנות

אלפסי ריקה וקורדה	— בת	כהן יהודיה וגבריאל	— בת
אוזרין עדנה ועמנו	— בן	כרמי מיכאל ואורליה	— בת
אוזנה תמר ומרדכי	— בת	כהן יצחק ונאלנה	— בת
אבלס עדידה ובנימין	— בת	לוטביג שרה ויוסף	— בן
בן שלמה דליה ואוזן	— בת	לוברבוים רחלה יעקב	— בן
בוימן בלה ומשה	— בן	מהגר מרטין ובנימין	— בן
בן יוסף אלוט וגרליה	— בן	מחבר נטלי ורן	— בן
בן חמו מרי ומאיר	— בן	מאיר מרטון ופינקוס	— בן
בן עדיבה מזל ואברהם	— בן	סלומון שרה ויעקב	— בת
בראם חיים ולאה	— בן	סבג יצחק וחנה	— בת
גבול עדיבה ואברהם	— בת	עוד שי ועל דיוד	— בת
גולדבלט עפרה חיים	— בת	עמיר מאיר חוה	— בת
גרוסמן בלה וישעיהו	— בן	פרנשטין גרדה ומשה	— בן
דוד דינה אליהו	— בן	פלארי אירים ובנימין	— בן
דוגן שולמית ויצחק	— בן	פרידנס מלכה חיים	— בן
הדובמן בחמה ובחמן	— בן	פולק צביה ושרגא	— בן
הרשמן מלכה ודוד	— בת	צבאבה מיטה ואלי	— בת
הלברטון שרה וחזקאל	— בת	קראוס אסתר ובחמיה	— בת
חפצי ברכה ועזרא	— בן	קסטנ מזגה וחזקאל	— בן
יחזקאל אוהרן חוה	— בת	רייכמן חנה ואהב	— בת
כהן דיאל ואורמלד	— בן	רחבברג דבאלה אלהיה	— בת
כהן בת־שבע תמרה	— בת	רחנגרטן מיכל ושלום	— בן

יזכו הזהרים לגדלם לתורה, לחופה ולמעשים טובים

ההנהלה

אמונה

לחברת ההנהלה הארצית

שרה פריד

עם היבחרך כיו"ר מזכירות

סניף המפד"ל בקרית גת

שלוחות לך מיטב ברכותינו

באגודלי הצלחה להצעדת התנועה קדימה — במעלה

אמונה — תנועת האשה הדתית לאומית

לחברנו עמוס חג'ג' גילבוע

ורעיתו טובה תחי

שפע ברכות ואיחולים לבביים

לנישואי בנם גולן נ"י עב"ג לאה סיטון תחי

תזכו לרוות מהם רוב עונג תחת

דגל ישראל יבורך

רפאל בן נתן

מזכיל לענייני רווחה וכלכלה

„לה - מאדם"

יבוא ושיווק כובעי נשים ואביזרי אופנה

רח' מהליבר 2 פתח תקוה — 03-9326962

* הגיעו כובעי נשים לאביב ולקיץ
* תכשיטים במיטבות וליחידים
* אנו מופיעים בחוגי בית בהתאם להזמנה

באיכות ובמחירים אין לנו מתחרים

חג שמח

ולהתראות!!!

הרבנות הראשית — המועצה הדתית

פתח־תקוה

חוזר

מכרז מס'—ד חיצוני ופנימי

אנו מודיעים על

משרה פנויה

לתפקיד רב פוסק -

בכולל פיקוח על בית המטבחיים

התנאים הדרושים:

1. כושר מהרבנות הראשית לישראל למילוי תפקיד רב פ.סק.
2. הסכמת הרבנים הראשיים לפתח־תקוה.
3. בעלי ידע ונסיון בבדיקת סביני בחיטה ובדיקת בקר עגים חוץ.
4. בעל התפקיד חייב להיות תושב קבוע בפתח־תקוה.

מעמד שאינו תושב המקום יתקבל לתפקיד הנ"ל, יכנס לתפקיד רק אחרי הנחת מקום מגורים לפתח־תקוה באופן קבוע.

המעוניינים בתפקיד הנ"ל יגישו הצעה מפורטת, תולדות הייב הדדות, הנרשות, בהקפה מגורה, ירוגם עליה מכרז מס—ד, עד תאריך כ"ט אדר תשמ"ז — 30.3.1987.

מלביאל אייזנבר

ראש המועצה

בס"ד

ועדת סת"ם שליד הרבנות הראשית לישראל

המועצה הדתית מטה בנימין — הקרן לכתיבת ספרי תורה מטה בנימין

אנו שמחים להודיע לציבור על

קיום השתלמויות בנושאים הבאים:

1) סופרי סת"ם (כולל לימוד הלכתי ומעשי)
2) מגיהים (כולל לימוד הלכתי ושימוש מעשי)

בתום ההשתלמות יגשו המעוניינים לבחינות המאושרות על ידי הרבנות הראשית לישראל.

פרטים במשרדי המועצה הדתית מטה־בנימין

פסגות, ד. נ. מודיעין בנימין

או בטלפון 02-976363, בשעות העבודה.

מלון גני שמשון - אשקלון

מודיע

כי לאור הביקוש הרב החלטנו להפעיל

בפסח הבעל"ט את מתקני מלון דגון

נוהר מספר מצומצם של חדרים לאירוח

על פי מיטב המסורת המלונאית שלנו

הזמנת — גני שמשון — אשקלון

טל' 34666 — 051-36641

התנועה הדתית לאומית

לשכת המזכיר הכללי — ועדת התרבות — פנלי ה"א

לקראת המושב הבא של ועידת התנועה

שיוקדש לבירור רעיוני-אידיאולוגי, יתקיים

כינוס אזורי

לתושבי גוש דן והסביבה

בהשתתפות מו"ל התנועה הרב יצחק לוי

נושא הדיון:

מיעוט דתי ורוב חילוני במדינה יהודית

בותבי הדיון: זבולון המר — חבר לעניני דתות

ד"ר ח. מ. בסוק — ראש אגף החינוך בעיריית ת"א

מנחה: משה אישון, עורך „המעה"

ברכות: שמחה רבד עו"ד ומנהל התרבות בסניף תל אביב

הכינוס יתקיים א"ה, ביום רביעי, י"ז באדר (18.3.87), בשעה 19.00, בבית סוקולוב, רח' קפלן 4 תל־אביב.

הבדים אחרים ומעילים מזמינים — בא לדיון!

כסף לאורך כל הדרך

• גם תוכנית חסכון בעלת התשואה הגבוהה ביותר לתקופה הקצרה ביותר.

• גם זכאות להלוואה בריבית מועדפת

רק בבנק המזרחי תוכל לפתוח תוכנית חסכון "צמד תשואה" לשנתיים או לחמש שנים ולקבל את הריבית הגבוהה ביותר לתקופה הנבחרת ביותר (לא כולל מענקים) שנתית נומינלית לתקופת כל שנתיים.

100% מהחסכון לא נגרע

בכבודי, לכם ולמשפחתכם

בנק המזרחי

חלפו מאז שנים של מאבק ללא פשרה מאת גפל מכנו האדם

אליהו (אלי) אביבי ז"ל

נתיחד עם זכרו בבית הקברות הצבאי, בקרית שאול, ביום שלישי, ט"ז באדר תשמ"ז (17.3.87), בשעה 3.30 אחה"צ.

האזכרה והלימוד לעילוי נשמתו יתקיים באותו יום בשעה 5.00 אחה"צ בביתו, רח' הרצל 75 פתח־תקוה.

ההורים

יוסף ושולמית אביבי

ובני המשפחה

המועצה המקומית יהוד

למשפחת אלטלף הנכבדה

נאמני הנחמים על פטירתו של ראש המשפחה

ר' אברהם אלטלף זצ"ל

ראש המועצה לשעבר, הנבחר הראשון בבחינת ציון וירושלים השלמה תנוחמו ולא תוסיפו לדאבה עוד

מרדכי ליניק

ראש המועצה המקומית

דוד ריעני

מ/ראש המועצה

חבריה ועובדיה

הרבנות המקומית — המועצה הדתית

יהוד

הנחומים הכנים

למשפחת אלטלף הנכבדה

על פטירת ראש המשפחה היקר באדם ועוסק בצדקי ציבור באמונה

ר' אברהם אלטלף זצ"ל

הבר המועצה הדתית לשעבר

בבנין ציון וירושלים תנוחמו ולא תוסיפו לדאבה עוד

הרב ניסן טורצין — דוד ריעני

הרב שלמה טרבים — ראש המועצה הדתית

חברי המועצה ועובדיה

אוניברסיטת בר-אילן

הפקולטה למדעי היהדות

הקתדרה

לחקר פרשנות ימי הבינים ע"ש ר' אשר וייזר ז"ל

כנס הת"יחדות

עם זכרו של ר' אשר וייזר ז"ל

בהלאת חמש שנים לפטירתו

יתקיים א"ה ביום חמישי י"ח אדר תשמ"ז (19.3.87) בשעה 16.30 באולם ארגנטינה שבקרית האוניברסיטה.

בתכנית:

ברכות ודברי תורה:

ד"ר זרח ורהפטיג, יו"ר הועד המנהל

פרופ' דניאל שפרבר, דיקאן הפקולטה

דברים לזכרו: ד"ר יהודה מוריאל

הרצאת בעל הקתדרא: ד"ר מנחם כהן על הנושא:

„קווי אופי של תוספות מאוחרות בפירוש רש"י לספר תהילים".

עשרים פרסי עידוד של 160 ש"ח על אחר וספרל הפרס של ר' אשר וייזר ז"ל על פרקי אבות, יוענקו לתלמידים, לימודי מקרא וחינוך, ע"י גב' עמליה וייזר ופרופ' שוניא, לשעבר מנהל המרכז.

העלייה לקברו תתקיים ב"י"ח אדר תשמ"ז (19.3.87), בשעה 15.45 בבית העלמין שבגולת יצחק (מתאספים ליד שער הכניסה). לאחר האזכרה תהיה הסעה מאוגנת לאוניברסיטת בר־אילן לסקס הגיחות עם זכרו.

בכאלת שלושים לפטירת אמנו וסבתנו

רים מרים ז"ל

נפלה לקברה לאזכרה וגילוי מצבה — ביום שלישי ט"ז באדר תשמ"ז 17.3.87, בשעה 09.00 בבוקר בבית העלמין דר הזיתים ירושלים.

נפגשים בבית הקפה (פנל המשטרה).

המשפחה